

世界語

初級精義

世 界 語
初 級 講 義

樂 嘉 焯 編

世 界 語

初 級 講 義

第 一 冊

第 一 課 字 母 及 發 音

“世界語”是一種拼音文字，用字母拼合而成音的，字母共有二十八個，每一個字母的發音，都是確定而沒有變化的。

字 母 表

正 楷 大 體

A	B	C	Ĉ	D	E	F
G	Ĝ	H	Ĥ	I	J	Ĵ
K	L	M	N	O	P	R
S	Ŝ	T	U	Ŭ	V	Z

正 楷 小 體

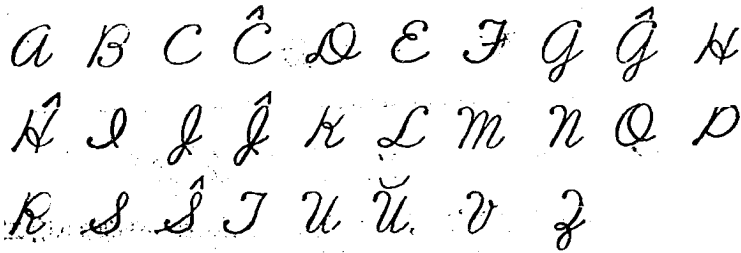
a	b	c	ĉ	d	e	f
g	ĝ	h	ĥ	i	j	ĵ
k	l	m	n	o	p	r
t	u	ŭ	v	z		

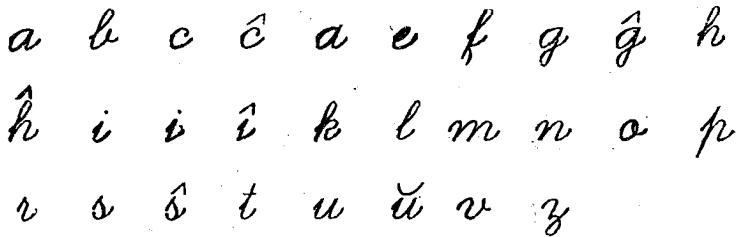
有時因印刷所不備，é, ĝ, ĥ, ĵ, ŝ, ŭ 以 ch, zh,

hh, jh, sh, u 來代替也可以。大體是用在每句第一個字的，或一個專稱名詞的第一個字母，普通則都用小體。

草書大體

草書小體

寫字用草書。在以前沒有學過草書的人，可預備一本習字簿，時常照講義上或字帖上練習書法。

字母分“韻母”（也叫有音字母或母音）和“聲母”（也叫無音字母或子音二種）。韻母共有五個，聲母共有二十三個。

韻母能獨立成音。今先將五個韻母的發音，參照國際音標，註音符號及英，法，德，日文字母的發音，列一對照表如下：—

世界語	國際音標	註音符號	英文	法文	德文	日文
a	a	Y	a (father)	a (pas)	a	ア
e	e	tt	e (they)	è	e	エ
i	i	—	e (me)	i (ui)	i	イ
o	o	o	o (go)	ô (hôte)	o	オ
u	u	u	u (full)	ou	u	ウ

【註】在上列對照表中，學者祇須認識其中所表出的一種，發音就不致發生困難。否則，就近請一個能够認識的人來指示發音，以求正確；本埠的學者，可到本社來正音。

韻母能獨立成音，聲母不能獨立成音。聲母不過表示音的部位，牠祇能和韻母拊合，成爲“拼音”。現在再把二十三個聲母的音，再列一對照表如下：——

世界語	國際音標	註音符號	英 文	法 文	德 文	日 文
b	b	ㄅ'	b	b	b	ブ''
p	p	ㄆ	p	p	p	プ°
d	d	ㄉ'	d	d	d	ド''
t	t	ㄊ	t	t	t	ト
g	g	ㄍ'	g	g	g	グ''
k	k	ㄎ	k	k	k	ク
ĝ	dʒ	ㄐ'	j	dj	dsch	チ''
ĉ	ts	ㄑ	ch	tch	tsch	チ
v	v	ㄎ	v	v	w	ウ''
f	f	ㄈ	f	f	f	フ
ĵ	ʒ	ㄐ*	z(azure)	j	sh	シ''*
ŝ	s	ㄈ'	sh	ch	sch	シ
z	z	ㄌ*	z	z	s	ズ''
s	s	ㄌ	s	ss	ss	ズ
c	ts	ㄑ	ts	ts(tsar)	c	ツ
h	h	ㄏ	h	h(輕)	h	
ĥ	x			h(重)	ch	
j	j	ㄐ°	y	y	j	イ
l	l	ㄌ	l	l	l	ル
m	m	ㄇ	m	m	m	ム
n	n	ㄋ	n	n	n	ニ
r	r	ㄎ	r*	r	r	ル
ŭ	w	ㄨ°	w	ou(短)	u(kurzes)	ウ*

【註】* 表示相近的記號。°表示濁音的記號。°表示舌體上升的記號。

a, 和註音符號 γ 音完全相同, 就等於國語“啊”字的音; 念時將口張開到極度作圓形, 音從喉頭出。

o, 這個字母和註音符號 ω 音相同的, 念時把口略收小作扁圓形, 音從喉部出。

i, 和註音符號 | (橫寫作一) 音相同, 等於國語“依”字的音; 念時舌的前端居上下顎中間, 音從喉間出。

o, 和註音符號 ω 音或國語“喔”字的音相近, 念時把口半張開, 兩頰收縮, 音從喉頭出。

u, 和註音符號 \times 或國語的“鳴”字的音又完全相同, 念時上下唇相合, 音從唇間出。

照第二對照表中的最前面的十四個聲母, 可分做七對, 每一對聲母的音是屬於同一部位而有清濁的區別。清音 (也叫無聲) 念時一氣呵出, 濁音 (也叫帶聲) 念時聲帶顫動。

b, p, 念時緊閉上下唇。b 念濁音, 和註音符號 γ 音相近; p 念清音, 和註音符號 ω 音相同。

d, t, 念時舌尖抵住上顎前端。d 念濁音, 和註音符號 γ 音相近; t 念清音, 和註音符號 ω 音相同。

g, k, 念時舌根緊逼聲門。g 念濁音, 和註音符號 \ll 音相近; k 念清音, 和註音符號 ω 音相同。

ĝ, ĉ, 念時舌面抵住上顎。ĝ 念濁音, 和註音符號 ω 音相近; ĉ 念清音, 和註音符號 $<$ 音相同。

v, f, 念時下唇放在上唇及齒間。v 念濁音, 等於註音符號 ω 音; f 念清音等於註音符號 ω 音。

j, ĥ 的音, 爲註音符號中所沒有, 念時舌面輕抵上顎; j 念濁音, ĥ 念清音, 大概和 ω , ω 的音有些相近

z, s, 是齒音, 音從齒縫出; 照註音符號的 ω 音, z 念濁音, s 念清音。

o, 也是齒音, 念時緊閉雙齒, 音從齒縫出, 和註音符號 \rightarrow 音相同。

h, 是喉音, 念時將口張開, 音從喉嚨出, 和註音符號 \uparrow 音相同。

h, 這個字母, 其音在 h, k 之間, 念時頗如咯痰聲。

j, 念時比念 i 音時, 舌體略向上升。這個字母放在韻母之後, 能使韻母之音延長, 如 aj, 其音恰與英文 i 長音相同。

l, 念時舌尖抵住上顎, 等於註音符號 \wedge 音或國語“而”字的音。

m, 是鼻音, 念時緊閉上下唇, 氣從鼻空出; 在韻母前時, 和註音符號 \uparrow 音相同。

n, 也是鼻音, 念時不閉口, 用舌尖抵住上顎, 氣由喉間發出穿鼻空出。在韻母前, 和註音符號 \rightarrow 音相同; 在韻母後, 可念作註音符號 \wedge 或 \uparrow 的尾聲。

r, 爲捲舌音, 大概和 l 音相近, 念時舌尖向上滾。

ü, 念時比念 u 音時, 舌體略向上升。ü 在韻母後時, 也能使韻母之音延長, 如英文中“how”字的 w 一樣。

聲母不能獨立成音, 念聲母時, 一定要和韻母 o 拼合發音; 例如 b, 念作 bo; c, 念作 co。因此, 二十八個字母, 依照字母表的次序應當念作 a, bo, co, êo, do, e, fo, go, ĝo, ho, ðo, i jo, jo, ko, lo, mo, no, o, po, ro, so, ŝo, to, u, ŭo, vo, zo。

第 二 課 拼 音

世界語字母的發音, 既確定而沒有變化, 各個韻母和聲母所拼合的拼音, 也就確定而沒有變化。世界語的單字, 是由於一個或幾個沒有變化的拼音的結合; 所以倘若把各個拼音練習純熟, 讀單字時就覺得非常便利了。

“拼音”是韻母和聲母拼合而發音, 同中文“反切”一樣的意思。拼音有聲母在韻母之前, 也有韻母在聲母之前; 有韻母和一個聲母拼合, 也有和幾個聲母拼合。

練習下面的拼音：—

1. 聲母在韻母前的拼音：

ba	be	bi,	po	pu
da	de,	ti	to	tu
ga	ge	gi,	ko	ku
ga	ĝe,	ĝi	co	cu
va	ve	vi,	fo	fu
ja	je,	ji	so	su
za	ze	zi,	so	su
ca	ce,	ci	ho	hu
ĥa	ĥe	ĥi,	jo	ju
la	le,	li	mo	mu
na	ne	ni,	ro	ru

聲母在韻母前的拼音，祇消把聲母和韻母的音拼在一起念出來，如 b 和 a 相拼合，就念作如“罷”字的音。

2. 韻母在聲母前的拼音：

ab	eb,	ip	op	up
ad	ed	id,	ot	ut
ag	eg,	ik	ok	uk
aĝ	eĝ	iĝ,	cĉ	uĉ
av	ev,	if	of	uf
aj	ej	ij,	os	us
az	ez,	is	os	us
ac	ec	ic,	oĥ	uĥ
aj	ej,	il	ol	ul
am	em	im,	on	un
ar	er,	iŭ	oŭ	uŭ

韻母在聲母前的拼音，也是把韻母和聲母的音拼在一起念。但是後面的聲母如 ab 的 b，牠不過表示音的部位在於雙唇，應該念得輕而短促，而決不可像念聲母時那樣與韻母 o 拼合發音，如 ab，不可念作 abo，ad 不可念作 ado。

3. 一個韻母和幾個聲母拚合的拼音：

bla	ble	bli,	bro	bru
dra	dre,	tri	tro	tru
fla	fle	fli,	pro	pru
gva	gve,	kni	kno	knu
sca	sce	sci,	sko	sku
stra	stre,	stri	stro	stru
ajn	ejn	ijn	ojn	ujn

一個韻母和幾個聲母拚合的拼音，念法也是一樣，把那些字母的音連在一起念出來。但是當注意不要變音，如 dra 的 d，與 tri 的 t，不要念得像英文裏那樣把 d, t 的音變掉才好。

第 三 課 重 音

世界語字母的發音，原說是確定而沒有變化的，所以在把字母和拼音練習純熟之後，就可開始讀單字。此外，除了“重音”的關係，讀音方面是沒有旁的問題了。

一個韻母能獨立成爲一音，也能和聲母拚合成爲一音。一個音的成立，是以韻母爲標準的。在一個單字中，有幾個以韻母爲標準的音，稱爲有幾個“音節”。例如 iu 一字，因二個字母都是韻母，就有二個音節；knabo 一字，雖由五個字母拚合而成，但韻母只有二個，故音節也只有二個。

所謂“重音”，就是把一個字的某一個音節念得特別重而延長。讀書時念出重音來，使句語有抑有揚，就覺得悅耳動聽了。

在一個音節的單字中是沒有重音的，在二個音節以上的單字，就要念出重音來。

世界語原始家柴門霍夫創造了十六條文規。十六條文規的第十條說：“重音常在末前的音節上”。就說是：重音的位置，規定在最後第二個音節上。例如：Esperanto 一字有四個音節，其重音就在 ran 一音

開始讀下面幾個新字：—

一個音節的單字：

la 那, sur 在上, kaj 與, tro 很

一個音節的單字是沒有重音的。

二個音節的單字：

Es-'as 是, bo'-na 好, ling'vo 語言

三個音節的單字：

le-o'-no 獅, pa-se'-ro 麻雀

四個音節的單字：

Es-pe-ran'-to 世界語

二個以上音節的單字，就要念出重音來，念法把各個音節的音連在一起念出來，而把最後的第二個音節的音念得特別重而延長。上面，“'”表示劃分音節的記號，“'”表示重音的位置的記號。

重音的位置，必定在最後第二個音節上，如二音節字的重音在第一個音節上，三音節字的重音在第二個音節上，四音節字的重音在第三個音節上，其餘如此類推。劃分音節，以韻母為標準，一個字有幾個韻母，就可劃分幾個音節，劃分時與聲母的歸合無大關係，如 Es-pe-ran-to 這個四音節字，通常雖劃分這樣，祇消把韻母劃出，即使把牠劃作 Es-per-an-to，牠的讀音還是一樣的。

最後，世界語的讀音，既然是確定而沒有變化，那末像別種拼音文字所有的不規則的習慣當然是—概在摒除之列。譬如：sephora 這個字，應該念作 sep-ho'-ra，切不可不規則地像英文中把 ph 連在一起念作 f 音；又如 ree 一字，應該念作 re'-e，切不可不規則地像英文中把二個 e 字連在一起念作 ee 一個音節的音。

十六條文規的第九條說：“每個單字讀出與寫出相同的。”

學世界語，讀新字是最重要的工作，學者要把每課的新字熟讀，使永遠不會忘掉才好。

第 四 課 詞 的 種 類

從本課起，開始教授各項科目，每課務為(1)新字，(2)課文(3)語法三部。

besto (名) 獸 birdo (名) 鳥 rozo (名) 玫瑰
floro (名) 花

【註】(名)表示名詞

<p>1. Leono estas besto.
2. Pasero estas birdo.
3. Rozo estas floro.
4. Esperanto estas bona lingvo.</p> | <p>1. 獅是獸。
2. 麻雀是鳥。
3. 玫瑰是花。
4. 世界語是(一種)好語言。</p> |
|--|--|

語 法

把字母連合起來，表明一種單純的意思的；叫做“詞”(普通叫做“字”)。把詞連合起來，表明一種完全的意思的，叫做“句”，把句連合起來，表明一種貫通的意思的，就成為“文”。“語法”就是要研究詞，句，文的種類，構造，性質，用法的東西。

研究語法，必先從“詞”入手。明白了詞的種類和用法，才能造句；明白了句的性質和構造，才能作文。

因性質，位置，關係的不同，世界語的詞類分為下列九種：一

1. 冠 詞	2. 名 詞	3. 代名詞
4. 形容詞	5. 動 詞	6. 副 詞
7. 前置詞	8. 接續詞	9. 間投詞

此外還有“數詞”，可附屬於形容詞之內，還有“相關詞”可分屬於代名詞，形容詞，副詞之內。

九種詞類的性質及用處是：一

1. 冠詞就是一個 la 字，用作指定特種的事物，以別於一般的事物。

2. 名詞用以表明事物的名稱。名詞有有形的，也有無形的。如“身體”是有形的，如“生命”是無形的。

3. 代名詞用以代替名詞的，如用“他”來代替人的名稱。

4. 形容詞是區別名詞的性質或形態的。如窮人的“窮”，來區別人的性質；如紅光的“紅”，來區別光的形態。

5. 動詞是表示動作或存在。如“起來”表示動作；如他是在那裏，“是”表示存在。

6. 用副詞是區別動詞，形容詞，或副詞的性質，程度的。如用“快”來區別動詞“走”，用“很”來區別形容詞“好”，再用“非常”來區別副詞“快”的程度。

7. 前置詞放在名詞或代名詞之前，用來表明事物的位置及關係的。如他在講台上，“在...上”是前置詞，用以表明他和講台的位置及關係。

8. 接續詞用作連接二個以上的字或句。如他和她，的“和”，連接二字；如他打我，所以我罵他的“所以”，連接二句。

9. 間投詞放在句中，與句的構結無關，用以表示感想。如啊，天下雨了，“啊”是間投詞。

第五課 語根與語尾 合成語

li (代) 他	mi (代) 我	vi (代) 你
patr-o (名) 父親	manĝ-as (動) 吃	ne (副) 不
drink-as (動) 飲酒	leg-as (動) 讀	libr-o (名) 書
skrib-as (動) 寫	leter-o (名) 信	kuŝ-as (動) 橫着
tabl-o (名) 檯子		

【註】(代)表示代名詞。(動)表示動詞。(副)表示副詞(形)表示形容詞。-表示劃分語根與語尾的記號。

1. La patro manĝas.

2. Li ne drinkas.

3. Mi legas libron.

1. 父親吃(飯)。

2. 他不飲酒。

3. 我讀書。

4. Vi skribas leteron.	4. 你寫信。
5. La libroj kuŝas sur la skribtablo.	5. 那些書放在那寫字枱上

【註釋】第3句，libro 是目的格，字後加 -n (見語法)。第4句，letero 也是一樣。第5句，libro 是多數，字後加 -j (見語法)；skribtablo 是合成語，skrib- 是寫，tablo 是枱子，結合起來，就是“寫字枱”了；又如 leg- 是讀，libro 是書，結合起來，變成 leglibro，就是“讀本”的意思 (見語法)。

語 法

世界語的單字，大部分是由“語根”與“語尾”結合而成。“語根”表示字的意義，“語尾”表示詞的種類。

這是世界語的特點。例如：patro 一字，可分為語根與語尾二部：patr- 是語根，表示“父親”的意思；-o 是名詞的語尾，表示這個字是名詞。又如：語根 manĝ- 的意義是“吃”，加動詞的語尾 -as，成動詞 manĝas；加名詞的語尾 -o，就變成名詞 manĝo (餐)。可知道語根是固定不變的，而語尾可隨需要而變換。

九種詞類中，除名詞，形容詞，動詞和大部分的副詞可分為語根與語尾外，其餘簡單而常用的冠詞 (la)，代名詞 (如 mi) 前置詞 (如 de)，接續詞 (如 se)，間投詞 (如 ho) 和一小部分的副詞 (如 ne)，本身祇是語根而沒有語尾的。因此，可得到單字的二個公式如下：—

語根 = 單字

例如： la = la

語根 + 語尾 = 單字

如： patr + o = patro

單字，也可由二個語根結合而另成新字。二個語根結合的字叫做“合成語”，牠的公式是：

語根 + 語根 + 語尾 = 單字

如: skrib + tabl + o = skrib'ablo

leg + libr + o = leglibro

合成語的讀音，二個語根是分離的，如 pomarbo 一字，是 pom- 與 -arb 結合，應該念作 pom-ar-bo，不可念作 po-mar-bo。

合成語有時因讀音的關係，也有在二個語根之間加一語尾的，如 akvofalo 一字，是 akv- 與 -fal 結合，這裏 akv 的 v，與 fal 的 f 併在一起，讀音不容易分別清楚，故中間加 o，以免含混。

名詞放在動詞之後而受制於動作的，叫做“目的格”。如 mi legas libron 一句，“書”是我讀，受制於動作“讀”的，這裏，名詞 libro 就是目的格。名詞目的格，字後須加語尾 -n，故 libro 後加 -n。但是，名詞放在動詞之後，並非個個都是目的格，如 Esperanto estas bona lingvo 一句，這裏，名詞 lingvo，並不受制於動作的，就不是目的格了。

名詞有單數多數之分。數目不止一個，叫做“多數”。如 La libroj kuzas sur la skribtablo 一句，這裏表示不止一本書，名詞 libro 就是多數。名詞多數，字後須加語尾 -j，故 libro 後加 -j。

世界語有許多不同的語尾：名詞的語尾是 o，多數是 oj，目的格是 on，多數目的格是 onj。形容詞的語尾是 a，多數是 aj，目的格是 an，多數目的格是 ajn。動詞的語尾有六式 現在式語尾是 as，過去式是 is，將來式是 os，不定式是 i，命令式是 u，假定式是 us。副詞的語尾是 o。此外 n 又是動向格的語尾，a 又是代名詞所有格的語尾。這裏，學者祇要大概知道其名稱和形式，至於用法如何，將於以後再講。

上面說過冠詞，代名詞，前置詞，接續詞，間投詞和一小部分的副詞祇是語根而沒有語尾的，那末如冠詞的 la，代名詞的 mi，前置詞的 de，接續詞的 se，間投詞的 ho，或原來副詞的 ne，當然都是語根，而不能把那些字後的字母來當作各種語尾。以後讀單字，應該分別注意語根與語尾的劃分，使一不致誤會把沒有語尾的字後是語尾，二不致如祇認識動詞而不認識名詞，如祇認識 manĝas 而不認識了 man o。

第 六 課 接 頭 語

ili (代) 他們 frat-o 兄弟 ricev-as 收, 領
 de (前) 從, 的 al (前) 於, 向 ĝi (代) 牠
 paper-o 紙 nov-a 新 grand-à 大
 don-as 給 ruĝ-a 紅 bel-a 美
 mal- (接頭語) 表相反 ge- (接頭語) 表兩性

【註】(前) 表示前置詞。有語尾的字, 可就其語尾, 分別其所屬的詞類。

1. De la frato mi ricevas paperojn. 2. La paperoj estas novaj. 3. Ili estas tre malgrandaj. 4. La gepatroj donas libron al la frato. 5. La libro de la frato estas ruĝa. 6. Ĝi estas bona kaj bela.	1. 從哥哥處我領着紙。 2. 那些紙是新的。 3. 牠們是很小的。 4. 雙親給書于哥哥。 5. 那哥哥的書是紅的。 6. 牠是好而美。

【註釋】第1句, papero 是多數目的格, 字後加 -jn。第3句, malgranda 是 mal 與 granda 結合起來, mal- 是接頭語, 表相反, granda 是大, malgranda 就是“小”; 又如 nova 是新, malnova 就是舊; bona 是好, malbona 就是壞。第4句的 gepatroj, ge- 是接頭語, 表兩性, gepatroj 是“雙親”, 又如 gefratoj 是“同胞手足”。ge- 表兩性, 必是多數, 故字後加 -j。第5句, la libro 是書, de la frato 是哥哥的, la libro de la frato, 是說那書是“哥哥的書”, 在世界語中, libro 要放在 de 字之前, frato 則放在 de 字之後, 與中文不同。

語 法

世界語單字的構造，猶如機械一樣，各部可拆開，也可裝配上去；最簡單的單字祇有語根一部，其次有語根和語尾二部結合起來，再次又可加“接頭語”而另成新字。

接頭語接在語根之前，如下列的公式：

接頭語 + 語根 + 語尾 = 單字

例如： $mal + grand + a = malgranda$
 $ge + patr + oj = gepatroj$

語根之前，也可同時接二個以上的接頭語的，牠的公式是：

接頭語 + 接頭語 + 語根 + 語尾 = 單字

如： bo (表姻親) + $ge + patr + oj = bogepatroj$
 (岳父母)

除原來的接頭語外，還有前置詞，也可作接頭語的。例如：

$al + don + as = aldonas$ (附加)

接頭語只能接在名詞，形容詞，動詞，副詞，前置詞之前，而不能接在冠詞，代名詞，接續詞之前的。

接頭語與語根結合起來，但其讀音仍歸分離的。例如 $malofte$ 一字，是 mal 與 $of-te$ 結合(不常的意思)，但其讀音應該分離，念作 $mal-of-te$ 而不可念作 $ma-lof-te$

第 七 課 接 尾 語

sur (前)在上	sub (前)在下	$ŝi$ (代)她
$sun-o$ 太陽	$bril-as$ 照	$kamp-o$ 田
$vir-o$ 男子	$labor-as$ 工作	$ed-zo$ 丈夫
$-ar-$ (接尾語)表集合	$-an-$ (接尾語)表一員	
$-in-$ 接尾語)表陰性		

1. La suno brilas.	1. 太陽照着。
2. Ĝi brilas sur kamparo.	2. 牠照在田野上。
3. La viro laboras sub la suno.	3. 那男子在太陽下工作。
4. Li estas kamparano.	4. 他是農夫。
5. La virino estas lia edzino.	5. 那女子是他的妻。
6. Ŝi estas kamparanino.	6. 她是農婦。
7. Ili estas gekamparanoj.	7. 他們是農夫農婦。

【註釋】第2句，kamp-o 是田，-ar- 是接尾語，表集合，kamparo 就是“田野”的意思。第4句，kamparo 是田野，-an- 是接尾語，表一員，kamparano 就是“農夫”。第5句，viro 是男子，-in- 表陰性，virino 就是“女子”；edzo 是丈夫，edzino 就是“妻”；a 也是代名詞所有格的語尾，li-a 是“他的”。

語 法

世界語的單字，除接頭語，語根，語尾三部外，又可加“接語尾”而另成新字。接尾語接在語根與語尾之間，牠的公式是：

語根 + 接尾語 + 語尾 = 單字

例如：kamp + ar + o = kamparo

vir + in + o = virino

語根與語尾之間：也可同時接二個以上的接尾語的。例如：

kamp + ar + an + e = kamparano

kamp + ar + an + in + o = kamparanino

接尾語通常接在有語尾的字中，而很少接在沒有語尾的字後（如冠詞，代名詞，前置詞，接續詞，間投詞和一小部份副詞）；接尾語接在沒有語尾的字後時，其後必須另加相當的語尾的。

有接尾語的字的讀音，恰與合成語及接頭語的字相反，是把語根，

接尾語和語尾連在一起念出來而不應該分離；如 *virino* 一字，當念作 *vi-ri-no* 而不應該念作 *vir-in'o*。

世界語單字的構造，總總歸納起來，可分作接頭語，語根，接語尾，語尾四部，可得一公式如下：

接頭語 + 語根 + 接語尾 + 語尾 = 單字

如： $ge + kamp + (ar + an) + oj = gekampanoj$

世界語有了合成語，接頭語，接尾語的用法，使世界語全部單字的總數，節制了無謂的繁多；如學者認識世界語的單字一二千等於認識別種語言的單字好幾千了。但是學者當注意合成語，接頭語，接尾語萬不可隨意濫用，如濫用往往使字義難于了解或鑄成錯誤。

練 習 題

1. 把世界語草書大小體字母，照次序寫在課藝紙上！
2. 把第四課課文四句寫在課藝紙上！寫字用草書！
3. 把下列各字用短劃劃分音節，並用重音記號表出重音的位置：—
floro, libro, edzo, drinkas, skribtablo, virino,
ricevas, bogepatroj, kámparano, gekampanoj.

4. 把下列各字用短劃劃分接頭語，語根，接尾語及語尾，並註明所屬的詞類：—

lingva, bono, bele, gepatroj, aldonas,
malbona, bopatrino.

5. 把下列各字譯成中文：—

sunbrilo, fratino, malbela, mangtablo,
leterpapero, geviroj, floraro.

把下列各句譯成世界語：—

6. 那玫瑰是紅的。
7. 牠是美麗的花。
8. 他寫信給(al)我。
9. 我收到他的信。
10. 你的姊姊是很好的。
11. 你是不好。
12. 這是壞樣子。

世 界 語
初 級 講 義
第 二 冊

第 八 課 主 語 與 謂 語

ĉu (疑問詞)	jam (副)已	kun (前)同
ne (副)不	kant-as 唱	agrabl-a 快樂, 悅意
knab-o 孩子	pel-as 驅逐	flug-is (過去式)飛.
fort-a 強, 有力的	rest-i 停留	danĝer-o 危險
hom-o 人	tim-as 怕	

1. La birdoj kantas.
2. La kanto de la birdoj estas agrabla.
3. La knabo pelas la birdojn.
4. Ili jam flugis.
5. Leono estas forta.
6. Resti kun leono estas danĝere.
7. Ĉu la homo ne timas la leonon?

1. 那些鳥歌唱。
2. 鳥的歌是好聽的。
3. 那孩子趕那些鳥。
4. 牠們已經飛去了。
5. 獅是強猛的。
6. 同獅子停留在一起是危險的。
7. 那人不怕那獅子嗎?

【註釋】第4句 flugis 是過去式動詞，表動作已經過去。第7句，ĉu 是疑問詞，放在疑問句之首，如中文“嗎”字放在疑問句之後一樣的意思。

語 法

把許多詞聯合起來，表明一種完全的意思的，叫做“句”。如 La birdo (那鳥)，雖是把兩個詞聯合起來，但是沒有說出那鳥做什麼，不能

表明一種完全的意思，不能稱“句”；如 *La birdo kantas* (那鳥歌唱)，“那鳥歌唱”表明一種完全的意思：才能稱“句”。

句的成立，是由于“主語”與“謂語”二個要素；關於句的構造方面，二者不可缺其一。

大凡講一件事物，必先要有一個主體，“主語”就是事物的主體。如 *La birdo kantas* 一句，這裏所講的主體是 *birdo*，那末 *birdo* 就是“主語”。

大凡一件事物，有了主體之後，還要說明事物的主體做什麼，那所要說明的，就是“謂語”。如 *La birdo kantas* 一句，*kantat* 是說明那鳥“歌唱”，那末 *kantat* 就是“謂語”。

主語大概用名詞，代名詞，或不定式動詞。

例如：*La birdoj kantas.* (詞名做主語)

Ili jam flugis. (代名詞做主語)

Resti kun leono estas dangere. (不定式動詞做主語)

謂語必須用動詞，動詞除不定式外，都可做謂語，每句中必須有一個動詞做謂語的。如在本課七句中，動詞 *kantas*, *estas*, *ploras*, *flugis*, *estas*, *estas*, *timas*。都是謂語。

所謂“不定式動詞”，牠本身是一個動詞，有時可承接目的格，如 *legi libron*，而其性質，却與名詞相同，可做主語，如 *Resti kun leono estas dangere* 一句，*Resti* 是不定式動詞做主語。不定式動詞的語尾是 *-i*。以後在新字裏，凡遇動詞的字都作不定式，在句中則隨需要而變換其語尾。

第九課

客語

infan-o 小孩

plor-i 哭

vol-i 要

frukt-o 菓子

hav-i 有

pan-o 麵包

pom-o 蘋果

mol-a 軟

1. *La infano ploras.*

1. 那小孩子哭。

2. *Li volas manĝi.*

2. 他要喫。

3. *Li volas manĝi frukton.*

3. 他要喫菓子。

4. Mi havas panon.	4. 我有麵包。
5. Ĉu vi havas pomon?	5. 你有蘋果嗎?
6. Vi donas la pomon al li.	6. 你給蘋果于他。
7. Mi donas la molan panon
al vi.	7. 我給那柔軟的麵包
于你。

【註釋】第1句，infano (小孩)比 knabo(孩子)還幼小，大概指三四歲以內的小孩而言。第2句，Li指 infano。infano是不分男女性的，通常以ĉi字做 infano 的代名詞，在知道牠是男孩，則用 li 字來做代名詞。第7句，名詞 panon 是目的格，所以形容牠的形容詞 molan 也作目的格。

語 法

句中有了主語及謂語，有時還不能表示完全的意思，如 La knabo legas (那孩子讀)讀什麼，又如 La pano estas (那麵包是)是怎樣，都未說出，不能表示完全的意思，則須用“客語”(如 La knabo legas libron)或“補足語”(如 La pano estas mola)以補充語意。

句的構造，主語與謂語是必需的，客語與補足語是次要的。補足語下課再講，本課先講客語。

謂語的動詞有二種，一種是“及物動詞”，一種是“不及物動詞”。動詞的動作有對象的，如 La knabo legas libron 一句，legas(讀)是動詞，讀的對象是 libro (書)，那 legas 就叫做“及物動詞”也叫“他動詞”。反之，如 La infano ploras 一句，ploras (哭)是動詞，但是哭什麼，沒有對象的，那 ploras 就叫做“不及物動詞”也叫“自動詞”。

句中有了主語及謂語，而謂語是及物動詞時，如 La knabo legas, legas 是及物動詞，其動作必有對象，則必須加“客語”。如 La knabo legas libron 一句，動詞 legas 的目的是 libron，那末 libron 就是“客語”。

主語與客語，恰巧立於相對的地位，主語是主動的主體，客語是受動的客體。

客語和主語一樣，大概用名詞，代名詞，或不定式動詞。

例如：Li legas libron. (名詞做客語)

Li pelas ilin. (代名詞做客語)

Li volas mangi. (不定式動詞做客語)

如客語是不定式動詞，而牠又是及物動詞時，則其後也可再加客語，如 Li volas mangi frukton 一句，frukto 是客語 mangi 的客語。

名詞或代名詞，分為主格與目的格二種，在世界語中，客語屬目的格，其餘都屬主格。主格的字，不變原形。-n 爲目的格的語尾，凡名詞或代名詞做客語時，字後加 -n；不定式動詞的語尾是 -i，不定式動詞做客語時，仍不變其原形。

名詞或代名詞的字尾與形容牠的形容詞的字尾是一致的，如 mi donas la molan panon al vi 一句，名詞 pano 的字後加 -n，形容詞 mola 的字後也加 -n。

第十課 補足語

ni (代) 我們	en (前) 在內	hodiaŭ (副) 今天
ĉiel-o 天	blu-a 青, 藍	vid-i 見
tag-o 天, 日	nokt-o 夜	lun-o 月
stel-o 星	varm-o 暖, 熱	sent-i 覺得
san-a 康健	komfort-a 舒服	

【註】tago 是一天，一日，白天，日間的意思，學者不要因中文字義含混而與 ĉielo (天)，suno (日) 兩字相誤解。

1. La ĉielo estas blua.
2. Ni vidas sunon sur la ĉielo.
3. En la tago ni vidas sunon.
4. En la nokto ni vidas lunon kaj stelojn.
5. Hodiaŭ estas tre varme.

1. 天是青的。
2. 我們看見太陽在天上。
3. 在白天裏我們看見太陽。
4. 在夜間我們看見月亮和星辰。
5. 今天是很熱。

6. Mi sentas min malsana.	6. 我覺得我有病。
7. Ĉu vi sentas vin komforta?	7. 你覺得你舒服嗎?

【註釋】第4句，Hodiaŭ 是副詞，這裏與名詞的性質相同，做一句的主語。主語是副詞時，補足語也應該副詞，故用 varme (見語法)。第5句，sana 是健，malsana 就是“病”。

語 法

句中有了主語及謂語(不及物動詞)，或有了主語，謂語(及物動詞)，及客語，有時仍不能表示完全的意思，如 La ĉielo estas (天是) 是怎樣，又如 mi sentas min (我覺得我) 覺得怎樣，都未說出，仍不能表示完全的意思，則尚須加“補足語”。如 La ĉielo estas blua 一句，blua 是“補足語”。又如 mi sentas min malsana 一句，malsana 也是“補足語”。

補足語的作用有二種，一種是補足不及物動詞的，一種是補足及物動詞的。

例如： La ĉielo estas blua. (不及物動詞的補足語)
Mi sentas min malsana. (及物動詞的補足語)

補足語大概用名詞，形容詞，副詞，不定式動詞，及前置詞短句。

例如： Leono estas besto. (名詞做補足語)
La ĉielo estas blua. (形容詞做補足語)
Hodiaŭ estas tre varme. (副詞做補足語)
Vivi(生活) estas agi(行爲)(不定式動詞做補足語)
Ni vidas sunon sur la ĉielo. (前置詞短句做補足語)

句的構造，大概可分為主語，謂語，客語，補足語四部，通常照次序主語在前，謂語次之，客語與補足語再次之，牠的公式如：

主語——謂語——客語——補足語

例如： Mi sentas min malsana.
Ni vidas sunon sur la ĉielo.

這裏，再來重複一遍：關於句的構造，主語與謂語是必需的，客語與補足語是次要的。

第十一課 修飾語

apud (前)在旁	ĉiu (代,形)每人,每個	instru-i 教
sid-i 坐	seĝ-o 椅	student-o 學生
star-i 立	saĝ-a 聰明	pren-i 拿
bild-o 圖畫	man-o 手	-ist-(接尾語)表職業,專家

【註】學者念新字時，對於讀音，須特別留心，如 seĝ-，與 saĝ-，bird- 與 bild- 相差甚微，念時不可一些含混過去。amik-o 朋友

1. La instruisto sidas.
2. Li sidas sur la seĝo.
3. La studentoj apude staras.
4. Mi staras apud la tablo.
5. La saĝa knabo estas nia amiko.
6. Li prenas bildojn en la manoj.
7. Ni ĉiuj vidas la belajn bildojn.

1. 那教師坐着。
2. 他坐在椅子上。
3. 學生們在旁邊立着。
4. 我立在檯子旁。
5. 那聰明的孩子是我們的朋友。
6. 他拿着(幾張)圖畫在手中。
7. 我們大家看見那些美麗的圖畫。

【註釋】第1句，instruisto 是 instru- 與 -ist- 給合，instru- 是教，-ist- 是接尾語，表職業，instruisto 就是“教師”。又如 labor- 是做工，laboristo，就是“工人”。第3句，apud 是前置詞，字後加 e 成副詞 apude。第7句，ĉiu 是每人，字後加 -j 成多數 ĉiuj，是“大家”的意思。名詞 bildojn 是多數目的格，故形容牠的形容詞 belajn 也作多數目的格。

語 法

關於句的構造，除主語，謂語，客語，補足語外，還有“修飾語”。修飾語在句中雖不占重要地位，然而牠作修飾各部之用，能使語意更其完

修飾語的作用有五種,1. 修飾主語,2. 修飾謂語,3. 修飾客語,4. 修飾補足語,5. 修飾修飾語。

例如: *La saĝa knabo estas nia amiko.* (修飾主語)

Li apude staras. (修飾謂語)

Ni vidas la belajn bildojn. (修飾客語)

Hodiaŭ estas tre varme. (修飾補足語)

Ni vidas la tre belajn bildojn. (修飾修飾語)

修飾語大概用冠詞,形容詞,副詞,所有格代名詞,及前置詞短句。

例如: *La saĝa knabo estas nia amiko.*

(冠詞,形容詞做修飾詞)(所有格代名詞做修飾詞)

Ii apude staras. (副詞做修飾語)

Mi staras apud la tablo. (前置詞短句做修飾語)

前置詞短句除修飾謂語(如 *Mi staras apud la tablo.*)外,也可修飾主語,客語,及補足語。

例如: *La libro de la frato estas ruĝa.* (修飾主語)

Ii vidas la bildojn de la amiko. (修飾客語)

Ŝi estas la fratino de la knabo. (修飾補足語)

第十二課 語格的變化

jen (副) 這裏

printemp-o 春

flar-i 嗅

-uj- (接尾語) 表容載, 樹木, 國家。

per (前) 以

arb-o 樹

naz-o 鼻

pluv-i 下雨

mult-a 許多

buŝ-o 口

1. Suno!
2. Pluvas.
3. Estas printempo.
4. Bonan tagon!
5. Vidu!

1. 太陽!
2. 下雨了。
3. (正)是春天。
4. 好日子!
5. 看呀!

6. Jen estas granda arbo. 7. Sur la arbo estas multaj fruktoj. 8. La knabino de la florujo prenas floron. 9. La floron ŝi flaras per la nazo. 10. Ni manĝas per buŝo kaj flaras per nazo.	6. 這裏是(一株)大樹。 7. 在那樹上是許多菓子。 8. 那女孩從花瓶裏拿(一朵)花。 9. 她以鼻聞那花。 10. 我們以口食物,以鼻嗅覺。

【註釋】第7句,名詞 fruktoj 是多數,形容牠的形容詞 multaj 也作多數。第8句,florujo 是 flor- 與 -uj- 結合; flor- 是花, -uj- 是接尾語,表容載, florujo 就是“花瓶”或“花籃”的意思。-uj- 又表樹木,如 pomujo = pomarbo; 又表國家,如 Japano 是日本人, Japanujo 就是日本。現在,國際間多用 -i- 為國家的接尾語,如 ĉino 是中國人, ĉinio 就是中國;又如 Japanujo, 也多改用 Japanio。

語 法

主語與謂語是一句的要素,通常是不可少的,但是在特別情形時,也可缺去一部或全部。

1. 缺去主語的例:一

(a) 某種動詞,其動作是自然現象,如下雨,發風,無相當主語可說,而不說也很顯明,可缺去主語。如 Pluvas, 一字成句,有謂語而缺去主語。

(b) 在命令句中,其動作指對方而言,主語是 Vi, 不說出也很顯明,主語可缺去,如 Venu! 一句,有謂語而缺去主語。

(c) 在答句中,其所說之點,與問句相應,如問“你喫過飯嗎?”答如“喫過”,這裏,主語是 Mi, 不說出也很顯明。主語可缺去。

2. 缺去謂語的例:一

(a) 驚嘆句如 Suno! 意思是太陽出來了! 謂語是“出來”, 因為忽然看見太陽, 脫口而喊, 這裏謂語缺去, 而語意仍很顯明。

(b) 在會話時, 往往缺去謂語: 如有人敲門, 問如“誰?” 答如“我”, 這裏問答兩句, 只有主語而缺去謂語, 而語意仍很顯明。

3. 缺去主語與謂語的例: 一

在會話時常見的, 如 Bonan tagon 一句, 是“好日子!” 其全文應該是“我願你過好日子!” 這裏因語意顯明而同時缺去主語與謂語。

在句中, 主語謂語, 客語, 與補足語等通常是依照次序的, 但是有時因語氣的關係, 各部可相互倒置, 而不失其原意。這也是世界語的特點。例如 La knabino de la florujo prenas floron 一句, 通常照次序是 La knabino prenas floron de la florujo. 有時可把各部互相倒置如上; 或如 De la florujo la knabino prenas floron 或 La knabino floron prenas de la florujo; 而仍不失其原意。

世界語的主語與客語因形式的區別(主語不變原形, 而客語字後加 -n), 即使把各部倒置而語意不致錯悞, 例如 La libron li legas 一句, li 字雖在後面, 而是主語之形, 仍是主語; libro 雖在前面, 而字後有目的格的語尾 -n, 還是客語; 其語意是“他讀書”而不致悞會為“書讀他”的。

世界語語格的變化, 大概如上面所說的二種, 有時可缺去, 或有時可倒置; 而學者開始造句時, 若非必需, 最好不要任意把各部缺去, 或倒置, 以免鑄成錯悞。

句的構造是很重要的; 因為倘若不懂句的構造, 將來就不能造句。學者應該把每課各句, 每次如下列表式分析起來:

主語	謂語	客語	補足語
主修	謂修	客修	補修
修修	修修	修修	修修

今把本課各句分拆如下: 一

1. Suno , 缺 , 缺 , 缺

2. 缺 , Pluvas , 缺 , 缺
3. printempo , Estas , 缺 , 缺
4. 缺 , 缺 , tagon , 缺
Bonan
5. 缺 , Vidu , 缺 , 缺
6. arbo , estas , 缺 , 缺
granda , Jen
7. fruktoj , estas , 缺 , Sur la arbo
multaj
8. knabino , prenas , floron , 缺
La , de la florujo
9. Ŝi , flaras , floron , 缺
per la nazo , La
10. Ni , mangas , 缺 , 缺
kaj , per buŝo
flaras , 缺 , 缺
per nazo

第十三課 不變語

ha (間)哈 kiel (副,接)怎麼,如 tiel (副)那麼
jes (副)是的 sed (接)但 ĉar (接)因為

odor-o 氣味 am-i 愛

blank-a 白

tranĉ-i 切 akr-a 尖銳

-il- (接尾語) 表工具

【註】(間)表示間投詞。(接)表示接續詞。

1. Ha! Kiel bela floro!
2. La floro estas tiel bela kaj bonodora.
3. Ĉu vi amas la ruĝan rozon?
4. Jes, mi tre amas la ruĝan rozon, sed mi ne amas la blankan.
5. Jen kuŝas pomo kaj tranĉilo.
6. Mi tranĉas la pomon per la tranĉilo.
7. La tranĉilo tranĉas bone, ĉar ĝi estas akra.

1. 哈! 怎麼美麗的花呀!
2. 那花是那麽美而香。
3. 你愛那紅玫瑰嗎?
4. 是, 我很愛那紅玫瑰, 但是我不愛那白的(玫瑰)。
5. 這裏放着蘋果和刀。
6. 我以那刀切那蘋果。
7. 那刀切得很好, 因為牠是尖銳的。

【註釋】第3句, bonodora 是 bon- 與 odor- 結合, bon 是好, odor- 是氣味, bonodora 就是“香”字的意思。第6句, tranĉilo 是 tranĉ- 與 -il- 結合, tranĉ- 是切, -il- 是接尾語, 表工具, tranĉilo 是切的工具, 就是“刀”。又如 manĝ- 是喫, 加 -il- 成 manĝilo, 爲“食具”。

語 法

在句中, 凡不屬於主語, 謂語, 客語, 補足語或修飾語的詞類, 於句的構造完全沒有關係的, 叫做“不變語”。

不變語大概用接續詞, 間投詞。

例如: La floro estas bela kaj bonodora.

Mi amas la ruĝan rozon sed mi ne amas la blankan.

La tranĉilo tranĉas bone, ĉar ĝi estas akra.

在上列三句中，(接續詞 *kaj*, *sed*, *ĉar* 是不變語)。

Ha! Kiel bela floro! (間投詞 *Ha* 是不變語)

其他如 *ĉu*, *jes* 等字，雖爲副詞，但在句中，於句的構造無關係，也可屬於不變語。

句的構造，前幾課已經絡續講過，學者非但應該明白句的構造分爲主語，謂語，客語，補足語，修飾以及不變語的種種名目，並且要了解那種詞類可是那樣在句中作用，一一加以研究，使造句時能夠活用。

今再把各種詞類的作用，分別說明如下 一

1. 冠詞 *la*，祇能做修飾語。

例如：*La floro estas bela.* (修飾主語)

Mi amas la ruĝan rozon. (修飾客語)

Li estas la patro. (修飾補足語)

2. 名詞可做主語，客語，及補足語。

例如上列三句：*floro*，名詞做主語；*floron*，名語做客語；*patro* 名詞做補足語。

3. 代名詞可做主語，客語，及補足語。

例如：*Mi legas libron.* (代名詞做主語)

La patro amas lin. (代名詞做客語)

La libro estas via. (代名詞做補足語)

所有格代名詞也可做修飾語。例如：*Li estas mia frato.*

4. 形容詞可以做修飾語，及補足語。

例如：*Kiel bela floro!* (修飾主語)

Mi amas belan floron. (修飾客語)

Rozo estas bela floro. (修飾補足語)

Leono estas forta. (形容詞做補足語)

5. 動詞，除不定式外，做謂語。

例如 *La infano ploras.* (不及物動詞做謂語)
Li legas libron. (及物動詞做謂語,後面必有客語)

不定式動詞可做主語,客語,及補足語。

例如: *Resti kun leono estas danĝere.* (不定式動詞做主語)
Li volas manĝi. (不定式動詞做客語)
Vivi estas agi. (不定式動詞做補足語)

不定式動詞也可承接客語。例如: *Li volas manĝi frukton.*

6. 副詞可做修飾語,很少的也可做主語與補足語。

例如: *La tranĉilo tranĉas bone.* (修飾謂語)
La floro estas tre bela. (修飾補足語)
Kiel bela floro! (修飾修飾語)
Hodiaŭ estas tre varme. (副詞做主語及補足語)

7. 前置詞後面,必承接名詞或代名詞成前置詞短句。前置詞短句可做修飾語,及補足語。

例如: *La libro de la frato estas ruĝa.* (修飾語)
Mi staras apud la tablo. (修飾謂語)
Ili vidas la bildojn de la amiko. (修飾客語)
Ŝi estas la fratino de la knabo. (修飾補足語)
La libro estas sur la tablo. (前置詞短句做補足語)

8. 接續詞屬不變語。例如: *La floro estas bela kaj bonodora.*

9. 間投詞也屬不變語。例如: *Ha! Kiel bela floro!*

第 十 四 課 句 的 種 類

ĉiam (副)永遠,隨時	kiu (疑,接,代,形)誰,那	tiu (代,形)那人,那個
ke (接)就是	plej (副)最	honest-a 誠實
dir-i 說	ver-o 真實	riĉ-e 富
viv-i 生活	ag-i 行爲	kred-i 信任
honor-o 尊貴,名譽	pens-i 想	-obl- (接尾語)表可能
-ind- (接尾語)表值得		

【註】(疑)表示疑問詞。

1. La homo estas honesta.
2. Li ĉiam diras la veron.
3. Malriĉe li vivas, sed honeste li agas.
4. Lia diro estas kredebla, kaj lia ago estas honorinda.
5. Kiu estas la honesta homo?
6. Tiu estas mia malnova amiko.
7. Mi pensas ke li estas la plej honesta homo.

1. 那人是誠實的。
2. 他永遠說真話。
3. 他生活窮苦,而做事誠懇。
4. 他的話是可相信的,而他的行為是值得尊敬的。
5. 那誠實的人是誰?
6. 那人是我的老朋友。
7. 我想他是最誠實的人了。

【註釋】第3句, riĉe是富, malriĉe是“窮”。第4句 kred-是相信, -ebl-是接尾語,表可能, kredebla是“可相信的”; honor-是尊敬, -ind-是接尾語,表值得, honorinda是“值得尊敬的”。第5句 Kiu是疑問詞,疑問詞,必放在一句之首。第6句 nova是新, malnova是“舊”,“老”。

語 法

句子因構造不同的關係可分為下列三種:—

1. 簡單句
2. 縮合句
3. 複雜句

1. 簡單句是由于一個主語與一個謂語構成的。

例如 La homo estas honesta.
Li ĉiam diras la veron.

以上兩句,祇有一個主語與一個謂語,都為簡單句。

2. 縮合句是由一個主語與幾個謂語,或幾個主語與一個謂語構成的。

例如: La knabo legas kaj skribas. (一個主語與二個謂語)
Jen kuŝas pomo kaj tranĉilo. (二個主語與一個謂語)

所謂縮合句，就是由幾句縮合而成一句。如 *La knabo legas kaj skribas* 一句，是由于 *La knabo legas* 和 *la knabo skribas* 二句縮合而成；又如 *Jen kuŝas pomo kaj tranĉilo* 一句，是由于 *Jen kuŝas pomo* 和 *jen kuŝas tranĉilo* 二句縮合而成。

3. 複雜句是由于幾句簡單句構成的。

例如：*Malriĉe li vivas, sed honeste li agas.*

Lia diro estas kredebla, kaj lia ago estas honorinda.

Mi pensas ke li estas la plej honesta homo.

上列三句，都由二句簡單句構成的，如 *Malriĉe li vivas sed honeste li agas* 一句是由 *Malriĉe li vivas* 和 *honeste li agas* 二簡單句構成；又如 *Lia diro estas kredebla, kaj lia ago estas honorinda* 一句，是由 *Lia diro estas kredebla* 和 *lia ago estas honorinda* 二簡單句構成；又如 *Mi pensas ke li estas la plej honesta homo* 一句，是由 *Mi pensas* 和 *li estas la plej honesta homo* 二簡單句構成。關於複雜句的構造，因學者現在不易明瞭，將于以後詳細再講。

簡單句因語氣的關係，又可分為四類：一

1. 肯定句 2. 否定句 3. 疑問句 4. 直呼句。

1. 肯定句表示肯定的意義。

例如：*La homo estas honesta.*

2. 否定句表示否定的意義，句中必用否定詞。

例如：*Mi ne havas libron.*

3. 疑問句，表示疑問的意義，句首必用疑問詞，句末必用疑問記號“？”

例如：*Kiu estas la honesta homo?*

4. 直呼句，表示一種感情，而無完全的意義，句中語格往往不全，或缺主語，或缺謂語，或竟無主語及謂語而只有客語或補足語。

例如：*Suno!*

Venu!

Bonan Tagon!

練 習 題

1. 把下列各單字譯成中文：—

skribilaro paperujo stelaro
 kantistino gelaboristoj malakra
 ĉie'blua

2. 把下列各詞譯成世界語單字：—

世界語者 女教師 樹林
 尖銳地 硬 可愛的(值得愛的)
 可喫的

3. 依照下列各條件，造例句各一：—

- (a) 主語，客語，都有修飾語者
 (b) 有一主語及二客語者
 (c) 以前置詞短句修飾謂語者

4. 造簡單句，縮合句，複雜句各一！

5. 分析下列各句：—

- (a) Resti kun leono estas dangere
 (b) Li prenas bildojn en la manoj
 (c) Malriĉe li vivas sed honeste li agas.

把下列各句譯成世界語：—

6. 那些鳥飛到樹間。
 7. 牠們愉快地在樹上歌唱。
 8. 那聰明的女孩是可愛的。
 9. 我讀書，而你寫信。
 10. 我愛她，但她不愛我。
 11. 他恨那人，因為他們是仇敵。
 12. 我相信他的話是真的。

世 界 語
初 級 講 義
第 三 冊

第 十 五 課 冠 詞

tio (代) 那個	aĉet-i 買	cambr-o 房間
interes-a 有興味的	fabel-o 故事, 小說, 寓言	ŝat-i 喜, 愛好
reĝ-o 王	dent-o 齒	kuraĝ-i 敢
rajd-i 騎	-ej- (接尾語) 表地方, 場所	

1. En la librejo mi aĉetis libron.

2. Mi legas la libron en la ĉambro.

3. Tio estas interesa libro.

4. Ĝi estas interesa fabelo.

5. Mi tre ŝatas tiun fabelon.

6. La leono estas reĝo de bestoj.

7. La dentoj de leono estas akraj.

8. Kiu kuraga rajdi sur leono?

1. 在書店裏我買了書。

2. 我在房間裏讀那書。

3. 那(本)是有興味的書。

4. 牠是有興味的故事。

5. 我很愛好那故事。

6. 獅是(百)獸之王。

7. 那獅子的牙齒是銳利的。

8. 誰敢騎在獅子上嗎?

【註釋】第1句, librejo 是 libr- 與 -ej- 結合, libr- 是書 -ej- 是接尾語, 表地方, 場所, 那末, librejo 就是“書店”; 又如 laborejo 是工場, manĝejo 是食堂或飯店。La, ĝi, tio, tiu 四字, La (那) 是冠詞, 放在名詞之前, 其性質與形容詞一樣; 做修飾語; ĝi (牠) 是代名詞可用做主語或

客語；tio (那個)，tiu (那人) 是代名詞，可做主語或客語；tio 指事物，tiu 指人。tiu 一字，又是形容詞 (如…tiun fabelon)，可做修飾語；做修飾語時，指人也指事物。tio, tiu 等字屬“相關詞”，以後還當詳細講解。

語 法

凡置於名詞或形容詞之前，表示指定的意義者叫做“冠詞”。世界語的冠詞只有一個 la 字，其形式無變化。

冠詞放在名詞或形容詞之前，可做主語，客語，補足語的修飾語。

例如： *La floro estas bela.* (修飾主語)

Mi amas la ruĝan floron. (修飾客語)

Li estas la patro. (修飾補足語)

十六條文規的第一條說：“不限定冠詞沒有，祇有限定冠詞 la，適用於各性，格及數”。又“注意：冠詞之用法與別種文字裏相同。倘有視冠詞之用法為難事者，可於初時不用牠”。

中文中無冠詞，中國人對於冠詞的用法雖不慣，然其實並不很難，今將其重要幾點說明如下：—

1. 指特定的事物時，用冠詞。

例如： *En la librejo mi aĉetis libron.*

Mi legas la libron en la ĉambro.

上面第一句，la librejo (那書店) 指我買書的那書店；第二句，la libron (那書) 指我買來的那書；la ĉambro 指我讀書的那房間；而非一般的書店，書，房間；故用冠詞以指特定的事物。

2. 名詞單數，代表全族時，用冠詞。

例如： *La leono estas reĝo de bestoj.*

這裏，La leono (獅子) 並不是說“那獅子”以別於一般的獅子，而是以一隻獅子來代表獅子的全族，可用冠詞以表明之。

3. 名詞多數，表示全體的意義時，用冠詞。

例如： *La dentoj de leono estas akraj.*

這裏, *La dentoj* (牙齒) 並不是說“那些牙齒”以別於別的牙齒, 而是說獅子的牙齒, 全體都是銳利的, 也可用冠詞來表明的。

4. 名詞代表全族或表示全體, 有時因語意顯明, 也可不用冠詞。

例如: *Leono estas besto. Paseroj estas birdoj.*

5. 專稱名詞前不用冠詞, 因專稱名詞, 本為特定, 不必再用冠詞。但專稱名詞作多數, 或專稱名詞之前有形容詞時, 可加冠詞。

例如: *Zamenhof* (柴門霍夫)……(專稱名詞前不用冠詞)

La Alpoj (阿爾卑斯山)……(作多數時用冠詞)

La malgranda Petro (小貝得)……(有形容詞時用冠詞)

冠詞 *la* 字有時可缺去 *a* 而作 *l'*。

1. 在冠詞之前的前置詞的字尾是韻母時, 如 *de l' frato* (念作 *del frato*)。

2. 在冠詞之後的名詞的字首是韻母時, 如 *l'odoro* (念作 *lodoro*), 但這是因音節的關係, 祇適用於韻文中。

第 十 六 課

名 詞

kio (疑, 代) 什麼

Zamenhof (人名) 柴門霍夫

akv-o 水

-ad- (接尾語) 表動作繼續延長。

por (前) 爲

kre-i 造

aer-o 空氣

doktor-o 博士, 醫士

internaci-a 國際的

neces-a 必需的

1. *Dro. Zamenhof kreis Esperanton.*

2. *Esperanto estas internacia lingvo.*

3. *Kio estas tiu libro?*

4. *Tio estas esperanta leglibro.*

5. *Per kio ni vivas?*

1. 柴門霍夫博士創造了世界語。

2. 世界語是國際的語言。

3. 那本書是什麼?

4. 那(本)是世界語的讀本。

5. 我們以什麼生活?

6. Ni vivas per laborado.	6. 我們以做工生活。
7. Ni laboradas por vivo.	7. 我們爲生活而做工。
8. Akvo kaj aero estas necesaj por vivo.	8. 水與空氣是爲生活所必需的。

【註釋】第一句，Dro. 是 Doktoro 的縮寫。(讀法仍照原來的，念作 Dok-to-'ro)。第4句，leglibro 是 leg 與 libro 結合 就是“讀本”，第6句 laborado 是 labor- 與 -ad- 結合，表示工作繼續延長之意。

語 法

凡用作事物的名稱者，叫做名詞。

名詞可做主語，客語，補足語。

例如：La floro estas bela (名詞做主語)

Mi amas la floron (名詞做客語)

Leono estas besto (名詞做補足語)

Mi vidas sunon sur la ĉielo ,,

十六條文規的第二條說：“凡名詞有語尾 o。多數之形成，加語尾 -j。格有二：主格與目的格：後者可由主格加以語尾 -n 而得之。其餘各格（如別種文字裏所有的）可以前置詞的幫助表明之（持格用 de，與格用 al，奪格用 per 或隨照意義用別的前置詞）”。

根據上列文規，名詞有四種語尾：主格單數的語尾是 o，主格多數是 oj，目的格單數是 on，目的格多數是 ojn。

名詞可分爲二種：一

1. 有形名詞
2. 無形名詞(也叫做抽象名詞)

有形名詞又可分爲四類：一

1. 普通名詞
2. 專稱名詞
3. 物質名詞
4. 集合名詞

有形名詞表具體的事物。如 homo, besto, birdo, floro, tablo, libro, papero 等，都是有形名詞。

無形名詞表抽象的事物。如 *amo, laboro, sano, forto, volo, kuraĝo, ploro* 等，都是無形名詞。無形名詞大概由動詞或形容詞轉變而成的。

名詞大多數都是普通名詞。如 *homo, besto, birdo, floro, tablo, libro, papero* 等，都是普通名詞。

專稱名詞為非普通名詞而是特定的。如 *Zamenhof, Ĉinio* (中國), *Ŝanhajo* (上海)，等都是專稱名詞。又如 *suno, luno* 等字是普通名詞，有時也可作為專稱名詞，因為太陽，月亮祇有一個。

物質名詞，也是普通名詞，但其質量通常是不能以個數計算的。如 *akvo, aero, pluvo* 等，都是物質名詞。

集合名詞表集合體。如 *familio* (家屬), *armeo* (軍隊), *homaro* (人類) 等，都是集合名詞。

第 十 七 課 名 詞 續

<i>se</i> (接) 倘若	<i>Ŝanhaj-o</i> (地名) 上海	<i>urb-o</i> 城市
<i>ruz-a</i> 狡猾	<i>Petr-o</i> (人名) 貝得	<i>vilaĝ-o</i> 鄉村
<i>ekzist-i</i> 存在	<i>mont-o</i> 山	<i>pov-i</i> 可以
<i>alt-a</i> 高	<i>oft-e</i> 時常	<i>fal-i</i> 落, 下
<i>-ul-</i> (接尾語) 表某種性質的人		<i>aj-</i> (接尾語) 表物質
<i>-ec-</i> (接尾語) 表性質		

1. *Ŝanhajo estas urbo.*
2. *Ruzaj estas urbanoj.*
3. *Petro estas urbano, sed li ne estas ruzulo.*
4. *En vilaĝo ekzistas montoj.*
5. *Se vi irus al la vilaĝo, vi povus vidi altajn montojn.*
6. *Vilaĝanoj ofte vidas akvofalon.*

1. 上海是城市。
2. 城裏人是狡猾的。
3. 貝得是城裏人但是他不是狡猾者。
4. 在鄉間有山。
5. 倘若你到那鄉村去，你可見高山。
6. 鄉下人時常看見瀑布。

7. Akvofalo estas bela vidajo.

8. La alteco de la akvofalo estas tre granda.

7. 瀑布是美麗的景緻。

8. 那瀑布的高度是很大的。

【註釋】第3句，是 urb- 與 -an- 結合，urb- 是城市，-an- 是接尾語表一員，urbano 就是“城裏人”，又如 vilaĝano 是鄉下人。ruzulo 是 ruz- 與 -ul- 結合，ruz- 是狡猾 -ul- 是接尾語，表某種性質的人，ruzulo 是狡猾者，又如 honestulo 是誠實人，kuraĝulo 是勇者。第5句 irus 與 povus 是動物詞假定式，在假定句中，用動詞假定式。第6句 akvofalo 是 akvo- 與 -falo 結合，akvo- 是水，falo 是落，akvofalo 就是“瀑布”的意思。第7句，vidajo 是 vid- 與 -aĵ- 結合 vid- 是看，-aĵ- 是接尾語，表物質，vidajo 是看見的東西，就是“景緻”的意思；又如 legaĵo 是讀物，manĝaĵo 是食物。第8句，alteco 是 alt- 與 -ec- 結合，alt- 是高，-ec- 是接尾語，表性質，alteco 就是“高度”；又如 boneco 是善，beleco 是美。

語 法

專稱名詞(如國名，地名，人名等)的第一個字母，通常都用大體，如 Ĉinio, Ŝanhajo, Petro, Esperanto, 但牠變成形容詞，或變成普通名詞的語根時，其第一個字母不必用大體，如 ŝanhaja, ŝanhajano, esperanta, esperantist^o。國名大概由民族名與接尾語 -uj- 或接尾語 -i- 結合而成。

例如 Ĉin + uj + o = Ĉinujo 或 + i + o = Ĉinio (中國)

Japan + uj + o = Japanujo 或 + i + o = Japanio (日本)

以前，中國被譯為 Ĥin-uj-o。但現在，一般地都用 Ĉinio 了。

民族名不用大體，而國名須用大體的。

專稱名詞，通常都是單數，但牠用作如普通名詞時，也可作多數。

例如：La Pelaoj estas maloftaj (伯樂不常有)

這裏伯樂雖為人名，而其性質却為普通名詞，故可作多數。

專稱名詞在主格時，也有不用語尾 o 的，如 Zamenhof。但牠在目的格時，須于字後加語尾 on，並用短劃分離語根與語尾，如 Zamenhof-on。

無形名詞(即抽象名詞),如 *amo*, *laboro*, *sano* 等,因為是抽象,沒有形質,祇有單數,而不作多數。*-ec-* 表性質,是無形名詞的接尾語,如 *alteco*, *boneco*, *beleco* 等,都是無形名詞。

物質名詞,如 *akvo*, *aero*, *manĝaĵo* 等,因為是物質,不能以個數計算,通常都作單數;但牠在表種類時,也可作多數。如 *Li havas multajn manĝaĵojn* (他有許多食物)。*-aĵ-* 表物質,是物質名詞的接尾語,如 *vidaĵo*, *manĝaĵo*, *legaĵo* 等,都是物質名詞。

集合名詞,如 *familio*, *armeo*, *homaro*, 通常作單數,在表幾個集合體時,可作多數;又如 *homaro* (人類),因為人類祇有一個,決無多數。*-ar-* 表集合,是集合名詞的接尾語。如 *karaparo*, *arbaro* *Esperantistaro*, 都是集合名詞。

名詞有接頭語 *ge-* 者,因為表兩性,不只一人一物,必作多數。

在韻文中,名詞的語尾 *-o*, 有時因音節的關係,可缺去而以 “'” 代之。例如 *suno* 可作 *sun'*; *vero* 可作 *ver'*, 但如名詞是多數時,則不能適用。

第 十 八 課 代 名 詞

<i>el</i> (前) 從, 出	<i>ci</i> (代) 你	<i>iu</i> (代) 有人
<i>tuj</i> (副) 即刻	<i>post</i> (前) 在後	<i>hejm-o</i> 家
<i>vizit-i</i> 訪	<i>dom-o</i> 屋	<i>trov-i</i> 尋着, 找到
<i>fil-o</i> 兒子	<i>onkl-o</i> 伯叔, 舅父	<i>famili-o</i> 家屬
<i>re-</i> (接頭語) 表重複, 轉還		<i>bo-</i> (接頭) 表姻親

1. *Mi eliras.*
2. *Ci restas hejme.*
3. *Se iu vizitos min, diru al ĝi ke mi ne estas en la domo.*
4. *Mi revenas tuj post mitrovos vian patron.*

1. 我走出去。
2. 你留在家。
3. 倘有人訪我, 對牠說我不在屋裏。
4. 我找到你的父親之後馬上就回來。

5. La patro de mia edzino estas mia bopatro, mi estas lia bofilo, kaj miaj gepatroj estas la bogepatroj de mia edzino.

6. La edzino de mia onklo kaj la onklino de mia edzino estas miaj boonklinoj.

7. Nia familio estas granda.

8. Mi havas gepatrojn kaj gefratojn.

5. 我的妻的父親是我的岳父，我是他的女婿，我的父母親是我的妻的公婆。

6. 我的伯叔舅父的妻，和我的妻的姑母，姨母是我的“boonklinoj”。

7. 我們的家庭是大的。

8. 我有父母及兄弟姊妹。

【註釋】第1句，eliras是el-與iras結合，el是出，iras是走，eliras就是“走出”。第3句iu是有人，不知是男是女，故後面用ĝi字做代名詞。第4句，revenas是re-與venas結合，re-是接頭語，表重復，轉還，venas是來，revenas就是“回來”。第5句，filo是兒子，bofilo是“女婿”。bogepatroj，對於女的，是公婆，對於男的，就是岳父母。第6句，boonklino一字，包括伯叔母，舅母，姻姑母，姻姨母幾個稱呼；但伯叔母，舅母因其關係比較親切，通常單稱onklino。

語 法

凡用以代替事物的名稱者，叫做“代名詞”

代名詞可做主語，客語，補足語。

例如。Mi tranĉas pomon (代名詞做主語)

La patro amas lin (代名詞做客語)

La libro estas lia (代名詞做補足語)

十六條文規的第五條說：“人稱代名詞：mi (我)，vi (你)，li (他)，ŝi (她)，ĝi (牠)(關於物件或動物)，si (自己)，ni (我們)，vi (你們)，ili (他們)，oni (人)；所有代名詞是以形容詞的語尾加入而形成，其變化與在名詞者相同”。

ci (你)也是代名詞，於夫婦間，或稱小孩及極親密之人，偶然用之。文規中，ci字不在其內，足證其非關重要。

代名詞可分為八種：一

1. 人稱代名詞	2. 所有代名詞	3. 指示代名詞
4. 關係代名詞	5. 疑問代名詞	6. 配分代名詞
7. 不定代名詞	8. 否定代名詞	

指示,關係,疑問,配分,不定,否定代名詞,都屬“相關詞”,如 *tiu*, *tio* 是指示代名詞, *kiu*, *kio* 是關係及疑問代名詞, *ĉiu* 是配分代名詞, *fu* 是不定代名詞,此等“相關代名詞”,將于以後詳細講解,現在所講的,祇以人稱代名詞與所有代名詞為限,本課先講人稱代名詞。

人稱代名詞共有十個,目的格加語尾 *-n*, 列表如下:—

數·格	人稱	第一	第二	第 三 人 稱				
		人稱	人稱	男性	女性	中性	反身	泛稱
單數	主格	<i>mi</i>	<i>vi, ci</i>	<i>li</i>	<i>ŝi</i>	<i>ĝi</i>	<i>si</i>	<i>oni</i>
	目的格	<i>min</i>	<i>vin, cin</i>	<i>lin</i>	<i>ŝin</i>	<i>ĝin</i>	<i>sin</i>	無
多數	主格	<i>ni</i>	<i>vi</i>				<i>si</i>	<i>oni</i>
	目的格	<i>nin</i>	<i>vin</i>				<i>sin</i>	無

說話者為“第一人稱”,說話者對面的人為“第二人稱”,其餘即為“第三人稱”。

“男性”是指男人或雄的動物,“女性”是指女人或雌的動物,其餘就是“中性”。

在句中的主語是第三人稱時,其在客語或補足語中用以代替主語的代名詞叫做“反身代名詞”。

“泛稱代名詞”是指普通的人而言。譬如說“人必有一死”,這裏“人”字就要用泛稱代名詞。

第二人稱單數通常用 *vi* 不用 *ci*。

第三人稱單數, *li* 用以代男人; *ŝi* 用以代女人, *ĝi* 用以代一般的事物。但動物之有性別者,也可用 *li*, 或 *ŝi* 如 *Li estas besto kaj ŝi estas birdino* (牠是雄獸,她是雌鳥);倘在人的男女性不能辨別時,也可用 *ĝi*。

如 la infano ploras, ĉar ĝi volas manĝi, 這裏以 ĝi 代 infano; 又如 se iu vizitos min, diru al ĝi ke mi ne estas en la domo 一句, 因為不知來訪者是男是女 故用 ĝi 代 iu。

第三人稱多數時, 不論代男人, 女人, 或事物 都用 ili。

第十九課 代名詞續

si (代) 自己	kia (疑, 形) 何種	tia (形) 那種
mem (副) 自己	ankaŭ (副) 亦	unu (數) 一
oni (代) 人家	ĝarden-o 花園	Mari-o (人名) 瑪麗
amuz-i 娛樂	kaŝ-i 藏匿	fianĉ-o 未婚夫
ali-a 別的	-oj- (接尾語) 對男性表親暱	
	-nj- (接尾語) 對女性表親暱	

【註】(數) 表示數詞。

1. En urbo sin trovas ĝardenoj.

2. Petro kaj Mario iris kune al la ĝardeno.

3. En la ĝardeno ili sin amuzis.

4. Mario sin kaŝis en la arboj, kaj Petro trovis sin.

5. Peŝjo! Kian floron vi ŝatas?

6. Mi ŝatas tian. Manjo!

7. Li amas sin mem, ŝi amas sin mem, kaj ili ankaŭ amas unu la alian.

8. Oni diras ke ili estas geianĉoj.

1. 在城市裏有花園。

2. 貝得和瑪麗一同走到花園裏去。

3. 在花園裏他們游玩。

4. 瑪麗躲在樹木間, 貝得找到她。

5. 親愛的貝得! 你愛好何種花?

6. 我愛好那種。親愛的瑪麗!

7. 他愛他自己, 她愛她自己, 他們又彼此相愛。

8. 人家說他們是未婚夫妻。

【註釋】第 1 句, *trovas* 是尋着, *sin trovas* 是尋着自己, 就是“自己發現”的意思, 意即“有”。第 2 句, *kun* 是前置詞, *kune* 是副詞。第 3 句 *amuzis* 是娛樂, *sin amuzis* 是娛樂自己, 就是“游玩”的意思。第 5 句, *Peĉjo* 是 *Pe-* 與 *-ĉj-* 給合, *Pe-* 是 *Petro* 的縮稱, *-ĉj-* 是接尾語, 對男性表親暱, *Peĉjo* 就是“親愛的貝得”的意思。又如 *paĉjo* 是爸爸, *fraĉjo* 是哥哥, 或弟弟。第 6 句, *Manjo* 是 *ma-* 與 *-nj-* 給合, *ma-* 是 *Mario* 的縮稱, *-nj-* 是接尾語, 對女性表親暱, *Manjo* 就是“親愛的瑪麗”。又如 *panjo* 是媽媽, *franjo* 是姊姊, 或妹妹。第 7 句, *unu* 與 *alia* 一起用, 是“彼此”的意思, *unu la alian* 就是 *unu amas la alian*。第 8 句, *geŝianĉoj* 是 *ge-* 與 *fianĉoj* 結合, *fianĉo* 是未婚夫, *geŝianĉoj* 就是“未婚夫妻”。

語 法

si 為第三人稱的反身代名詞, 無單數多數之別, 目的格加語尾 *-n*,

反身代名詞的用法, 也是世界語的特點之一。因為第三人稱的範圍很廣, 第三人稱本身以外, 也有第二個第三個第三人稱, 倘若祇用 *li*, *ŝi*, *ĝi*, *ili* 幾個第三人稱代名詞, 有時意義含混, 如 *Petro amas Petron*, 倘若 *li* 代 *Petron* 作 *Petro amas lin*, 這裏 *lin* 還是指 *Petro* 本人或指 *Petro* 以外的第三者, 意義含混, 反身代名詞 *si* 或 *sin* 是補救這個缺點的。

例如: *Petro amas sin.* (指 *Petro* 本人)
Petro amas lin. (指 *Petro* 以外的第三者)

Si 不能做主語。

Si 和 *ŝin* 祇能用以代本句中的主語。

例如: *Mario sin kasis en la arboj.*
Ili vidas florojn apud si.

Oni 為第三人稱的泛稱代名詞, 無單數多數之別, 無目的格。

Oni 只能做主語, 而不能做客語及補足語。

例如: *Oni diras ke ili estas geŝianĉoj.*
Oni manĝas per buĉo, kaj flaras per nazo.

mem 是副詞, 人稱代名詞之後往往用 *mem* 以增加語氣, 例如: *La leteron skribis mi mem* (那封信是我自己寫的)。學者不要以為其字義是“自己”而當作它是代名詞。

第二十課

代名詞續

kies (疑,形)何人的
pli (副)更
aparten-i 屬
konsist-i 包括

ties (形)那人的
ol (接)比
ban-i 洗浴
kelk-a 幾

du (數)二
aŭ (接)或
lav-i 洗
ĉapel-o 帽

1. La domo apartenas al mia familio,

2. Mia domo konsistas el kelkaj ĉambroj.

3. Mi banis min (lavis min) en mia ĉambro.

4. Ĝi lavis sin (banis sin) en sia ĉambro.

5. Kies estas tiuj du ĉapeloj?

6. Unu estas mia, kaj la alia apartenas al la amiko de mia frato.

7. Ties ĉapelo estas pli nova ol la mia.

8. La frato donas al sia amiko lian ĉapelon.

那屋子屬於我們一家的。

2. 我們的屋子包括幾個房間。

3. 我洗澡(或洗我)在我的房間裏。

4. 她洗他自己(或洗澡)在他自己的房間裏。

5. 那二頂帽子是何人的?

6. 一頂是我的,其餘(一頂)屬於我的哥哥的朋友。

7. 那人的帽子是比我的(帽子)更新。

8. 哥哥給予他(自己)的朋友他(朋友)的帽子。

【註釋】第3句, bani (洗澡), 是一及物動詞, lavi (洗)也是及物動詞, 如說我洗澡, 用 mi banas 或 mi lavas min. 第5句, tiu 在多數時加-j, 第6句, unu (一) 是數詞, alia (別的) 是形容詞, 這 unu 與 la alia 與代名詞性質相同, 用以代 ĉapeloj. 第7句, mia 之後, 缺去 ĉapelo 一字, 而 mia 之前加一 la 字, 使語氣不會重複。

語

法

代名詞的含有形容詞性質者, 叫做“所有代名詞”。所有代名詞是由人稱代名詞之後加語尾-a而成, 表示所有的意思, 其性質與形容詞相同; 同就其語根叫“代名詞”, 就其語尾也可叫“形容詞”。

人稱代名詞除 oni 外，都可變作所有代名詞。所有代名詞共有九個，列表如下：——

人 稱 數	第 一 人 稱	第 二 人 稱	第 三 人 稱			
			男 性	女 性	中 性	反 身
單 數	mia	via, cia	lia	ŝia	ĝia	sia
多 數	nia	via	ilia			sia

所有代名詞的數及格，與在名詞者相同。

例： ilia libro (單數主格) ilian libron (單數目的格)
 iliaj libroj (多數主格) iliajn librojn (多數目的格)

所有代名詞的數有二種： 1. 所有主的數 2. 所有物的數。如 ilia libro, 這裏 ilia 一字，所有主(他們)的數是多數，所有物(書)的數是單數。

所有代名詞，有時可缺去後面的名詞而獨立。例如 Ties ĉapelo estas pli nova ol la mia 一句，這裏 mia 一字，缺去後面的名詞 ĉapelo 而獨立。

所有格代名詞之前通常無冠詞，但在缺去後面的名詞時，則於其前加冠詞 la, 如……ol la mia.

sia 專以代本句中的主語， lia, ŝia, ĝia, ilia 幾個則用以代非主語。例如 La frato donas al sia amiko lian ĉapelon 一句這裏，主語是 frato (哥哥)，amiko (朋友)是主語 frato 的朋友，故用 sia; ĉapelo (帽子)不是主語 frato 的帽子而是他的朋友的，故用 lia。

sia 不能做主語的修飾語。譬如說“他與他的朋友來”，這句不可譯作 li kaj sia amiko venas, 應該譯作 li kaj lia amiko venas, 因為這裏 amiko 也是主語，不能以 sia 來做主語的修飾語。倘若譯作 li venas kun sia amiko. 這裏，就非用 sia 不可，因為這裏 amiko 不是主語，kun sia amiko 的 sia, 不是做主語的修飾語，而用以代表主語的。

人稱代名詞，或所有代名詞所指的意義含混時，大概是指距離較近的人或事物，但要避免含混起見，有時須用指示代名詞以指出之，例如 Sur la tablo estas libro, ĝi estas nova. 一句，這裏 ĝi 字指 libro, 又如 En la cambro estas tablo kaj seĝo, ĝi estas nova kaj ĝi estas malnova 一

句,這裏二個 ĝi 字,所指含混,須用指示代名詞 tiu (那個), tiu-ĉi (這個),或 la unua(前者), la lasta (後者)等字來指出之。指示代名詞的用法,以後再講。

第二十一課

會 話

ankaŭ (副)亦然,也	tro (副)太	ja (副)果然,實在
pro (前)因為	laŭ (前)照,按	maten-o 早晨
sinjor-o 先生	fraŭl-o 未婚者	long-e 長久
fart-i 起居,健康狀態	dank-i 謝	nepr-e 必然
pet-i 請求	afabl-a 仁愛,懇懇	ĝoj-i 欣喜
dezir-i 願	promen-i 散步	mez-o 中
propon-i 提議	pens-i 想	nub-o 雲
veter-o 天氣	far-i 做	las-i 讓
gazet-o 雜誌	aprob-i 贊成	opinio 意見
fam-a 有名的		

A. Bonan matenon, sinjoro.

B. Bonan matenon, fraŭlino.

Jam de longe mi ne vidis vin.

A. Kiel vi fartas?

B. Tre bone. Mi dankas vin.

Kaj vi?

A. Dankon. Mi ankaŭ. Ĉu Fraŭlino C venos al vi hodiaŭ?

B. Ŝi nepre venos, kaj mi petas al vi kun ŝi tagmangî en mia hejmo.

A. Vi estas tro afabla. Mi tre ĝojus se ŝi venos.

B. Mi deziras ke mi promenos kun vi en la ĝardeno antaŭtagmeze.

甲. 早上好,先生。

乙. 早上好,女士。我已經好久沒有看見你了。

甲. 你起居如何?

乙. 很好。我感謝你。你呢?

甲. 謝謝。我亦然。丙女士今天到你處來嗎?

乙. 她必定來的,我請你同她在我家用午膳。

甲. 你是太客氣了。倘若她來我欣喜得很。

乙. 我願我同你於上午在花園裏散步去。

A. Bone vi proponas, sinjoro, sed mi pensas ke eble tuj pluvos. Ĉu ne?

B. Jes, mi ja vidas nubon sur la ĉielo.

A. Tio estas pli bona ke ni ne eliras pro la malbona vetero.

B. Sed kion fari? fraŭlino.

A. Lasu min resti en la domo kaj legi esperantajn gazetojn.

B. Mi aprobas vian opinionon.

A. Kio estas tiu gazeto?

B. Tio estas la fama gazeto "Internaciisto"

甲. 你提議得好，先生，但是我想或許就要下雨。不是嗎？

乙. 是的，我果然見天上有雲。

甲. 因為壞天氣，我們不出去較好。

乙. 但是做些什麼呢？女士。

甲. 讓我們留在屋裏讀些世界語雜誌罷。

乙. 我贊成你的意思。

甲. 那雜誌是什麼？

乙. 那個是有名的雜誌“國際主義者”。

【註釋】Bonan matenon 是 mi deziras al vi bonan matenon 的省文；會話中，語意力求簡單而明白，語格往往缺去一部或幾部。fraŭlino 是 fraŭl 與 -in- 結合，fraŭl- 是未婚者，in- 表女性，fraŭlino 是“小姐”“姑娘”的意思；但是未婚的男子，多不用 fraŭlo 而用 sinjoro，已婚的女子，也可不用 sinjorino 而用 fraŭlino。Tre bone 就是 mi fartas tre bone。Kaj vi 就是 Kaj kiel vi fartas? Dankon 的意思是“謝謝”，就是“你受我一謝”，mi ankaŭ 就是 mi ankaŭ fartas bone。antaŭtagmeze 一字，是 antaŭtag- 與 meze 給合 tagmeze 是中午，antaŭtagmeze 是上午。Ĉu ne? 在會話中往往用之，就是“不是嗎”帶反問的口氣。Tio estas pli.....a ke..... 是通常應用的句語。Kion fari? 在會話中往往用之，祇用不定式動詞及其客語而缺去主語與謂語，是 Kion ni faras? 的省文。Lasu 一字，也是會話中所常用。Internaciisto 是 inernaci- 與 -ist- 結合，是“國際主義者”的意思，這裏是雜誌的名稱。接尾語 -ist- 表某種職業的人之外又表某種主義的人，又如 homarano 是人類一份子，homaranisto 是“人道主義者”。

會話並不難，第一須多練習。會話時當注重語氣，每一字的重音須當心說出，着重一部分的字，須特別提高。會話時問句與答句的語氣不同，學者惟有從練習中得之。與不認識的人會話，當以客氣為主，如 *Kiel vi fartas?* 是比 *Ĉu vi estas sana?* 來得客氣。又如“我可知道你的姓名嗎？”與“你的姓名叫什麼”二句，前者比較客氣，後者比較不客氣。

練 習 題

1. 把下列各詞譯成世界語單字：—

家人 浴池 媳婦 午夜 交還
大小(名詞) 必需品

2. 在下列各句的空白處填字：—

(a) La knabo havas _____ sur _____ tablo.
(b) Ĝi estas la _____ de _____ frato.
(c) Vi _____ libron _____ mi _____

3. 改正下列各句的錯誤：—

(a) Mi amas sin mem kaj vi amas sin mem.
(b) Li donas oni libroj.
(c) Ŝia kelka papero estas nova.

4. 用下列各字造問句：—

Ĉu, kiel, kian.

5. 答下列各問句：—

(a) Ĉu kiu vi tagmanĝas elutage?
(b) Kia estas la domo de via patro?
(c) Per kio vi manĝas, kaj per kio vi laboras?

- 把下列各句譯成世界語。—

6. 我願康健地生活。
7. 那孩子不常說假話。
8. 他們說他是(個)聰明人。
9. 我覺得他很勇敢，我想他能以他的勇氣做那事。
10. 每個朋友都愛我，我也愛所有的朋友。
11. 我因牠的趣味愛好那種讀物。
12. 我為康健每天洗澡。

世 界 語
初 級 講 義
第 四 冊

第二十二課 形 容 詞

da (前)的 hund-o 狗 fidel-a 忠實 ceval-o 馬
mastro 主人 kuz-o 堂,表兄弟 diligent-a 勤
kat-o 貓 facil-a 容易 lern-i 學習
jun-a 年輕 -id- (接尾語) 表幼小,後裔

1. Hundo estas tiel fidela kiel ĉevalo.

2. Hundo estas fidela al sia mastro.

3. Mia amiko havas kuraĝajn hundon kaj hundidojn.

4. Mia kuzo havas en sia hejmo kelkajn katojn belajn kaj diligentajn.

5. Mi havas multon da novaj esperantaj libroj.

6. La lingvo esperanta estas pli facila ol la alia.

7. Esperanto estas la lingvo plej facile lernebla.

8. La junaj studentoj diligente lernas Esperanton.

1. 狗是同馬一般的忠實。

2. 狗是忠於牠的主人。

3. 我的朋友有勇敢的(大)狗和(幾隻)小狗。

4. 我的表兄在他家裏有幾隻美麗而勤力的貓。

5. 我有許多新的世界語的書。

6. 世界語的文字是比其他的(文字)容易。

7. 世界語是最容易學習的文字(或語言)。

8. 那年輕(或青年)的學生們勤力地學習世界語。

〔註釋〕 第1句, tiel 是那樣, kiel 這裏是接續詞,是“如”字的意思, tiel... kiel... 用在一起,如中文“一般”...如... 第3句, hundo 是 hund- 與 -id- 結合, hund- 是狗, -id- 是接尾語, 表幼小, hundo 就是“小狗。”第7句, lernebla 是 lern- 與 -ebl- 接合, lern- 是學習, -ebl 表可能, lernebla 就是“可學習的”。

語 法

凡表示事物的性質, 形態, 種類, 數量, 所有的, 叫做“形容詞”

例如 nova libro. (表性質)
 granda libro. (表形態)
 esperanta libro. (表種類)
 multaj libroj. (表數量)
 mia libro. (表所表)

十六條文規的第三條說“有形容詞以 a 爲語尾。格與數與在名詞的相同。高低度比較級以 pli 一字作成, 最高低度比較級則用 plej 一字; 在高低度比較級, 通常用前置詞 ol 一字”。

就上列的文規, 形容詞主格單數的語尾是 a 主格多數是 aj, 目的格單數是 an, 目的格多數是 ajn。

例如: La nova libro La novaj libroj
 novan libron novajn librojn.

形容詞用以形容名詞及代名詞。

例如: Hundo estas *fidela* besto. (形容詞形容名詞)
 Ĝi estas *fidea* al sia mastro (形容詞形容代名詞)

形容詞可做補足語及修飾語。

例如: La floro estas *bela*. (形容詞做補足語)
 Kiel *bela* floro! (形容詞修飾主語)
 Mi vidas la *belan* floron. (形容詞修飾客語)
 Ĝi estas *bela* floro. (形容詞修飾補足語)

形容詞可放在名詞之前, 也可在容詞之後, 例如 mia kuzo havas kelkajn katojn *belajn kaj diligentajn* 一句, kelkajn 是形容詞, 可放在名

詞 *katojn* 之前, *belajn diligentajn* 也是形容詞, 也可放在名詞 *katojn* 之後。

一個名詞可連用幾個形容詞。屬於同等的幾個形容詞相連時, 往往以 *kaj* 或 “,” 相連接; 例如: *katojn belajn kaj diligentajn*, 因為 *belajn* 與 *diligentajn* 都屬於表示性質的形容詞, 故用 *kaj*。反之, 凡不屬於同等的幾個形容詞相連時, 則不可用 *kaj* 或 “,”, 例如: *Mi havas multon da novaj esperantaj libroj* 一句, 形容詞 *novaj* 表示性質, *esperantaj* 表示種類, 因為不屬於同等的, 故不用 *kaj* 或 “,”。

幾個名詞也可合用一個形容詞。例如: *Mia amiko havas kuraĝajn hundojn kaj hundidojn*。

名詞前的形容詞, 有時可缺去名詞而獨立。例如: *La lingvo esperanta estas pli facila ol la alia* 一句, 這裏, *alia* 缺去名詞 *lingvo* 而獨立。

表示所有的形容詞, 大概由代名詞變成的, 如 *lia* libro; 牠也可由名詞變成, 如 *patra* libro (父親的書), 但是通常多用前置詞 *de* 在名詞之前, 以表所有, 如 *la* libro *de* patro。

表示數量的形容詞, 有時可改作名詞或副詞, 而於其後加 *da*。如 *multaj* libroj, 可改作 *multo da* libroj 或 *multe da* libroj; 但前者的意義較廣, 表示種類及數量, 後者祇表示數量。 *da* 字的意思與 *de* 字相同, 但 *da* 字是數量前置詞, 祇表示數量。 *da* 字後之名詞, 常為主格之形。

第二十三課 形容詞續

dum (接前)當時	mus-o 鼠	tim-i 怕
dorm-i 睡	mord-i 咬	mebl-o 傢具
kapt-i 捉	muŝ-o 蒼蠅	lud-i 玩
moskit-o 蚊	intelligent-a 有智慧的	animal-o 動物
-et- (接尾語)表微小	-eg- (接尾語)表增大	

1. Muso timas katon.

1. 鼠怕貓。

2. Kato estas pli granda ol

2. 貓比鼠大。

muso.

3. Granda estas la muso sed ĝi estas pli malgranda ol kateto.

4. Katego estas malpli granda ol hundeto.

5. Dum oni dormas, muso mordas meblon.

6. Kato kaptas muson por manĝo, kaj ĝi kaptas muŝon por ludo.

7. Muso, muŝo, kaj Moskito estas la malamikoj de homaro.

8. La homo estas la plej inteligenta el ĉiuj animaloj.

3. 那鼠(雖)大,但牠比小貓較小。

4. 大貓不及小狗大。

5. 當人睡時,老鼠咬傢具。

6. 貓捉鼠,爲了吃,牠捉蒼蠅爲了好玩。

7. 老鼠,蒼蠅和蚊蟲,是人類的仇敵。

8. 人爲萬物之靈。

(意譯)

[註釋]第4句, malpli 是 mal 與 pli 給合, pli 是更加, malpli 是“不及”。 homaro 是 hom- 與 -ar- 給合, 是“人類”。

語 法

形容詞的性質,形態,種類,數量,比較起來造成形容詞的“比較級”。形容詞的比較級可分爲五種: 1. 同度比較級 2. 高度比較級 3. 低度比較級 4. 最高度比較級 5. 最低度比較級。

1. 同度比較級,以 tiel 與 kiel 造成。

例如: Hundo estas tiel fidela kiel ĉevalo.

2. 高度比較級,以 pli 與 ol 造成。

例如: Kato estas pli granda ol muso.

3. 低度比較級,以 malpli 與 ol 造成。

例如: Katego estas malpli granda ol hundeto.

4. 最高度比較級,以 plej 與 el 造成。

例如: La homo estas la plej inteligenta el ĉiuj animaloj.

5. 最低度比較級,則以 malplej 與 el 造成。

例如: Li estas la malplej saĝa el ĉiuj homoj.

pli, malpli, plej, malplej 須放在形容詞之前; pli 與 malpli 之前, 不可加冠詞; plej 與 malplej 之前, 須加冠詞。

ol 與 el, 有時可不用。

例如: *Ŝi estas bela, sed ŝia fratino estas pli bela* (此處 ol 與 二字可省)。

Rozo estas la plej bela floro.

比較級以形容詞為標準。如 pli saĝa, 以 saĝa 為標準的高度比較級, 等於 malpli malsaĝa 以 malsaĝa 為標準的低度比較級。又如 plej malbela, 以 malbela 為標準的最高度比較級, 就等於 malplej bela 以 bela 為標準的最低度比較級。

pli, malpli, plej, malplej 可放在動詞或副詞之前, 造成副詞的比較級。

例如: *Mi pli amas ŝin ol min mem.*

Li plej diligente lernas Esperanton el ĉiuj.

副詞比較級與形容詞比較級一樣, 分為五種。在副詞比較級中, plej 與 malplej 之前, 不加冠詞。

第二十四課

數 詞

ĉio (代)一切

kvin (數)五

cent (數)百

semajn-o 星期

jar-o 年

dat-o 日期

dek (數)十

mil (數)千

tri (數)三

ripoz-i 休息

monat-o 月

sep (數)七

naŭ (數)九

fingr-o 指

dimanĉ-o 星期日

maj-o 五月

(註) (數) 表示數詞。

1. Du homoj povas pli multe fari ol unu.

2. Mi faras ĉion per la dek fingroj de miaj manoj.

3. Sep tagoj faras unu semajnon.

1. 二人能比一人做的更多。

2. 我以我的十個手指頭做一切的事。

3. 七天為一星期。

4. Oni ripozas en dimanco.
 5. Unu jaro konsistas el dekdu monatoj.
 6. Majo estas la kvina monato de la jaro.
 7. Kiun daton ni havas hodiaŭ?
 8. Hodiaŭ estas la unua (tago) de majo de la jaro milnaŭcent-tridek-dua.

4. 人們在星期日休息。
 5. 一年包括十二個月。
 6. Majo (五月) 是一年的第五月。
 7. 今天我們有什麼日期? (今日何日?)
 8. 今天是一千九百三十二年的五月一日。

【註釋】第1句, ol unu 就是 ol unu homo povas fari 的省文。第6句, kvin 後加 a, kvina 是“第五”。第8句, unua 是“第一”; milnaŭcent-tridek-dua 是“第一千九百三十二”。記年月日, 有時可力求簡單, 如第8句可簡作 Hodiaŭ estas la 1-a majo 1932a。數詞雖可寫作阿拉伯數字, 但念時仍當念作本文。第8句 Hodiaŭ 是副詞, 作修飾語, 主語是 la unua (tago) 的 tago。

語 法

“數詞”是專用以記數目的。

十六條文規的第四條說: “基本數詞 (不變化) 是: unu (一), du (二), tri (三), kvar (四), kvin (五), ses (六), sep (七), ok (八), naŭ (九), dek (十), cent (百), mil (千)。凡十數與百數, 可由數字簡單的結合法而形成之。次序數 (數形容詞) 的記出法加形容詞語尾; 倍數加接尾語 -obl-, 分數加 -on-, 集合數加 -op-, 均分加 po 字。此外亦可用數名詞, 及數副詞”。

就上列的文規, 數詞可分為四種: 1. 基本數詞, 2. 數形容詞, 3. 數名詞, 4. 數副詞。

“基本詞數”(如上面所說) 共有十二個, 無語尾而無一切變化。基本數詞是形容詞的一部份, 用以區別名詞的個數的, 但基本數詞區別名詞: 多數不加 -j, 目的格不加 -n, 而只能放在名詞之前, 如 du homoj

不可作 *homoj du*。

基本數詞的排列法，與中文相同，按照位數依次序排列。

例如： 1315 mil tricent dekkvin
 2468 dumil kvarcent sesdek ok
 109 cent naŭ
 3070 trimil sepdek
 13579 dektrimil kvincent sepdek naŭ

基本數詞至千位爲止，如一萬三千，可寫作 *dektri mil*，十萬可寫作 *centmil*，*miliono*（百萬）一字是名詞而不是基本數詞。基本數字的寫法，通常是以每位的結合字各自分離的，但如十位是一，則往往與個位相結合，如 *dekkvin*；全體的數字也可連寫起來 如 *dektrimilkvincent-sepdeknaŭ*，但是往往因拼法太長，而易致錯誤，故多用“-”以劃分各位，如 *dektrimil-kvincent-sepdek-naŭ*。

“數形容詞”（就是次序數）用以區別事物的次序，牠的語尾是 *a*，其性質及用法完全與形容詞相同；多數加 *-j*，如 *La unuaj libroj*（第一批書）；目的格加 *-n*，如……*la trian libron*（第三本書）；而也可放在名詞之後，如 *la jaro mil naŭcent tridek dua*。

數形容詞的寫法與基本數詞相同，祇須於最後一位加 *a* 就是了。如 *mil naŭcent tridek dua*。

第二十五課

數詞續

<i>kvar</i> (數) 四	<i>ses</i> (數) 六	<i>ok</i> (數) 八
<i>po</i> (前) 每各	<i>je</i> (前)	<i>fin-i</i> 完畢
<i>hor-o</i> 時	<i>minut-o</i> 分	<i>-obl-</i> (接尾語) 表倍數
<i>-on-</i> (接尾語) 表分數	<i>-op-</i> (接尾語) 表集合，一起	

1. *Kvin kaj sep faras dekdu.*
2. *Ŝi aĉetis dekduon da pomoj.*
3. *Dekduoblo de dekdu estas cent-kvardek-kvar.*

1. 五與加七爲十二。
2. 她買了一打蘋果。
3. 十二的十二倍是一百四十四。

4. Dekdu estas triono de tridek ses.

5. Mi laboras en ĉiu tago po ok horoj.

6. Mi finas laboron je la kvina (horo) kaj tri kvaronoj (aŭ kvardek kvin minutoj) en ĉiu posttagmezo.

7. Unue mi manĝis, due mi laboras, kaj trie mi ripozos.

8. Se ni laborus triope, ni povus fari trioblan laboron.

十二是三十六的三分之一。

5. 我每天工作八小時。

6. 我在每天下午五時三刻完工。

7. 第一，我先喫了飯；第二，我現在工作，第三，我將休息。

8. 倘我們三人一起做，我們可做三倍的工作。

【註釋】第1句，Kvin 與 sep 是主語，dekdu 是客語，基本數詞做客語時，不變原形。第2句，dekduo，基本數詞後加 o，把“十二”這個數目，成爲名詞，就是“一打”的意思。第3句，dekduobo 是 dekdu 與 -obl- 結合，dekdu 是十二，-obl- 是接尾語，表倍數 dekduoblo 就是“十二倍”。第4句，triono 是 tri 與 -on- 結合，tri 是三，-on- 是接尾語，表分數，triono 就是“三分之一”。第6句，je，爲不定的前置詞。凡句中無相當前置詞可用時，則用 je。je 字與中文“於”字的意思相似。tri kvaronoj 是三個四分之一就是“四分之三”，在記時刻時，kvarono (四分之一) 爲一刻，tri kvaronoj 就是“三刻”的意思。第7句，unue，(第一) due，(第二) trie，(第三) 基本數詞後加 e，爲數副詞，第8句，triopè 是 tri 與 -op- 結合，-op- 是接尾語，表一起，這裏，triopè 就是“三人一起”。triobla 是“三倍的”。

語 法

數詞除基本數詞與數形容詞之外，又可用“數名詞”與“數副詞”。“數名詞”是由於基本數詞或結合數詞之後加 o 而成，其性質及用法，完全與普通名詞相同，有數與格的變化，如本課第2句的 dekduon，第

3句的 *dekduoblo*, 第4句的 *triono*, 第6句的 *kvaronoj* 都是數名詞。

“數副詞”表示動作的次序，其語尾是 *e*，無變化；其性質與用法與普通副詞相同，如 *Unue……due……kaj trie……*。

記倍數時，於數詞之後加倍數接尾語 *-obl-*。如 *duoblo* (兩倍)，*troibla* (三倍的)，*tridekoblo* (三十倍)。

記分數時，於數詞之後加分數接尾語 *-on-*。如 *triono* (三分之一)，*tri kvaronoj* (四分之三)，*tri kaj duono* (三又二分之一)。

接尾語 *-op-* 表示集合一起的意思。記集合數時用 *-op-* 如 *Se ni laborus triope……*。

前置詞 *po*，表示均分，是“每”字的意思，如 *Mi laboras en ĉiu tago po ok horoj*。*po* 字的用法(如本課第7句)，與中文不同，如說“*Mi laboras ok horojn po unu tago*”。照中文的說法，似乎是很對，但在世界語中，則為不通。又如：我給我的兄弟們每人四只蘋果，應當譯作 *Mi donas al miaj fratoj po kvar pomoj*。

數詞記時刻時，通常用接續詞 *kaj* 或前置詞 *antaŭ*, *post*, *de*。如說五點三刻，可用下列三種記法：—

- a. { *la kvina kaj kvardek kvin minutoj.*
 la kvina kaj tri kvaronoj.
- b. { *kvardek-kvin minutoj post la kvina.*
 dek-kvin minutoj antaŭ la sesa.
- c. { *kvardek-kvin minutoj de la sesa.*
 tri kvaronoj de la sesa.

以上三種用法，以 a, b, 二種為最通用，但用 b 種時，時刻在十分以上者，多用第一式，十分以下者，多用第二式。c 種極少用，用法與中文不同，其時刻從零點算起為第一點，第六點的四十五分就是五點四十五分。記時刻，寫時，也可用阿拉伯字，如 *11. 15.a.m. (antaŭtagmeze)* *5. 45.p.m. (posttagmeze)*。

第二十六課

動詞

hierau (副)昨天	morgau (副)明天	de (前)在
herb-o 草	sabat-o 星期六	Pepin-o 北平
lund-o 星期一	festen-o 宴會	septembr-o 九月
Kanton-o 廣州	dik-a 厚	stof-o 布
metr-o 米突	kost-i 價值	dolar-o 圓(幣制)
cend-o 分(幣制)	ek- (接頭語) 表開始, 忽然	
for (副) 遠離		

1. Hodiaŭ estas dimanĉo.

2. Hierau mi iris en la ĝardenon, kaj en la ĝardeno mi sidis sur herbejo.

3. Je sabato mia kuzino ekforlasis Pepinon.

4. London ŝi alvenos al Ŝanhajo.

5. Morgau mi ĉeestos la festenon de mia amiko.

6. La 7 an de septembro mi iros Kantonon.

7. La libro kiun li aĉetis, estas tre dika.

8. La ŝtofo estas longa tri metrojn, kaj kostas unu dolaron kaj sepdek cendojn.

1. 今天是星期日。

2. 昨天我走進花園裏，在花園裏我坐在草地上。

3. 星期六，我的表姊離開了北平。

4. 星期一，她將到上海。

5. 明天我將參加我的朋友的宴會。

6. 九月七日我將到廣州去。

7. 他買來的那書本是很厚的。

8. 那(塊)布是三米突長，值一元七角。

【註釋】第2句，ĝardeno 之後加 n, n 為方向格的語尾。en la ĝardenon 與 en la ĝardeno 不同，前者表示從花園外到花園裏，後者表示已在花園裏。herbejo 是 herb- 與 -ej- 結合，herb- 是草，herbejo 就是“草地”。第3句，ekforlasis, 是 ek- 與 for-lasis 結合，ek- 是接頭語，表開

始, for 是遠離, lasis 是讓去, 離去, forlasis 是離開, ekforlasis 是開始離開, 有動身的意思。第 4 句, alvenos 是 al 與 venos 結合, al 是於, venos 是來, alvenos 就是“到”。Lundon = Je lundo。第 5 句, ĉeestos la festeno = ĉeestos ĉe la festeno。第 6 句, La 7an = Je la 7a。第 8 句, tri metrojn = je tri metroj。unu dolaron kaj sepdek cendojn = je unu dolaro kaj sepdek cendoj。

語 法

凡表示動作或存在的叫做“動詞”。如 kanti, legi, skribi, 表示動作; 如 esti, 表示存在。

十六條文規的第六條說:“動詞不以人稱,也不以數而變化。動詞的形式:現在時用語尾 -as; 過去時 -is; 將來時 os; 假定式 -us; 命令式 -u; 不定式 -i。……………”

動詞,照上列文規所說的,有“式”與“時”的變化。動詞的式可分為四種:1. 敘述式, 2. 假定式, 3. 命令式, 4. 不定式。敘述式動詞有“時”的分別:1. 現在時, 2. 過去時, 3. 將來時。

1. 敘述式的動詞,為句中所常用的。

例如: Hodiaŭ estas dimanĉo. (敘述式現在時)

Hieraŭ mi iris en la ĝardenon. (敘述式過去時)

Morgaŭ mi ĉeestos la kunvenon. (敘述式將來時)

敘述式三種時的變化,現在所講的,不過表明簡單時。尚有複雜時的用法,以後再講。

2. 在表示假定,或虛擬的口氣時,用假定式的動詞。

例如: Se ni laborus triope, ni povus fari trioblan laboron.

3. 在表示命令,要求 願望,勸告,等口氣時,用命令式的動詞。

例如: Veni! (命令)

Donu al mi la libron, mi petas. (要求)

Vivu Esperanto! (願望)

Estu diligenta! (勸告)

4. 不定式動詞，祇表示動作狀態而無一定的口氣。

例如：Resti kun leono estas danĝere.

動詞，除不定式外，都可做謂語。如上面例句中動詞 estas (敘述式現在時)，iris (敘述式過去時)，ĉeestos (敘述式將來時)，laborus, povus, (假定式) venu, donu, vivu, estu, (命令式) 都是謂語。

不定式動詞，雖為動詞，不能做謂語；其性質與名詞相同，可做主語，客語及補足語。

例如：Resti kun leono estas danĝere (不定式動詞做主語)

Li volas manĝi. (不定式動詞做客語)

Vivi estas agi (不定式動詞做補足語)

不定式動詞也可承接客語。例如：Li volas manĝi frukton.

不定式動詞有時也可做修飾語，如 intereso legadi (讀書的興趣)，但是很少用的；有時可放在前置詞之後，如 antaŭ eliri (在出去之前)，不過祇能在前置詞 antaŭ, per, anstataŭ (以代)三字之後用之；在別的前置詞之後，都不用不定式動詞的。

動詞分為不及物動詞(也叫自動詞)與及物動詞(也叫他動詞)二種。不及物動詞的動作祇限於主語自身，後面是不加客語的；及物動詞的動作則直接影響於他人，故其後必須加客語。但是，不及物動詞與及物動詞並沒有絕對的區別。雖然有幾個動詞(如 esti, brili, flugi 等)絕對是不及物動詞，不可加客語，及有幾個動詞，(如 ricevi, doni, peli 等)絕對是及物動詞，非加客語不可的；可是大部分的動詞(如 drinki legi, 等)則有時是不及物動詞不加客語，有時也是及物動詞而於後面加客語 skribi, 的。

及物動詞之後，可承接幾個同等的詞做客語。例如：Mi aĉetis libron, krajonon kaj paperojn. 反之，及物動詞之後有二個不屬於同等的詞做客語時，只能用一個客語，而把別一個客語改作前置詞短句做補足語。例如：Mi amas lin je lia saĝeco. 又如：Mi instruas al li Esperanton.

及物動詞之後，有時因意義顯明，可缺去客語。如在會話中，問句是 ĉu vi volas frukton? 答句只說 Jes, mi volas, volas 之後缺去客語。

不及物動詞之後有時也可加目的格名詞。因為在世界語中，目的格不一定就是客語。如：前置詞短句做補足語時，有時可缺去前置詞而以目的格代之。又在動詞的動作表示動向時，用也目的格(表動向時叫做動向格)。

1. 缺去前置詞而代以目的格的例：——

(a) 在意義顯明時。

例如：Mi ĉeestas la festenon (=ĉe la festeno).

(b) 表度量，價值時。

例如：La ŝtofo estas longa tri metrojn (=je tri metroj), kaj kostas unu dolaron kaj sepdek cendojn (=je unu dolaro kaj sepdek cendoj).

(c) 表時間時。

例如：Lundon (=Je lundo) ŝi alvenos al Ŝanhajo.

2. 目的格用以作動向格的例：——

(a) 缺去前置詞而代以動向格。

例如：Mi iros Kantonon (=al Kantono)

(b) 在前置詞之後。

例如：Mi iris en la Ĝardenon.

前置詞之後的名詞或代名詞，通常都作主語之形，祇有在表示動向時可用動向格(目的格之形)。前置詞 al, ĝis (到) 二字，本來有表示動向的意思，在這二字之後，通常不再用動向格。

動詞的動作，影響於客語，而客語是代表主語自身的，這種叫做“反身動詞。”例如：Ili amuzas sin, Mi lavas min. 這二句中的 amuzas, lavas 二字，就是“反身動詞”。反身動詞往往以反身代名詞為客語，如 sin trovi, sin kasi. 在中文中反身動詞的用法是沒有的，學者遇到這種動詞時，切不可當作不及物動詞，方可免於錯誤。

第二十七課 動詞續

pri (前)關於

sci-i 知道

elekt-i 選舉

prezidant-o 總統, 主席

person-o 人

protokol-o 記錄

parol-i 講

diskut-i 討論,

uz-i 用

dev-i 應該

batal-i 戰鬥

-iĝ- (接尾語)表變爲,化成(自動)

-iĝ- (接尾語)表致使(他動)

1. Sidiĝu (aŭ: Sidigu vin).
2. Sciigu al ili ke ni tuj kunvenos.
3. Ili elektis Petro-n la prezidanto de la kunveno.
4. La prezidanto venigis du personojn por fari protokolon.
5. Kelkaj personoj faris paroladon.
6. Ili diskutadis pri tio ke kiel oni fariĝos vera esperantisto.
7. Zamenhof diris, "tiu, kiu uzas Esperanton, estas esperantisto".
8. Batalilo estas ilo por batali.

1. 請坐。
2. 請通知他們,就是我們馬上要開會了。
3. 他們選舉貝得爲會中的主席。
4. 那主席招了二人來記錄。
5. 幾個人演講。
6. 他們討論關於怎樣做成真正的世界語者。
7. 柴門霍夫說“實用世界語的人就是世界語者。
8. 武器就是用以作戰的工具。

【註釋】第1句, sidiĝu 是 sid-與 -iĝ- 結合, sid- 是坐, -iĝ- 是接尾語, 表變爲(自動的), sidiĝi 是使自己變爲坐,就是“坐下去”。sidigu 是 sid-與 -ig- 結合, -ig- 是接尾語,表致使(他動的),sidigu 是“使……坐下”。sidiĝu = sidgu vin- 前者是“你自己坐下”,後者是“你使你坐下”。第2句 sciigu 是 sci- 與 ig- 結合, sci- 是知道,sciigu 使……知道,就是“通知”的意思。第4句, venigis 是 ven- 與 -ig- 結合,是使……來,就是“招”字的意思。第6句, diskutadis 是 diskut- 與 -ad- 結合,是討論,表動作延長的意思。fariĝos 是 far- 與 -iĝ- 結合,是“變成”的意思。第6句, ke kiel oni fariĝos vera esperantisto 一句,形容 tio 一字。第7句, kiu uzas Esperanton 一句,形容 tiu 一字。第8句, batalilo 是戰鬥的工具,就是“武器”。

語 法

動詞的動作，表開始或忽然發生時，用接頭語 *ek-*。例如：Li ekscias (他忽然知道)，Ŝi ekforlasis Pepinon (她開始離開北平)。接頭語 *ek-* 通常多接在動詞之前。

動詞的動作，表繼續，延長時，用接尾語 *-ad-*。例如：Ili diskutadis. 接尾語 *-ad-* 通常接在動詞中，但是用接尾語 *-ad-*，也可由動詞變成名詞，如 Ili paroladis, 也可用 Ili faris paroladon.

接尾語 *-ig-*，與 *-iĝ-*，在動詞中是最有用處的，二者都表變化致使的意思；前者是及物動詞的接尾語，後者是不及物動詞的接尾語。用接尾語 *ig*，可由不及物動詞變成及物動詞，如不及物動詞 *veni* (來) 加 *-ig-* 變成及物動詞。 *veniĝi* (使……來) 用接尾語 *iĝ*，可由及物動詞變成不及物動詞，如及物動詞， *fari* (做) 加 *-iĝ-* 變成不及物動詞 *fariĝi* (變成)。

用 *-ig-* 或 *iĝ* 也可由名詞，形容詞，或前置詞變成動詞，如 *edzigi* (使……成婚) 由名詞 *edzo* 變成及物動詞， *edziĝi* (成婚) 由名詞 *edzo* 變成不及物動詞； *grandigi* (使……大) 由形容詞 *granda* 變成及物動詞， *grandiĝi* (變大)，由形容詞 *granda* 變成不及物動詞； *aligi* (使……加入) 由前置詞 *al* 變成及物動詞， *aliĝi* (加入) 由前置詞變成不及物動詞。*-iĝ-* 也可接在不及物動詞中表示動作開始，作“……起來”的意思，如 *sidiĝi* (坐起來) *stariĝi* (站起來)。此外，*-ig-* 與 *-iĝ-* 也可用以造成名詞，或形容詞，如 *sciigo* (通告)，*unuiga* (統一的)。

接尾語 *-ig-* 與 *-iĝ-* 的用法，是很重要而很難了解，學者讀到這種字類時。須加詳細加以研究；用時更當格外留意，以免錯誤。

第二十八課 通 信

pro (前) 爲	ĝis (前) 至	ambaŭ (副) 二者
nombr-o 數目	strat-o 街, 路	juĵi-o 六月
pardon-i 恕	silent-o 靜寂	esper-i 希望
ĝoj-o 欣喜	juli-o 七月	aŭgust-o 八月
okaz-i 逢, 發生	kongres-o 大會	tut-a 全

ĉin-o 中國人	prepari 預備, 籌備	komitato 委員會
fiks-i 定	kotiz-o 捐助, 會費	individu-o 個人
met-i 置, 放	vizit-i 訪, 參觀	akcept-i 接, 受
staci-o 站	atend-i 等候	respond-o 回答
sincer-e 至誠	Joĉlo (人名)	ĉi (附加字) 表接近
-i- (接尾語) 表國家		

No. 13, A Strato, Ŝanhajo.

La 27 an de junio, 1932.

Mia amiko,

Pardonu min pro mia longa silento! Mi esperas ke vi kaj via edzino estas bonfartaj! Kun ĝojo mi sciigas al vi ke mi estas sana.

Ĉu vi, mia amiko, jam sciigis pri la novaĵo ke de la 30-a de julio ĝis la 3a de aŭgusto okazos en Ŝanhajo la Unua Kongreso de Tutŝinia Esperantistaro? La kongreson preparas la Kongres-Komitato. Ĉi fiksas la kotizon je unu dolaro por la individuo. Ĉi-kune, mi kunmetas du aliĝilojn kaj bonvolu vi kaj via edzino ambaŭ aliĝi al la kongreso! Se vi duope vizitus Ŝanhajon, mi petas vin skribi leteron al mi por ke mi vin akceptos dum via alveno ĉe la stacio.

Mi atendas vian respondon.

Sincere via,

Joĉlo

上海A街第十三號

一九三二年六月二十七日

我的朋友,

恕我好久的沉默! 我希望你和你的夫人安好! 我欣喜地告你我現在健康。

我的朋友, 你可已經知道關於自七月三十日至八月三日在上海開第一次全中國世界語大會的消息嗎? 大會是由大會(籌備)委員會籌備的。牠已規定個人的會費為一元。這裏, 我附着兩張入會單, 願你和你的夫人大家加入大會! 倘你們一起來參觀上海, 請你寫信給我, 使我可在你到埠時在車站迎接你。

我等候着你的回音。

你的至誠的

學基。

【註釋】No. 13, A Strato, Ŝanhajo, 門牌在前, 街名次之 城市之名在後, 是“上海 A 街第一號”與中文地址的寫法不同; 但也有與中文地址的寫法一樣的。La 27 an = je la 27a. 通常表時日, 不用 je 字。ĉi-tiuj 是結合字, tiuj 是那些, ĉi-tiuj 是這些, ĉi-tiuj tagoj 就是“這幾天”。bonfartaj 是 bon 與 fartaj 的結字字; bon 是好, farta 是體健, bonfarta 就是好的體健, 意即安好; 這裏它是形容詞多數, 所以加語尾 j。Kun ĝojo = ĝoje 是“欣喜地”。sciigis 是及物動詞是“告知”的意思。sciigi 是不及物動詞, 是“自知”的意思。novaĵo 是 nov- 與 -aĵ- 結合, nov- 是新, -aĵ- 是接尾語 表物質, novaĵo 是新的事物, 就是“新聞”“消息”的意思。ke de la 30a de julio ĝis la 3a de aŭgusto okazos en Ŝanhajo la Unua Kongreso de Tutotina Esperantistaro 一句, 說明 novaĵo 一字。Unua Kongreso de Tutotina Esperantistaro 是專稱名詞, 故於第一個字母用大體。Tutotina 是 tut 與 in 與 ĉi- 結合; tut 是全 ĉin- 是中國人, ĉi- 是接尾語; 表國家, otina 就是中國; tutotina 是“全中國的”。Esperantistaro, 是 esperant 與 -ist- 與 -ar- 結合, esperantisto 是世界語者, esperantistaro 是“世界語界”。Kongres-Komitato 是結合字(大會委員會) 就是“大會籌備委員會”。Ĉi-kune 是和這一起的意思, 此處是指和信一起所以譯作“這裏”。kunmetas 是 kun- 與 metas 結合, kun 是一起, metas 是放, kunmetas 就是“放在一起”。aliĝilo 是 al- 與 -iĝ- 與 -il- 結合, aliĝi 是加入的意思, aliĝilo 就是“入會單”。bonvolu 是 bon- 與 -volu 結合, bon- 是好, volu 是願你, bonvolu 是“請”的意思。bonvolu 是在會話與通信中常用的字。duope 是 du 與 -op- 結合, 是“二人一起”的意思, 與 ambaŭ 不同, ambaŭ 是“二者”。alveno 是 al- 與 -veno 結合, al 是於, ven- 是來, alveno 就是“到”字的意思。

寫信與會話一樣, 須以客氣爲重。寫信通常有一定的格式, 一封信大概可分爲六部: 1. 地址, 2. 日期, 3. 稱呼, 4. 本文, 5. 結句, 6. 署名。倘若在寫了信之後, 倘有話要說時, 於信後可加補記一部。詳細的通信法, 將於以後再講。

練 習 題

1. 把下列各詞譯成世界語單字：—

大水	小睡	改良
衰老起來	開始學	委員
會場		

2. 在下列各句空格中填字。—

(a) En la ĉambro ——— trovas ——— tablo kaj seĝoj.

(b) ——— de naŭ estas dudek sep.

(c) ——— lin tuj, se mi ———.

3. 改正下列各句的錯誤：—

(a) Mi havas kelke de katojn

(b) Li volas lernas Esperanton.

(c) Ŝi sciigas min la novaĵon.

4. 把下列數字寫成世界語：—

32705, $\frac{7}{24}$, $9\frac{8}{7}$

5. 用下列各字造句各一：—

da je po

把下列各句譯成世界語：—

6. 他的書同我的一樣大。

7. 我的書比他的新。

8. 他們之中誰是最勇敢的？

9. 每天我在工作之後休息二小時。

10. 在三天內我們可做全部的工作。

11. 不要同他們做朋友！

2. 我願使你同我的朋友做朋友。

世 界 語
初 級 講 義
第 五 冊

第二十九課 相 關 詞

iu (相)某人, 某個	io (相)某事, 某物	ia (相)某種, 某樣
ies (相)某人的	ie (相)某處	iam (相)某時
iel (相)某樣, 某方法	ial (相)某故	iom (相)有些
ajn (附加字)表無論之意		simpl-a 簡單
afer-o 事情	ombrel-o 傘	ŝajn-i 顯得, 好像

(註) (相)表示相關詞。相關詞共有四十五個。

1. Tiuj estas studentoj. 2. Ili lernas en tiu ĉi lernejo. 3. Ĉi tiuj estas laboristoj. 4. Ili laboras kune, unuj faras tion kaj la aliaj faras ĉi tion. 5. Tio estas simpla afero. 6. Kiu ajn povas tion fari. 7. Petro kaj Mario havas ombrelojn. Ties estas nova, sed ĉi ties ŝajnas bela. 8. Mi ne havas tiajn ombrelojn.	1. 那些是學生。 2. 他們在這個學校裏讀書。 3. 這些是工人。 4. 他們一起做工, 有些人做那個, 其餘的人做這個。 5. 那是(一樁)簡單的事情。 6. 無論何人都能做那個(事)的。 7. 貝得和瑪麗有傘子。前者的(貝得的)是新的, 但後者的(瑪麗的)顯得美麗些。 8. 我沒有那種傘子。

【註釋】第2句, *çi* 是附加字, 表接近, *tiu çi* 是這個, *çi* 字, 可加在 *tiu* 之前, 也可加在 *tiu* 之後。第4句, *unu*, *la aliaj* 用作代名詞。 *unu* 作代名詞時, 多數可加 *j*, 意即“一批”。第6句, *ajn* 是附加字, 表無論之意, *kiu ajn* 就是“無論何人”。第7句, *ties* 指遠者, 意即前者, *çi ties* 指近者, 即後者。

語 法

世界語中有一種“相關詞”, 用以表示指示, 配分, 疑問, 關係, 否定, 與不定等六種性質, 來指明個別, 事物, 種類, 所有, 位置, 時間, 緣由, 情狀, 數量等九種意義。相關詞用法, 也是世界語的特點。在別種文字中, 雖然也有這種詞類的用法, 可是毫無系統的。世界語中, 相關詞用一定的形式來表明詞的性質及意義; 每個相關詞可分為字首與字尾二部, 字首表詞的性質, 字尾表示詞的意義。

相關詞, 就其字尾, 可分為九種: 1. *u* 系(指人, 個別), 2. *o* 系(指事物), 3. *a* 系(指種類), 4. *es* 系(指所有), 5. *e* 系(指位置), 6. *am* 系(指時間) 7. *al* 系(指緣由) 8. *el* 系(指情狀), 9. *om* 系(指數量)。

相關詞, 就其字首, 可分五種: 1. 指示詞, 由字尾之前加 *ti-* 而成, (表那); 2. 配分詞, 加 *çi-*(表各); 3. 疑問詞及關係詞, 加 *ki-*(表何, 該); 4. 否定詞, 加 *neni-*(表無); 5. 不定詞加 *i-*(表某)。

相關詞, 就其形式, 共有四十五個, 列表如下:——

性 質 意 義	指 定	配 分	疑 問, 關 係	否 定	不 定
人, 個 別	<i>tiu</i>	<i>čiu</i>	<i>kiu</i>	<i>neniu</i>	<i>iu</i>
事 物	<i>tio</i>	<i>ĉio</i>	<i>kio</i>	<i>nenio</i>	<i>io</i>
種 類	<i>tia</i>	<i>ĉia</i>	<i>kia</i>	<i>nenia</i>	<i>ia</i>
所 有	<i>ties</i>	<i>ĉies</i>	<i>kies</i>	<i>nenies</i>	<i>ies</i>
位 置	<i>tie</i>	<i>ĉie</i>	<i>kie</i>	<i>nenie</i>	<i>ie</i>

時 間	tiam	ĉiam	kiam	neniam	iam
緣 由	tial	ĉial	kial	nenial	ial
情 狀	tiel	ĉiel	kiel	neniel	iel
數 量	tiom	ĉiom	kiom	neniom	iom

相關詞表，也叫做“九字表”。此外相關詞還有附加字二個，一個是 ĉi，一個是 ajn。

相關詞並非獨立的詞類。其中 u 系的相關詞屬於代名詞及形容詞；o 系的相關詞屬於代名詞；a 系及 es 系的相關詞屬於形容詞；e 系，am 系，al 系，el 系及 om 系的相關詞屬於副詞；關係詞，用在複雜句之中，屬於接續詞。本課不過先講相關詞的大概，關於相關詞每字的用法，將於後幾課絡繹再講。

第 三 十 課 相 關 代 名 詞

tiu (相) 那人, 那個	ĉiu (相) 每人, 每個	kiu (相) 誰, 該人, 該
neniu (相) 無人, 沒有一個	iu (相) 某人, 某個	bat-i 打
insult-i 侮辱, 罵	mok-i 嘲笑	erari-i 錯誤
estim-i 尊重	mensog-i 說謊	kon-i 認識
korespond-i 通信	fremd-a 異鄉的, 外國的	
objekt-o 東西	donac-i 贈送	kamarad-o 同志

1. Malsaĝulon ĉiu batas.
2. Kiun vi insultas? Ne insultu kiun ajn!
3. Ne moku tiun dum li eraras.
4. Neniu estimos vin se vi ofte mensogus.

1. 人人打呆子。
2. 你侮辱誰? 不要侮辱無論何人!
3. 當那人做錯的時候, 不要嘲笑他。
4. 倘你時常說謊話, 將沒有人尊重你。

5. Hierau iu parolis kun mi,
sed mi lin ne konas.

6. Tiu, kiu korespondas kun
mi, estas fremdulo.

7. Ĉiuj tiuj objektoj estas la
donacajoj de la fremda kamarado.

8. Al kiu vi skribas ĉi tiun
leteron?

5. 昨天某人同我講話，
但是我不認識他。

6. 那同我通信的人是
外國人。

7. 所有的那些東西都
是那外國同志的贈品。

8. 你寫這封信給誰？

〔註釋〕u 系的相關詞，通常作代名詞之用；第 7 句的 ĉiuj tiuj，與第 8 句的 ĉi tiun 則為形容詞。第 6 句 kiu korespondas kun mi 一句形容 tiu 一字，kiu 這裏是“關係詞”。第 7 句，donacajoj 一字係 donao + ajo 結合而成。

語 法

相關詞中，u 系及 o 系的字屬於“相關代名詞”。惟 u 系，有時也屬於“相關形容詞”。u 系的相關詞有五個：1. tiu (指示詞)，2. ĉiu (配分詞)，3. kiu (疑問詞及關係詞)，4. neniu (否定詞)，5. iu (不定詞)。

例如；*Tiu* estas studento. (指示詞)

Malsaĝulon ĉiu batas. (配分詞)

Kiun vi insultas? (疑問詞)

Tiu, kiu korespondas kun mi estas fremdulo. (關係詞)

Neniu estimos vin, se vi ofte mensogus. (否定詞)

Iu parolis kun mi. (不定詞)

u 系的相關詞，用作代名詞及形容詞，作代名詞時，表示人稱，作形容詞時表示“個別”。u 系的字，多數加 j，目的格加 -n。

例如；*Tiuj* estas studentoj. (指人)(多數)

Al kiu vi skribas ĉi tiun leteron? (指個別)(目的格)

u 系的字，後面無名詞者，用作代名詞，多用以代人或代物；後面有名詞者，用作形容詞，用以示個別。但是，作代名詞時，雖也可代物，其意義必在指個別；用作形容詞時，則可形容人或事物。

增加字 *ĉi*, 表接近, 可加在指示詞之前或後; 增加字 *ajn*, 表無論, 可加在疑問詞, 不定詞之後。例如: *ĉi tiu, tiu ĉi* (這人, 這個) *kiu ajn* (無論何人, 無論那個) *iu ajn* (任何一人, 任何一個)。又配分詞 *ĉiu* 因指個別, 也可加 *ajn*, 如 *ĉiu ajn* (= *kiu ajn*, 無論何人) *ĉi*, 也可加在別種詞類之前, 與 *tiu ĉi* (或 *ĉi tiu*) 意義相同 (如 *ĉi letero* = *ĉi tiu letero*)。

第三十一課

相關代名詞續

<i>ti</i> (相) 那個	<i>ĉio</i> (相) 每個, 個個	<i>ĉio</i> (相) 什麼, 該物
<i>nenio</i> (相) 沒有什麼, 沒有一個,	<i>io</i> (相) 某事, 某物。	<i>sen</i> (前) 無
<i>rapid-i</i> 快, 迅速	<i>pret-a</i> 準備, 現成	<i>plan-o</i> 計劃
<i>senc-o</i> 意思	<i>brul-i</i> 燒	<i>mon-o</i> 金錢

1. *Io estas pli bona, ol nenio.*

2. *Mi finis tion sen malfacileco.*

3. *Mi jam preparis ĉion. Ĉio estas preta.*

4. *Ĉiu havas sian planon, sed ĉiu faras nenion.*

5. *Ĉio, kion li diris, estas sensencaĵo.*

6. *Morgaŭ mi diros al vi ion gravan.*

7. *Kiel urĝa laboro! Ni rapidul!*

8. *Kio estas ĉiopova? Ĉu mono estas ĉiopova?*

1. 有一點兒總比沒有什麼好。

2. 我毫無困難地做完了那事。

3. 我已預備好一切。一切都已準備好了。

4. 各人有他的計劃, 但是各人都沒有做什麼。

5. 一切他所講的, 都是無聊的事情。

6. 明天, 我將告訴你一件重要的事情。

7. 好緊要的工作! 我們趕快吧!

8. 什麼是萬能的? 金錢是萬能的嗎?

【註釋】第 2 句, *malfacileco* 是 *mal*, *facil*-與-*ec*-結合; *malfacil*-是困難, *malfacileco* 是“困難性”。第 5 句 *kion li diris* 一句, 形容 *ĉio* 一

字, *kio* 這裏是關係詞, *sensencaĵo* 是 *sen-*, *senc-*, 與 *-aj-*, *sen* 前置詞做接頭語, 是無, *senc-* 是意義, *sensenc-* 是無意義, 無聊, *sensencaĵo* 就是無意義的事情, “無聊的事情”。第 8 句, *ĉiopova* 是 *ĉio* 與 *pov* 結合, *ĉio* 是一切, *pov* 是能, *ĉiopova* 就是 “萬能” 的意思。

語 法

o 系的相關詞有五個: 1. *tio* (指示詞), 2. *ĉio* (配分詞), 3. *kio* (疑問詞及關係詞), 4. *nenio* (否定詞), 5. *io* (不定詞)。

例如 *Mi finis tion sen malfacileco.* (指示詞)

Ĉio estas preta. (配分詞)

Kio estas ĉiopova? (疑問詞)

Ĉio, kion li diris, estas sensencaĵo. (關係詞)

Io (不定詞) estas pli bona, ol *nenio* (否定詞)。

o 系的字, 專作代名詞, 用以代事物; 沒有數的變化, 目的格加 *-n* (如 *mi finis tion sen malfacileco.*)。

o 系的字的用法, 學者往往把牠與 u 系的字相含混, 其實則不同: 1. u 系的字祇能代人, 或指個別; o 系的字祇能代事物, 不指個別。2. u 系的字可作形容詞, o 系的字則不能作形容詞。

tio 一字, 其意義與 *ĉi* 相近, 但含有指示的意義, *ĉi* 則不然。*tio* 雖有人在多數時加 *j* 作 *tioj*, 但是很少見的。

o 系中, *tio* 可加 *ĉi*, 如 *ĉi tio* 或 *tio ĉi* (這個); *kio*, *io* 可加 *ajn* 如 *kio ajn* (無論什麼), *io ajn* (任何東西)。

第三十二課

相關形容詞

tia (相) 那種, 那樣

kia (相) 何種, 何樣, 該種, 該樣

ia (相) 某種, 某樣

neniam (相) 無時, 從未, 永不

sam-a 一樣, 相同

cia (相) 各種, 各樣

nenia (相) 沒有一種, 沒有一樣

lert-e 精巧, 靈敏

task-o 工作, 任務

kapabl-o 能力

1. La junulo ĉiajn aferojn lerte faras.

2. Nenia afero estas malfacila por li.

3. Tian homon mi neniam antaŭe vidis.

4. Li ja estas ĉiopovulo.

5. Kian taskon vi deziras? tian aŭ ĉi tian?

6. Mi deziras ian ajn.

7. Mi havas saman deziron, kian vi.

8. Mi ne scias ĉu mi havas saman kapablon, kian vi.

1. 那個青年各種事情都做得靈敏。

2. 沒有一種事情對於他是困難的。

3. 那樣的人我以前從未見過。

4. 他確實是(一個)萬能者。

5. 哪種任務你願意做的? 那種或這種?

6. 我願意做隨便那一種。

7. 我有同你一樣的志願。

8. 我不知道我有沒有同你一樣的能力。

【註釋】第1句, junulo 是 jun 與 ul 結合, jun-是年輕 junulo 就是“青年”第4句, ĉiopovulo 是 ĉio-, pov-與-ul-結合, ĉiopov-是萬能, ĉiopovulo 就是“萬能者”。第5句, tian 是“那種”, ĉi tian 是“這種”, 第6句 ian ajn 是任何一種, 就是“隨便那一種”。第7句, kian vi 是 kian deziron vi havas 的省文, kian vi 一句形容 saman 一字, 這裏 kian 是關係詞。第8句, kian vi, 是kian kapablon vi havas 的省文, 是形容 saman, 這裏kian 也是關係詞。

語 法

相關詞中, a 系及 es 系的字, 屬於“相關形容詞。”a 系指“種類”, es 系指“所有”。

a 系的相關詞有五個: 1. tia (指示詞), 2. ĉia (配分詞), 3. kia (疑問詞及關係詞), 4. nenia (否定詞) 5. ia (不定詞)。

例如: *Tian homon mi neniam antaŭe vidis.* (指示詞)

La junulo ĉiajn aferojn lerte faras. (配分詞)

Kian taskon vi deziras? (疑問詞)

Mi havas saman deziron, kian vi. (關係詞)

Nenia afero estas malfacila por li. (否定詞)

Mi deziras ian ajn. (不定詞)

a 系的字, 專作形容詞, 用以指“種類”; 多數加 j, (如 ĉiaj,) 目的格加-n (如 ĉiajn, tian, kian, ian)。

a 系中, tia 可加 ĉi, 如 ĉi tia。kia 及 ia 可加 ajn, 如 kia ajn (無論何種), ia ajn (任何一種)。

第三十三課

相關形容詞續

ties (相)那人的

nenies (相)沒有人的

help-i 幫助

memor-i 記憶

ĉies (相)各人的

ies (相)某人的

lecion-o 課, 功課

okaz-e 偶然

kies (相)誰的, 該人的

alies 他人的

sukces-i 成功

renkonti 遇

1. Ĉies devo estas nenies.

2. Mi havas mian devon, vi havas vian. Tio estas ties devo.

3. La virino estas ies edzino.

4. Kies filino estas la knabino?

5. La knabino estas diligenta, kaj ŝi rapide lernas sian lecionon.

6. Ŝi sukcesis je sia lernado sen alies helpo.

1. 各人的責任是沒有人的。

2. 我有我的責任, 你有你的(責任)。那個是那人的責任。

3. 那女人是某人的妻。

4. 那女孩子是誰的女兒呀?

5. 那女孩子是勤力的, 她迅速地學習她的功課。

6. 她沒有別人的幫助(而)成功於她的學業。

7. Okaze mi renkontis iun amikon, kies nomon mi ne memoras.

8. Tiu estas mensogulo, kiun mi malamas kaj kies diron neniu kredas.

7. 偶然我遇見某友，那人的名字我記不起了。

8. 那人是說謊者，為我所恨，那人的話沒有人相信的。

【註釋】第1句，*devo* 是由 *dev-i* 變成名詞，*dev-i* 是應該，*devo* 就是“責任”。第1句的意思是“所謂各人的責任往往不放在自己身上，結果弄得沒有人負責”。第4句，*filino* 由 *fil-* 與 *-in-* 結合。是“女兒”，第6句，*alies* 是 *ali-* 與 *es* 結合，*ali* 是別的，*es* 是相關詞的字尾指所有，近來有人把 *ali-* 作相關詞的字首一樣的用法，造成新字，如 *alies* 是“別人的”，*aliu* 是“別人”，第7句，*kies nomon mi ne memoras* 一句形容 *amikon* 一字，*kies* 這裏是關係詞。第8句 *kiun mi ne amas* 及 *kies diron neniu kredas* 二句形容 *mensogulo* 一字，這裏 *kiu* 及 *kies* 都是關係詞。

語 法

es 系的相關詞有五個：1. *ties* (指示詞)，2. *ĉies* (配分詞)，3. *kies* (疑問詞及關係詞)，4. *nenies* (否定詞)，5. *ies* (不定詞)。

例如：Tio estas *ties* devo. (指示詞)

Ĉies (配分詞) devo estas *nenies* (否定詞)

Kies *filino* estas la *knabino*? (疑問詞)

Okaze mi renkontis iun *amiko*, *kies* nomon mi ne memoras. (關係詞)

La *virino* estas *ies* *edzino*. (不定詞)

es 系的字專作形容詞，指“所有”；其性質雖為形容詞，但沒有數與格的變化。

es 系中，*ties* 可加 *oi*，作 *oi ties* (這人的)；*kies* 及 *ies* 可加 *ajn*，如 *kies ajn* (無論何人的)，*ies ajn* (任何一人的)。

第三十四課

相關副詞

tie (相) 那處	ĉie (相) 各處, 處處	kie (相) 何處, 該處
nenie (相) 無處	ie (相) 某處, 有處	tiam (相) 那時, 當時
ĉiam (相) 每時, 時時	kiam (相) 何時, 當時	neniam (相) 無時, 永不
iam (相) 某時, 有時	anstataŭ (前) 代替	pen-i 努力
forges-i 忘	serv-i 服役	voj-o 路
naci-o 民族, 國		

1. Ĉiam kaj ĉie ĉiu penadu!
2. Neniam forgesu nian devon!
3. Kie estas volo, tie estas vojo.
4. Nenie estas malfacilaĵo. ĉio estas facila, se vi farus.
5. Iam, ie iuj vivis esperantan vivon.
6. Tiuj uzis Esperanton anstataŭ sia nacilingvo.
7. Kiam kaj kie vi eklernis Esperanton?
8. Kiam mi estis studento, tiam mi eklernis ĝin en la lernejo.
9. Iam neniu servos al alia.

1. 隨時隨地各人要努力!
2. 永勿忘記我們的責任!
3. 志之所在, 即路之所在。
4. 天下無難事。倘若你去做, 什麼都是容易的。
5. 有一時某處有人過世界語生活。
6. 那些人用世界語來代替他(自己)的國語。
7. 何時何處你開始學世界語?
8. 當我是學生時, 那時我在學校裏開始學牠。
9. 將有一個時候, 沒有人服役於他人。

【註釋】第 3 句, kie estas 一句形容 tie 一字, kie 這裏是關係詞。第 3 句的意義是志願在那裏, 即道路在那裏, 就是說: “志之所在, 即路之所在。” 第 4 句, malfacilaĵo 是 mal; 與 facil, 與 -aĵ- 結合, malfacil 是難, malfacilaĵo 就是 “難事”。第 5 句, vivis esperantan vivon 就是等

于, vivis je esperanta vivo. 第6句, nacilingvo 是 naci-與 lingvo 結合, naci- 是民族, 國, lingvo 是語言, nacilingvo 就是“民族語”, “國語”。第7句, eklernis 是 ek-與 lernis 結合, ek-是接頭語, 表忽然, 開始, lerni 是學, eklernis 就是“開始學”, “初學”。第8句, kiam mi estis studento 一句形容 tiam 一字, 這裏 kiam 是關係詞。

語 法

e 系, am 系, al 系, el 系, 及 om 系的相關詞, 都屬於“相關副詞”。相關副詞作副詞之用, 其語尾不變原形的。以上各系的字, 與相關代名詞及相關形容詞一樣, 具有五種字首。包括指示, 配分, 疑問, 關係, 否定, 不定, 六種性質。

e 系的相關詞指“空間”, “位置”。五個 e 系的相關詞是: 1. tie (指示詞), 2. ĉie (配分詞), 3. kie (疑問詞及關係詞), 4. nenie (否定詞), 5. ie (不定詞)。

例如: *Kie* (關係詞) estas volo, *tie* (指示詞) estas vojo.

Ĉiam kaj *ĉie* ĉiu penadu! (配分詞)

Kiam kaj *kie* vi eklernis Esperanton? (疑問詞)

Nenie estas malfacilaĵo, se vi farus. (否定詞)

Iam, *ie* iuj vivis esperantan vivon. (不定詞)

am 系的相關詞指“時間”。五個 am 系的相關詞是: 1. tiam (指示詞), 2. ĉiam (配分詞), 3. kiam (疑問詞及關係詞), 4. neniam (否定詞), 5. iam (不定詞)。

例如: *Kiam* (關係詞) mi estis studento, *tiam* (指示詞) mi eklernis ĝin en la lernejo.

Ĉiam kaj *ĉie* ĉiu penadu! (配分詞)

Kiam kaj *kie* vi eklernis Esperanton? (疑問詞)

Iam, *ie* iuj vivis esperantan vivon. (不定詞)

相關副詞的指示詞, 同相關代名詞及相關形容詞一樣, 也可加 ĉi, 疑問詞及不定詞也可加 ajn. tie 可加 ĉi, 作 ĉi tie 或 tie ĉi (這裏); tiam

可加 *ôi*, 作 *ôi tiam* (此刻); *kis, kiam, ie, iam*, 可加 *ajn*; 如 *kis ajn* (無論何處), *kiam ajn* (無論何時), *ie ajn* (任何一處), *iam ajn* (任何時間)。

第三十五課

相關副詞續

<i>tial</i> (相)所以,因之	<i>ôial</i> (相)種種緣由	<i>kial</i> (相)何故,因為
<i>nenial</i> (相)無故	<i>ial</i> (相)某故	<i>tiel</i> (相)那樣,如此
<i>ciel</i> (相)種種方法	<i>kiel</i> (相)怎麼,如	<i>neniel</i> (相)無法
<i>iel</i> (相)某種方法	<i>tiom</i> (相)那些	<i>ôiom</i> (相)全數
<i>kiom</i> (相)多少,幾,如許	<i>neniom</i> (相)全無	<i>iom</i> (相)有些
<i>ankoraŭ</i> (副)還	<i>perd-i</i> 失	<i>serç-i</i> 尋
<i>vetur-i</i> 旅行(以舟車等)	<i>fru-a</i> 早	

1. *Ĉial tio estas la plej bona.*
2. *Ial mi perdis ôiom da mono kiom mi havis, kaj nun mi havas neniom.*
3. *Mi ciel serçis tion, sed neniel mi povas trovi ĝin.*
4. *Kial vi nenial volas foriri?*
5. *Kial mi havos urĝan aferon, tial mi devas tuj iri tien.*
6. *Kiel vi iras? Iru p veturilo!*
7. *Kioma horo estas nun?*
8. *Nun estas sepa horo, la tempo ankoraŭ estas tiel frua!*

1. 從種種理由說來,那個是最好。

2. 我因故失掉我所有的全數的錢,現在我一無所有了。

3. 我以種種方法找尋那個,但是我沒法可以找到牠。

4. 你為什麼無故要離走了?

5. 因為我有要緊的事情,所以我馬上要到那邊去。

6. 你怎樣去呢? 乘舟車去罷!

7. 現在是(第)幾點鐘?

8. 現在是七點鐘,時間還是那樣早啊!

【註釋】第3句, *kiom mi havis* 一句形容 *ĉiom* 一字, 這裏, *kiom* 是關係詞。等5句, *kial mi havos urĝan aferon* 一句形容 *tial* 一字, 這裏, *kial* 是關係詞。*tien* 這裏表示動向, 故加 *n*。第6句, *veturilo* 是 *vetur-* 與 *-il-* 結合, *vetur-* 是旅行, *-il-* 是接尾語, 表工具, *veturilo* 就是“舟車等”。第7句, *Kioma* 是于 *kiom* 之後加 *a*, 意即“第幾”。

語 法

al 系的相關詞指“緣由”。五個 *al* 系的相關詞是 1. *tial* (指示詞), 2. *ĉial* (配分詞), 3. *kial* (疑問詞及關係詞), 4. *nenial* (否定詞), 5. *ial* (不定詞)。

例如: *Kial* (關係詞) *mi havos urĝan aferon, tial* (指示詞) *mi devas tuj iri tien.*

Ĉial *tio estas la plej bona.* (配分詞)

Kial (疑問詞) *vi nenial* (否定詞) *foriras?*

Ial *mi perdis ĉiom da mono.* (不定詞)

el 系的相關詞指“情狀”。五個 *el* 系的相關詞是 1. *tiel* (指示詞), 2. *ĉiel* (配分詞), 3. *kiel* (疑問詞及關係詞), 4. *neniel* (否定詞), 5. *iel* (不定詞)。

例如: *Hundo estas tiel* (指示詞) *fidela kiel* (關係詞) *ĉevalo.*

Mi ĉiel (配分詞) *serĉis tion, sed neniel* (否定詞) *mi povas trovi ĝin.*

Kiel *vi iras?* (疑問詞)

Vi devas iel (不定詞) *forigi ĝin.* (你當設法趕走牠)。

om 系的相關詞指“數量”。五個 *om* 系的相關詞是 1. *tiom* (指示詞), 2. *ĉiom* (配分詞), 3. *kiom* (疑問詞及關係詞), 4. *neniom* (否定詞), 5. *iom* (不定詞)。

例如: *Tiom* *da libroj estas miaj.* (指示詞)

Mi perdis ĉiom (配分詞) *da mono, kiom* (關係詞) *mi havis, kaj nun mi havas neniom* (否定詞)。

Kioma horo estas nun? (疑問詞)

Li estas iom malsana. (不定詞)

指示詞 *tial*, *tiel*, *tiom* 可加 *ĉi*, 如 *ĉi tial* (這個緣故), *ĉi tiel* (這樣), *ĉi tiom* (這些); 疑問詞 *kial*, *kiel*, *kiom* 可加 *ajn*, 如 *kial ajn* (無論何故), *kiel ajn* (無論如何), *kiom ajn* (無論多少); 不定詞 *ial*, *iel*, *iom* 也可加 *ajn*, 如 *ial ajn* (任何理由), *iel ajn* (任何方法), *iom ajn* (隨便多少)。

四十五個相關詞及二個附加字的用法，學者可就例句中一一加以研究，對於相關詞的各種性質及意義，不難從完全了解而達到應用。

關於相關詞尚有幾點應該注意之處，分別說明如下：——

1. 指示詞，不加 *ĉi* 表“那”，加 *ĉi* 表“這”。二者在句中往往同時並用，前者用以指遠者，後者用以指近者，如 *Petro kaj Mario havas ombrelojn. Ties* (指 *Petro*) *estas nova, sed ĉi ties* (指 *Mario*) *ŝajnas bela.*

2. 疑問詞須放在疑問句之首，如 *Kiun vi insultas?* 倘疑問詞屬於前置詞短句的一部分時，前置詞放在句首，疑問詞放在前置詞之後，如 *Al kiu vi skribas ĉi-tiun leteron?* 疑問詞也可用在直呼句中，如 *Kiel urŝa laboro!*

3. 關係詞用在複雜句的子句中，其性質為接續詞，用以說明子句與主句某部的關係，主句中有關係的字，叫做“前詞”。相關代名詞或相關形容詞的關係詞的數應該與前詞一致，其格的變化依其子句中的部位而定。例如 *Ĉio, kion li diris, estas senseŝanĝo* 一句，*kion li diris* 是一子句，形容 *ĉio* 一字，這裏，*kion* 是關係詞 *ĉio* 是其前詞，關係詞 *kion* 與前詞 *ĉio* 的數是一致的，但 *kion* 因其在子句中是客語，故用目的格語尾 *-n*，這是依其子句中的部位而定，不與前詞一致的。又如：*Tiuj, kiujn mi malamas, estas miaj malamikoj.* (那些我所厭恨的人是我的仇敵。) 關係詞 *kiujn* 的數與前詞 *Tiuj* 一致，同為多數；而其格則不同，*Tiuj* 是主格，而 *kiujn* 是 *malamas* 的客語，處于目的格的地位。

4. 相關代名詞的 *u* 系及相關形容詞的 *a* 系的字，有單數多數之別。但否定詞是沒有多數的，如 *neniu* 與 *nenia* 不能加多數語尾 *j* 而作 *neniuj* 與 *neniaj*。在一句中，不能用二個否定字。十六條文規的第十二

條說：“在別的否定字旁，*ne* 字當放棄。”例如 *Neniu ne amas tion* 應當改作：*Ĉiu amas tion*。近來也有人在一句中用二個否定字的，例如 *Mi ne povas ne tiel fari*（我不得不這樣做）。

5. 相關詞之後可加語尾，如 *kiom-a*；也可加接尾語而另成新字，如 *tie-ul-o*（那地方的人）。相關詞可接在別的語根之前或語根之後而作合成語，如 *ĉiopova*, *kelk-iaj*（有幾人）；有的語根也可接在相關詞字尾之前，如 *ali-es*（別人的）。相關詞中，關係詞，因為牠用在複雜句中，在未曾明瞭複雜句的構造之前，比較不容易了解，還將于以後再來講解。

練 習 題

1. 把下列世界語單字譯成中文：——

<i>ĉiama</i>	<i>kialo</i>	<i>tiamulo</i>
<i>aliu</i>	<i>ajna</i>	<i>iomete</i>
<i>ĉi tica</i>		

2. 在下列各句空格中填入相關詞：——

- (a) _____ libro estas tio?
 (b) _____ amas tiun knabon.
 (c) _____ ni estis amikoj.

3. 在下列各句空格中填入關係詞，並指出其前詞：——

- (a) La homo, _____ parolis kun mi hodiaŭ matene, estas mia bofrato.
 (b) Mi ne havas tiel belajn paperojn, _____ vi.
 (c) Li perdis ĉiom da leteroj, _____ li prenis.

4. 改正下列各句的錯誤：——

- (a) La ombreloj, kiu li aĉetis, estas nova.
- (b) Donu al ĝi iom da akvon.
- (c) Mi havas nenium ajn amikininon.

5. 把下列各句譯成中文：——

- (a) Via parolo estas la sama, kiel tiu de via frato.
- (b) Kie ajn li estas, li ne estas ĉi tie.
- (c) Tiu, kiu multe parolas, ne multe faras.

把下列各句譯成世界語：——

- 6. 有人無故嘲笑我。
- 7. 他無論什麼都不要，他祇要一些水。
- 8. 那是一個花園，在那裏邊有高大的樹與美麗的花。
- 9. 那僕役 (servisto) 不尊敬他的主人，因之那主人罵他。
- 10. 那樣懶惰的人永遠不會成功的。
- 11. 那老年人因故生病，他們設法使他痊愈。
- 12. 當時的人無法知道現時的人怎樣生活。

世 界 語

初 級 講 義

第 六 冊

第三十六課 分詞

tra (前)過, 穿過	nur (副)祇, 僅	land-o 國, 國土
verk-i 著作	police-o 警察	vesper-o 晚
arest-i 捉, 逮捕	konduk-i 領導, 指揮	juĝ-i 審判, 裁判
revoluci-o 革命	prem-i 擠壓, 壓制	mond-o 世界
sav-i 救	reg-i 統治, 治理	

1. Kiam Petro amas Marion,
Petro estas amanto kaj Mario
estas amatino.

2. Ili amas unu la alian, ili
estas geamantoj.

3. Mi havas multajn kores-
pondantojn en ĉiuj landoj.

4. La subskribinto de tiu ĉi
letero estas la verkanto de tiu
libro.

5. Hieraŭ vespere la poli-
canoj arestis kelkajn junulojn kaj
tiuj kondukis la arestitojn tra la
atratoj.

6. Tiuj, kiujn oni devas juĝi,
estas jugotoj.

7. Post la revolucio, la iamaj
regatoj fariĝas nun regantoj.

1. 當貝得愛瑪麗時, 貝
得是愛人而瑪麗是被愛的
女人。

2. 他們彼此相愛, 他們
是情侶。

3. 我在各國有許多通
信者。

4. 這封信的簽字人是
那本書的著者。

5. 昨天晚上警察逮捕
幾個青年, 他們領被逮者
經過街路上。

6. 那些人家應當審判
的人是待審者。

7. 在革命以後, 以前的
被治者現在成了統治者了。

8. La subprematoj de la mondo unuigu!

9. Venu, ni atendas vin, savonto de la mondo!

8. 世界上被壓迫的人們聯合起來!

9. 來啊，我們等着你，世界的救星啊!

【註釋】第1句，amatino是am-與-at-與-in-結合，am-at-是被愛，amatino是“被愛的女人”。第2句，geamantoj是ge-與am-與-ant-結合，geamantoj是男女愛人，意即“情侶”。第4句，subskribinto是sub-與skrib-與-int-結合，sub是在下，skrib是寫，subskrib是“簽字”“具名”的意思，subskribinto就是“簽字人”。第5句，policano是polic-與-an-結合，polic-是警務，policano就是“巡警”，“警察”。第7句，regatoj是reg加被動分詞at+o，意為被治者；regantoj是reg+ant+o，是主動，意即統治者。第8句，subprematoj是sub-與prem-與-at-結合，sub是在下，prem是壓，subprem-是“壓下”，“壓迫”的意思，再加被動分詞at+o，意義是“被壓迫者”。

語 法

動詞加分詞語尾，用作名詞，形容詞，副詞而又表明過去，現在，將來，及主動，被動的關係的，叫做“分詞”。

十六條文規的第六條說“……分詞（有形容詞或副詞之意）：主動現在時加-ant；主動過去時-int；主動將來時-ont；被動現在時-at，被動過去時-it；被動將來時-ot……”

分詞由于三部合成：1. 具有動詞性質的語根，2. 分詞的語尾，3. 名詞，形容詞，或副詞的語尾。

分詞有主動，被動的分別；動作由自身發者是主動，動作發於他人而被其影響者為被動。如“他愛她，”“他是愛人”二句，這裏“愛”“愛人”都是主動，又如“她被愛”，“她是被愛者”二句，這裏“被愛”，“被愛者”都是被動。

分詞又有過去，現在，將來的分別。所以，主動分詞與被動分詞，如上列文規所指出的共有六個分詞語尾。

分詞語尾之後再加語尾o，a，或e，成為“分詞名詞”，“分詞形容詞”，“分詞副詞”。

“分詞名詞”由于動詞語根加分詞語尾加名詞語尾而成，用以表示過去，現在，或將來的主使動作或被動作影響的人。如本課所讀過的 *amanto*, *amatino*, *geamantoj*, *korespondantoj*, *subskribintoj*, *verkanto*, *arestitojn*, *juĝotoj*, *regatoj*, *regantoj*, *subprematoj*, *savonto*, 諸字，都是分詞名詞。又如動詞 *am-* 一字，可造成六個分詞名詞，如：

amanto (現在愛者), *aminto* (過去愛者), *amonto* (將來愛者),
amato (現在被愛者), *amito* (過去被愛者), *amoto* (將來被愛者)。

分詞名詞所指出的人，其動作都含有時間性的，倘動作含永久性成爲一種職業者，通常用接尾語 *-ist-*。如 *verkanto* 是“著作者”，*verkisto* 是“著作家”。

分詞名詞的數與格的變化，完全與名詞相同；分詞名詞完全是一個名詞，凡屬於名詞的一切條件，都適用的。如 *korespondanto*，在多數目的格時，加 *-jn*。

第三十七課 分詞續

<i>flu-i</i> 流	<i>pur-a</i> 清潔	<i>mov-i</i> 動
<i>temp-o</i> 時間	<i>pas-i</i> 過	<i>pak-i</i> 包裝
<i>send-i</i> 寄, 送, 派	<i>vest-i</i> 穿着	<i>ferm-i</i> 關閉
<i>renkont-i</i> 遇, 會見	<i>koleg-o</i> 同僚, 同事, 同學	<i>park-o</i> 公園

1. *Fluanta akvo estas pli pura, ol akvo, staranta senmove.*

2. *La tempo pasinta jam neniam revenos; la tempo venontan neniu ankoraŭ konas.*

3. *Hodiaŭ mi ricevis unu pakajon senditan de mia kolego.*

4. *La pakajo ricevita enhavas librojn kaj vestaĵojn.*

5. *La knabo batota de sia patro rapide forkuris. (aŭ: Batoto*

1. 流着的水是比停着不動的水更清潔。

2. 那過去的時間已是永不再來了；那未來的時間還沒有人知道。

3. 今天我收到一個我的同學所寄的包裹。

4. 那所收到的包裹內有書籍與衣服。

5. 那將要被他的父親敲打的孩子迅速地逃走

de sia patro, la knabo rapide forkuris.)

6. Batate li ploris, kaj batite li ekridis.

7. Fininte laboron, mi eliros por promeni.

8. Elironte, mi fermis la pordon.

9. Promenante en la parko mi renkontis fraŭlinon C.

了。(或：將要被他的父親敲打的時候，那孩子迅速地逃走了。)

6. 被打時，他哭，而被打過之後，他笑起來了。

7. 做完工作之後，我將出外散步。

8. 將出去時，我關了門。

9. 在公園裏散步時，我遇見了丙女士。

【註釋】第1句，sen-move 是 sen 與 mov- 結合，sen 是無，不，mov- 是動，senmove 是“不動地”。第2句，revenos 是 re- 與 venos 結合，re 是接頭語，表重覆，轉還，revenos 就是“再來”，“回來”的意思。第3句，pakajo 是 pak- 與 -aj- 結合，pak 是包，pakajo 就是“包裹”。vestajo 是 vest- 與 -aj- 結合，vest- 是穿着，vestajo 就是“衣服”。第5句，batota 是分詞形容詞，容形名詞 knabo，此句也可改用分詞副詞 batote，來形容動詞 forkuris，二句語意相同。forkuris 是 for- 與 kuris 結合，for 是離開，kuris 是跑，forkuris 就是“逃走”的意思。第6句，ekridis 是 ek- 與 ridis 的結合字，ek- 表動作開始，ekridis 意即“忽然笑起來”。

語 法

“分詞形容詞”由於動詞語根加分詞語尾加形容詞語尾而成，用以表示動作的過去，現在，將來，及主動，被動而形容名詞或代名詞。如本課中的 fluanta, staranta, pasinta, venontan, senditan, ricevita, batota 諸字，都是分詞形容詞。又如 am- 一字，可造成六個分詞形容詞，如：

amanta (正在愛...的) aminta (愛過...的) amonta (將愛...的)
amata (現在被愛的) amita (過去被愛的) amota (將來被愛的)

分詞形容詞的數與格的變化，完全與形容詞相同，如其所形容的名詞是多數或目的格時，分詞形容詞也應該作多數，或目的格。如 libroj

ricevitaj, pakajon senditan。次序的變化亦然，分詞形容詞可放在名詞之前，也可放在名詞之後。如 knabo batota 亦可作 batota knabo。

分詞形容詞在句的構造上，就其語尾，牠是形容詞，作修飾語之用；但就其語根，牠是動詞，所以牠也可加客語，如 La homo ricevinta pakajon (那收到了包裹的人)；又可加補足語，如 La knabo batota de sia patro，這裡 de sia patro 是 batota 的補足語。牠也可加修飾語，如 staranta senmove，副詞 senmove 是 staranta 的修飾語。

此外分詞形容詞又可用以構成動詞的複雜時，歸屬於謂語的一部分。關於動詞複雜時，將于以後幾課再講。

“分詞副詞”由于動詞語根加分詞語尾加副詞語尾而成，用以表示動作的過去，現在，將來，及主動，被動而形容動詞，形容詞或副詞。如本課中的 batote, batate, batite, fininte, elironte, promenante 諸字，都是分詞副詞。又如 am- 一字，可造成六個分詞副詞，如：

amante (正在愛...時) aminte (愛過...時) amonte (將愛...時)
amate (在被愛時) amite (已被愛時) amote (將被愛時)

分詞副詞的語尾是沒有變化。分詞副詞的時間依句中動詞的時間為根據，如 Batote de sia patro, la knabo rapide forkuris 一句，句中動詞 forkuris 的時間是過去，表示事實已經過去；分詞副詞 batote 的時間是將來，表示在過去的那時候尚未成為事實。所以，分詞副詞的時間與句中動詞的時間未必是相同的。

分詞副詞，同分詞形容詞一樣，一方面做修飾語，一方面有動詞的作用，可加客語，補足語，或修飾語，如 Fininte laboron, mi eliros por promeni. Promenante en parko, mi renkontis fraŭlinon C. 二句中，分詞副詞 fininte, promenante 二字是做修飾語，修飾謂語，一方面如 fininte 可加客語 laboron, promenante 可加修飾語 en parko。

分詞副詞與句中的動詞，必須屬於同一主語。假如 Pluvante, mi revenas 一句，這裏，pluvante 與 revenas 非屬於同一主語，此句即不能成立。

第三十八課

動詞複雜時

vojaĝ-i 旅行, 遊歷	mort-i 死	kolekt-i 聚集
sum-o 總數, 款項	surtut-o 大衣	subit-o 忽然
ten-i 持, 留, 保守	general-o 將軍	ĵurnal-o 新聞紙
adres-o 地址		

1. La generaloj estas vojaĝantaj.

2. Jam de du horoj la maljunulo estas mortinta.

3. Ni ĉiuj estas mortontaj.

4. Mi ne povis lin vidi, ĉar li estis manganta.

5. Kiam mi estis kolektinta la sumon, mi aĉetis novan surtuton.

6. Mi estis elironta, sed iu subite min detenis.

7. Tuj kiam mi estos ricevinta lian leteron, mi foriros.

8. Kiam mi estos forironta, mi devos antaŭe ĉion prepari.

9. Kiam vi estos veturanta, tiam mi neniel povos korespondi kun vi, ĉar vi la fiksitan adreson ne havos.

10. Kiam mi estas matenmanganta, mi legas ĵurnalon.

1. 那些將軍們正在旅行。

2. 那老人死了已有兩個鐘頭了。

3. 我們都將有一死。

4. 我不能見到他, 因為他正在喫飯。

5. 當我已經收齊了款項時, 我買了新的大衣。

6. 我方才將要出去, 但是忽有人把我攔住了。

7. 當我收到了他的信後, 我將即刻離去。

8. 當我將要離去時, 我先須把一切預備好。

9. 當你將來正在旅行時, 那時因為你沒有固定的地址, 我無法可同你通信。

10. 當我吃早餐時, 我看報。

【註釋】第6句, detenis是de與ten-的結合字, ten-是持, 留, 保守, detenis就為“阻住”“扣留”的意思。第7句, foriros是for-與ir-結合,

for-是離開,-ir-是走,去,foriros 就是“離去”。第 10 句,matenmanĝanta 是 *maten* 與 *manĝ-* 結合,再加分詞語尾 *ant + a*, 意為正在吃早餐。

語 法

動詞的複雜時以動詞 *esti* 與分詞形容詞聯合而成,用以表示動作過去,現在,將來的過去,現在,將來的複雜時間及主動,被動而作謂語。

動詞除過去,現在,將來三種簡單時外,又有九種複雜時:現在的現在,現在的過去,現在的將來,過去的現在,過去的過去,過去的將來,將來的現在,將來的過去,及將來的將來。動詞複雜時有主動與被動之分:表示主動,以動詞 *esti* 的三種時間與三種時間的主動分詞形容詞造成;表示被動,則與被動分詞形容詞造成之。

九種主動的複雜時是:

<i>estas</i> <i>anta</i>	(現在的現在)
<i>estas</i> <i>inta</i>	(現在的過去)
<i>estas</i> <i>onta</i>	(現在的將來)
<i>estis</i> <i>anta</i>	(過去的現在)
<i>estis</i> <i>inta</i>	(過去的過去)
<i>estis</i> <i>onta</i>	(過去的將來)
<i>estos</i> <i>anta</i>	(將來的現在)
<i>estos</i> <i>inta</i>	(將來的過去)
<i>estos</i> <i>onta</i>	(將來的將來)

所謂動詞複雜時,就是牠表示兩種時間:動詞 *esti* 的三種時間,表示事實發生的時間;分詞形容詞的三種時間,表示動作發生的時間。例如: *Mi estis elironta; sed iu subite min detenis.* (我方才將要出去,但是有人把我攔住)一句,這裏,“將要出去”的事實,發生在過去的時間,故用動詞過去時 *estis*,但是在這過去的時間,“出去”這一個動作因為有人攔住,將要發生而尚未發生,故用將來時的分詞形容詞 *elironta*。關於其他的複雜時的用法,也是一樣。

主動的複雜時,如現在的現在,過去的過去 將來的將來,有時也可改用簡單時,如 *mi estas leganta* 可改為 *mi legas*; 但簡單時所表示的

時間，突不如複雜時來得明確，如 *mi legas*. (我讀書) 與 *Mi estas leganta*. (我正在讀書) 二句，後者動作的時間為現在的現在，意即表示動作正在繼續。故其所表示的時間比較簡單時來得明確。

主動的複雜時，與簡單時一樣，在分詞形容詞之後有時可加客語及補足語。例如：*Mi estas leganta libron*. 又如 *Li estas promenanta en la parko*.

第三十九課

動詞複雜時續

<i>baldaŭ</i> (副)不久	<i>sekv-i</i> 跟,隨	<i>trankvil-a</i> 安靜
<i>ŝuldo</i> 債	<i>konstru-i</i> 建築	<i>projekt-o</i> 計策
<i>inĝenier-o</i> 工程師	<i>fer-o</i> 鐵	<i>daŭr-i</i> 繼續,持久
<i>nask-i</i> 生	<i>decembr-o</i> 十二月	<i>merkred-o</i> 星期三
<i>vendred-o</i> 星期五		

1. *La surtuto estas aĉetita de mi, sekve, ĝi apartenas al mi.*

2. *Estu trankvila, mia tuta ŝuldo estos pagita al vi baldaŭ.*

3. *Je merkredo iuj estis arestitaj de la policanoj.*

4. *Oni diras, ke la arestitoj estos ĵugataj je venonta vendredo.*

5. *Kiam via domo estis konstruata, mia domo estis jam longe konstruita.*

6. *Laŭ la projekto de la inĝenieroj tiu ĉi fervojo estas konstruota en la daŭro de du jaroj.*

7. *Dro. Zamenhof estis naskita en la 15a de decembro, 1859.*

1. 那大衣是我所買了的，因之牠屬於我。

2. 請安心吧，我的全部債務不久將付清給你了。

3. 星期三有人被警察捉了去。

4. 人家說，那被捕的人將於下星期五被審。

5. 當你的屋子正在建築的時候，我的屋子早就築成了。

6. 照着那些工程師的計劃，這條鐵路預備建築至兩年之久。

7. 柴門霍夫博士生於一千八百五十九年十二月十五日。

【註釋】第1句, *sekve* 爲副詞, 由動詞 *sekti* 變換語尾而成; *sekti* 是跟, 隨, *sekve* 則爲“因之”, “所以”。第6句, *daŭro* 由動詞 *daŭri* 變爲名詞, *daŭri* 是繼續, 持久的意思, *en la daŭro de.....*, 這裏爲..... “.....之久”。

語 法

動詞表示主動語氣時, 有簡單時與複雜時之分; 動詞表示被動語氣時, 則不論其時間性爲簡單或爲複雜, 必須用分詞形容詞, 造成複雜時以表出之。例如. *Mi legas libron* 一句, 表示主動語氣, 可用簡單時; 表示被動語氣時, 如 *La libro estas legata de mi* (那書被我所讀), 則非以複雜時表示不可。

動詞複雜時, 表示被動, 用動詞 *esti* 的三種時間與三種時間的被動分詞形容詞造成之。

九種被動的複雜時是:

<i>estas.....ata</i>	(現在的現在)
<i>estas.....ita</i>	(現在的過去)
<i>estas.....ota</i>	(現在的將來)
<i>estis.....ata</i>	(過去的現在)
<i>estis.....ita</i>	(過去的過去)
<i>estis.....ota</i>	(過去的將來)
<i>estos.....ata</i>	(將來的現在)
<i>estos.....ita</i>	(將來的過去)
<i>estos.....ota</i>	(將來的將來)

被動的複雜時的用法, 與主動的複雜時的用法一樣, 視其事實發生的時間與其動作發生的時間而定。如 *La surtuto estas aĉetita de mi* (那大衣是我所買的) 一句, 這裏就目前事實而言, 故用動詞現在時 *estas*, 但被買的動作是發生在過去, 故用過去被動分詞形容詞 *aĉetita*。

被動的複雜時, 在分詞形容詞之後, 只能加補足語, 而不能加客語。被動分詞形容詞之後, 多用前置詞 *de* 作補足語, 來表出動作的主動者, 例如 *La libro estas legata de mi* 此處 *de* 是“被”, “爲”的意思。

第四十課 動詞複雜時續

toler-i 容忍	help-o 幫助	kompren-i 了解
rekompenc-i 酬謝	ĝentil-a 慇懃, 有禮	pun-i 責罰
ĵaŭd-o 星期四	or-o 金	invit-i 邀請
serĉ-i 尋找	ring-o 環	

1. Mi tre deziras, ke li estu alveninta antaŭ via foriro.

2. Estas necese, ke post du horoj vi estu ĉion fininta.

3. La ŝuldo devas esti pagita antaŭ julio.

4. Sen via helpo, kompreneble, ni estus malsukcesintaj.

5. Ŝi ne toleris esti mokata.

6. Se via knabo estus estinta pli ĝentila, mi ne estus puninta lin, mi eĉ estus rekompencinta pro lia antaŭa penado.

7. Vi estu invitota ĉe la festeno okazonta venontan ĵaŭdon.

8. Mia ora ringo ne estus nun tiel longe serĉata, se ĝi ne estus tiel lerte kaŝita de vi.

1. 我很願他在你動身以前到來。

2. 這是必要的 在兩點鐘之後你須做完一切。

3. 那債務應當在七月以前還清。

4. 沒有你的幫助, 當然我們多分是已經失敗了。

5. 她不堪受人嘲弄。

6. 假使你的孩子更和氣些, 我不至責罰了他, 我或且因了他的從前的努力而加以獎勵。

7. 下星期四的宴會謹請足下光臨。

8. 我的金戒指現在也許不至於那樣東找西覓了, 假如牠不是被你那樣巧妙地藏過。

【註釋】第4句, kompreneble, 是 kompren-與-obl-結合, kompren-是明白, 理會, -obl-表可能, kompreneble 就是“可明白的”, 意即“當然”。malsukcesintaj 是 mal-與 sukcesintaj 結合, sukcesintaj 是成功, malsukcesintaj 即為“失敗”。第6句, penado 是 pen-與-ad-結合, pen-是努力, penado 則為“長久的努力”。第7句, estu invitota 是該在被請之列, 意即“請光臨”。

語 法

動詞的假定式，命令式，不定式，亦可用複雜時，以 *estus, estu, 或 esti* 與分詞形容詞聯合作成之。動詞的假定式 命令式，不定式，通常沒有時的分別，若要表出假定，命令或不定的口氣而又要說明其動作爲現在，過去或將來，或主動或被動，則須用複雜時。例如：*Li alvenus antaŭ via fcriro* 一句，爲簡單的假定式，只說“他假定到來”而未說出已到，未到或將到。若要說“假定他已到了”，則須用複雜時“*Li estus alveninta.....*”，第一個動詞 *estus* 表假定的口氣，第二個分詞形容詞 *alveninta* 表動作的過去主動，這就叫做假定式的複雜時。命令式與不定式的複雜時的用法與假定式是相同的。

假定式的複雜時是以動詞 *estus* 與六種分詞形容詞聯合而成。

式如：*estusanta* (主動的現在)
estusinta (主動的過去)
estusonta (主動的將來)
estusata (被動的現在)
estusita (被動的過去)
estusota (被動的將來)

例如：本課第 4 句，*estus malsukcesintaj* 是假定式的主動過去時；第 6 句，*estus puninta, estus rekompencinta*，也是假定式的主動過去時；第 8 句，*estus serĉata* 是假定式的被動現在時，*estus kasita* 是被動過去時。

命令式的複雜時是以動詞 *estu* 與六種分詞形容詞聯合而成。

式如：*estuanta* (主動的現在)
estuinta (主動的過去)
estuonta (主動的將來)
estuata (被動的現在)
estuita (被動的過去)
estuota (被動的將來)

例如：本課第 1 句，*estu alveninta* 是命令式的主動過去時；第 2 句，*estu fininta* 也是命令的主動過去時；第 7 句，*estu invitota* 是命令式的被動將來時。

不定式的複雜時是以動詞 *esti* 與六種分詞形容詞聯合而成。

式如.	<i>esti</i> <i>anta</i>	(主動的現在)
	<i>esti</i> <i>inta</i>	(主動的過去)
	<i>esti</i> <i>onta</i>	(主動的將來)
	<i>esti</i> <i>ata</i>	(被動的現在)
	<i>esti</i> <i>ita</i>	(被動的過去)
	<i>esti</i> <i>ota</i>	(被動的將來)

例如：本課第 3 句，*esti pagita* 是不定式的被動過去時；第 5 句，*esti mokata* 是不定式的被動現在時。

第四十一課 複習

<i>sem-i</i> 播種	<i>rikolt-i</i> 收穫	<i>boj-i</i> 吠
<i>feliĉ-a</i> 幸福	<i>buĉ-i</i> 屠殺	<i>part-o</i> 部份
<i>krim-o</i> 罪	<i>hero-o</i> 英雄	<i>fabrik-o</i> 工廠
<i>amas-o</i> 羣衆, 大衆	<i>efektiv-a</i> 實際的, 現實的。	

1. *Kiu estas seminta, estos rikoltanta.*

2. *Hundo bojanta ne estas mordonta.*

3. *Pli feliĉaj estas la donacintoj ol la akceptintoj.*

4. *Eliris ridante, revenos plorante.*

5. *Viro buĉanta milojn da homoj dum regado ne estas krimulo, sed estas honorita kiel heroo!*

1. 播了種子的將得收穫。

2. 狂吠着的狗不會咬人。

3. 與者比受者更其幸福。

4. 笑着出去的將哭着回來。

5. 當在統治之時屠殺幾千個人的男子不算是犯人, 却反被人家尊為英雄。

6. Elirinte el la fabriko, mi partoprenis la amaskunvenon kiun estis partoprenantaj pli ol centmil homoj.

7. Ne tiu estas bona kamarado, kiu bone planas, sed tiu, kiu efektivigas la planon.

6. 從工廠中出來，我參加了十萬餘人參加的羣衆大會。

7. 善於計劃的不就算是好同志，能使計劃實現的纔算是好同志。

【註釋】第1句，kiu是關係詞，其前詞爲tiu，這裏前詞省去。第4句，全文該作Tiu, kiu eliris ridante, revenos plorante，動詞eliris, revenos作謂語，其主語爲tiu, kiu，這裏主語省去。第5句，regado是reg-與接尾語-ad-結合，reg-是治，管理，regado就是“統治”。第6句，partoprenis是part-o與preni結合，part是部份，pren-是取，拿，partopreni是“參加”的意思。amaskunveno是amas-與kun-與ven-結合，amas-是羣衆，大衆的意思，kun-ven-是開會的意思，amaskunveno就是“羣衆大會”。第7句，全文是Ne tiu estas bona kamarado, kiu bone planas, sed tiu, kiu efektivigas la planon, estas bona kamarado, efektivigas是efektiv與-ig-結合，意即“使成爲現實”，意即“實行”，“實現”。

複 習

關於分詞及動詞複雜時，前幾課已經次第講過，但分詞及動詞複雜時是世界語語法中繁複的一部，學者須在課文中加以詳細的研究，使完全明瞭其用法。茲爲學者便於研究起見，特舉下列幾點，請學者注意之：——

1. 什麼是分詞？有幾種？每種有怎樣的分別？形式如何？
2. 各種分詞的用法怎樣？
3. 動詞有什麼四式？
4. 在簡單時中，哪一式有哪三種時間？哪幾式沒有時的分別？各式的語尾怎樣？
5. 在複雜時中，哪一式有哪九種時間？哪幾式各有哪三種時間？怎麼造成的？形式如何？

6. 為什麼用簡單時? 為什麼用複雜時? 複雜時的用法怎樣?
7. 簡單時能否表示被動? 怎樣表示動作的被動語氣?

第四十二課 會話

mank-o 缺少	praktik-i 實用	stat-o 情形
akompan-i 陪伴	Jan-ŝu-pu 楊樹浦	Ŝau-sa-du 小沙渡
rimark-i 注意	lok-o 地方	nom-o 名稱
distrikt-o 區	tram-o 電車	proksim-a 近
river-o 江, 河	bord-o 邊, 岸	Ŭanpu (江名) 黃浦
supoz-i 揣想 猜	mizer-a 困苦	log-i 住
hotel-o 旅館	stud-i 研究, 考察	prav-a 正當的, 不錯的
volont-o 甘心, 情願		

A. Ĉu vi estas esperantisto?

B. Jes, sed pro manko de praktikado, mi ne bone parolas Esperanton. Pardonu, kamaradol

A. Kiel ĝoja mi estas! Mi fine vizitas Ŝanhajon kaj renkontas niajn gekamaradojn tie ĉi!

B. Ĉu Ŝanhajo interesas vin?

A. Jes, nenia urbo interesas min tiel multe, kiel Ŝanhajo. Mi ege deziras viziti kelkajn grandajn fabrikojn en la urbo ĉar mi volonte studas la vivstaton de ĉinaj laboristoj. Ĉu vi volas min akompani?

B. Tre bone. Mi iros kun vi unue al Jan-ŝu-pu kaj due al

甲. 你是世界語者嗎?

乙. 是, 但是我因為缺少應用, 世界語講的不好。請同志原諒。

甲. 我是多麼高興呀! 我終於游歷上海, 而且在這裏會見我們的男女同志!

乙. 你覺得上海有趣嗎?

甲. 是, 沒有一個城市像上海那樣能引起我的這麼多的趣味。我極願在城市中參觀幾個工廠, 因為我願考察中國工人的生活狀況。你願意陪伴我嗎?

乙. 很好, 我同你先到楊樹浦後到小沙渡去罷。

Ŝaŭ-sa-du. La ambaŭ lokoj estas la tiel nomataj laboristaj-distriktoj de la urbo Ŝanhajo.

A. Mi dankas vin. Nun ni iru!

B. Lasu nin iri per tramo, ĉar la loko estas tre malproksima.

A. Ha, belega estas la vidaĵo de la riverbordo. Kia estas la nomo de tiu ĉi rivero?

B. Ĝi estas Ŭanpu Rivero. Nun ni jam alvenas al Jan-ĵu-pu. Jen estas kelkaj fabrikoj. Jen estas laboristaj loĝejoj.

A. Mi supozas ke la vivo de ĉinaj laboristoj estas mizeraj. Ĉu ne?

B. Jes, vi estas prava. Ĉu vi ankoraŭ deziras iri al Ŝaŭ-sa-du?

A. Mi tre deziras, sed la tempo estas jam malfrua. Mi devas nun reiri al la hotelo. Bonvolu min tien akompani morgaŭ se vi havos tempon! Mi treege dankas vin. Ĝis revido!

B. Bone, Ĝis morgaŭ!

那兩處地方是稱為上海市的工人區域。

甲. 謝謝你。現在我們走罷。

乙. 讓我們坐電車去罷，因為那地方是很遙遠的。

甲. 哈，那江邊（即外灘）的風景是美極了。這條江是叫什麼名字？

乙. 這是黃浦江。現在我們已到楊樹浦。這裏是幾個工廠。這裏是工人住所。

甲. 我揣度中國工人的生活是很苦的。不是嗎？

乙. 是，你是對的。你還願意到小沙渡去嗎？

甲. 我很願意，但是時間已不早了。我應當回旅館去了。倘若你有時間，願你明日陪我到那邊去吧！我極感謝你。再會罷。

乙. 好的，明天會！

【註釋】ego 是由接尾語-eg-加語尾e而成，-eg-表增大，ego就為“十二分”，“極”。volonte 不是 vol 的分詞副詞，這字是一個獨立的單字，是“願意”的意思。beiega 是 bel-與-eg-結合，意即“美極”。riverbordo

是 river-與 bordo 結合，爲“江邊”，指上海的外灘。loĝejo 是 loĝ-與-ej-結合，loĝ-爲住，-ej-爲場所，loĝejo 就爲“住所”。

本課是假定有一外國同志來上海遊歷，中國同志陪同參觀時所用的對話，A. 爲外國同志，B. 爲中國同志，世界語者旅行各國，多受各國同志極誠的招待，異國相逢，往往如兄弟一般的親愛。

練 習 題

1. 用下列分詞名詞造句各一：——

vojaĝanto regantaro sendito

1. 用下列分詞形容詞造句各一：——

kuranta projektata invitita

3. 用下列分詞副詞造句各一：——

ridetante reveninte tralegite

4. 用下列動詞造句各一：——

estis dormonta estas fininta estu punata

5. 把下列各句譯成中文：——

(a) Kiam la policano ektrovis la mortigiton sur la strato, la mortiginto jam estis forkurinta.

(b) La maljunulino havanta kvin gefilojn estas tre malfeliĉa.

(c) La malfeliĉa knabino, multe kurinte, trovinte nenium, kiu volus ĝin akcepti, baldaŭ mortis en arbaro.

把下列各句譯成世界語：——

6. 愛迪生 (Edison) 是美國 (Ameriko) 的著名的發明 (el-pens-) 家。
7. 那正在說話的老年人是我的朋友的父親。
8. 吃了早飯之後，我寫了幾封信。
9. 因爲我在患病，在星期六以前，我將做不完那件工作。
10. 當警察走進屋子的時候，那兇手快要逃走，可是終被捉住了。
11. 那青年已不希望爲他的表妹所愛了。
12. 明天上午九點鐘之前，你須已到我所住的館旅了。

世 界 語
初 級 講 義
第 七 冊

第 四 十 三 課 副 詞

almenaŭ (副)至少	ambaŭ (副)二者	apenaŭ (副)至多,幾不
kontrakt-o 合同,契約	funt-o 磅	te-o 茶
komerc-i 貿易,經商	suker-o 糖	bezoni 需要
Berlin-o (地名)柏林	cert-a 一定,確實	koler-e 憤怒地
baston-o 棒	forn-o 爐,灶	brul-i 燃燒
kutim-a 常的,價的		

1. Ni faris la kontrakton ne skribe, sed parole.

2. Por ĉiu aĉetita funto da teo tiu ĉi komercisto aldonas senpage funton da sukero.

3. Por fari tion vi bezonas almenaŭ tri horojn

4. Mi kaj mia junfrato estas ambaŭ esperantistoj.

5. Mi restos apenaŭ tri tagojn en Berlino.

6. La sukceso ne estas ankoraŭ certa.

7. Kiam li revenis hejmen, li fermis kolere la pordon.

1. 我們訂那合同不用書面而用口頭的。

2. 於所買的每磅茶葉這個商人添送一磅糖。

3. 你至少需要三個鐘頭去做那件事。

4. 我和我的弟弟兩個都是世界語者。

5. 我至多在柏林逗留三天。

6. 那種成功還不是可靠的(譯意)。

7. 當他回家的時候,他憤怒地關了門。

8. La fera bastono kiu kuzas en la forno estas nun bruie varmega.

8. 那橫在爐中的鐵棒現在是燃燒般的熱了。

9. Jen vi havas vian kutiman laboron!

9. 現在你們又是在照例工作了(譯意)。

【註釋】第2句，por此處有“加於”之意，然與al不同，蓋por仍含有“因為”的意思在內。komercisto是komerc-與-ist-結合，komerc-是貿易，經商，ist-表職業，komercisto是商人。aldonas，在第一冊中舉個例的，即為“附加”的意思。senpage是sen-與page結合，sen是無，page是付，senpage就是“免費”的意思，這裏用作副詞，形容動詞aldonas。第4句，junfrato是jun與frato結合，jun-是年輕的，frato是弟兄，junfrato為“弟弟”。第8句，varmega是varm-與-eg-結合，varm-是暖，varm-eg-a是熱。

語 法

“副詞”是形容動詞，形容詞，副詞及其他詞類的。

例如 Li fermis kolere la pordon. (形容動詞 fermis)

Ŝi estas tre bela. (形容形容詞 bela)

Ŝi kantas tre agrable (形容副詞 agrable)

Li atendos vin nur ĝis la dua horo. (形容前置詞 ĝis)

Mi revenos tuj post mi trovos lin, (形容接續詞 post)

十六條文規的第七條說。“副詞以 e 為語尾；比較級同形容詞相同。”

世界語的副詞可分為二類：1. 原來副詞 2. 轉成副詞。例如：jam, nun, ne, tre, 等，祇有語根而沒有語尾的，叫做“原來副詞”又如：kolere, hejme, lerte 等，由別種詞類轉成的，故為轉成副詞，此種副詞，其語尾一概為“e”。

副詞可做修飾語，很少的也可做主語與補足語。

例如：La tranĉilo tranĉas bone (修飾謂語)

La floro estas tre bela. (修飾補足語)

Kiel bela floro! (修飾修飾語)

Hodiaŭ estas tre varme. (副詞做主語及補足語)

副詞的比較級與形容詞一樣，可分為五種。

- 例如：*Li kuras tiel rapide kiel ŝi.* (同度比較級)
 A. *kuras pli rapide ol B.* (高度比較級)
 C. *kuras malpli rapide ol B.* (低度比較級)
 A. *kuras plej rapide el ĉiuj* (最高度比較級)
 C. *kuras malplej rapide el ĉiuj* (最低度比較級)

副詞的比較級在最高級時，*el* 一字多可以不用，如 *Mi plej amas sin* 比較級不是完全用在動詞上面的，副詞和副詞間亦可用比較級，例如：*Li skribas pli rapide ol (li skribas) bone.* 比較級中如 *tiel…… kiel eble, kiel eble plej……* 等，這種也屬於最高度的比較級，例如：*Iru tiel rapide kiel eble* (儘可能地走快，意即：竭力走快)。又如 *Venu kiel eble plej baldaŭ.* (儘可能地最早來，意即：趕快來，)

第 四 十 四 課 副 詞 續

<i>preskaŭ</i> (副) 幾乎, 殆	<i>tamen</i> (副) 然而, 終	<i>ĉirkaŭ</i> (副) 大約
<i>kvazaŭ</i> (副) 宛如	<i>bis</i> (副) 再一回	<i>jus</i> (副) 剛才, 正
<i>afabl-a</i> 懇懇, 溫和	<i>rila-te</i> 關係	<i>spit-e</i> 不顧, 不拘
<i>permes-o</i> 允諾, 准許	<i>konform-e</i> 相符, 合于	<i>cel-o</i> 目的, 志願
<i>obstin-a</i> 頑固, 固執	<i>ide-o</i> 宗旨, 觀念	<i>escept-e</i> 除
<i>german-o</i> 德國人	<i>vort-o</i> 字	<i>komunik-i</i> 通知
<i>sol-a</i> 單獨	<i>aŭd-i</i> 聽聞	

1. *Li jam delonge finis la laboron danke sian diligentecon. (aŭ dank' al sia diligentecon)*
2. *La homo estas tre afabla rilate sian amikon. (aŭ rilate al sia amiko.)*
3. *Ili geedziĝis spite de la malpermeso de siaj gepatroj.*

1. 他全賴他的勤勉早已完畢他的工作了。
2. 那人對他的朋友是很和藹的。
3. 他們不顧他們的父母親的禁止，(而)結婚了。

4. Ili agas konforme al sia volo sed malkonforme al la obstina ideo de siaj gepatroj.

5. Mi jam vidis preskaŭ ĉian beston escepte leonon. (aŭ: escepte de leono.)

6. Mi ne scias la germanan lingvon, sed per helpo de germanesperanta vortaro mi tamen komprenis vian leteron.

7. Ili estis ope ĉirkaŭ tricent.

8. Li kvazaŭ volas ion komuniki al vi sola.

9. Bis! bis kantul mi petas, ĉar mi ne aŭdis kion vi jus kantis.

4. 他們的行動合於他們的志願而違反於他們的父母親的頑固的思想。

5. 除了獅子幾乎每種的獸類我都已見過了。

6. 我不懂得德文，但是憑着德文世界語字典的幫助我終於了解你的信。

7. 他們一起約有三百人。

8. 他似乎要向你一人通知一件事。

9. 再來一回再唱一回！我請求你，因為我不會聽見你剛才所唱的。

【註釋】第1句，delonge是de與longe結合，作“早已”解。danke或dank al意即“全賴”，“靠了”“幸虧”。第3句，malpermeso是mal與-permeso結合，permeso是準許，mal表相反，malpermeso即“不準”，“禁止”。第4句，konforme al是“合於”；malkonforme al是“違反於”。第6句，vortaro是vort-與-ar-結合，vort-是字，-ar-表集合，vortaro即為“字典”“字彙”。

語 法

副詞沒有數與格的變化，惟副詞在表動向時則可加目的格語尾-n 例如：mi alvenis hejmen. 這裏，hejmen 等於 al hejmo。

副詞由動詞轉成者，有的可承接目的格的名詞或代名詞。例如：danke sian diligentecon, rilate sian amikon. 這裏，danke sian diligentecon 等於 dank al sia diligentecon, rilate sian amikon 等於 rilate al sia amiko。

副詞可由前置詞或前置詞短句改成。例如 *Li staras apude*。這裏因為前置詞 *apud* 之後不說明在何物旁，故改用副詞，作 *apude*。又如 *Li restas dome*。這裏副詞 *dome* 是前置詞短句 *en la domo* 所改成的。

副詞之後可再加前置詞短句。例如：*meze de malamkoj* (等於 *En la mezo de malamikoj*)。又如：*okaze de novjaro* (等於 *je la okazo de novjaro*) 意為適逢新年。

副詞的位置大概在所形容的字旁，牠可放在所形容的字前或字後例如：*Li rapide kuris* 或 *Li kuris rapide*，祇能看意義的輕重而定。有時副詞也放在句首以表着重，例如 *Rapide li kuris*。但是，在意義含混的時候，學者須注意不可放在一個錯誤的位置。例如：*Li tre deziras saŝiĝi*，(他極願變得聰明)不可誤作 *Li deziras tre saŝiĝi*。(他願變得極聰明)。

第四十五課

副詞續

plu (副)再

kurac-i 醫

hirund-o 燕

kri-i 叫，喊

plen-a 充滿的，完全的

traf-i 命中，達到

verd-a 綠

tro (副)太

sekret-o 祕密

supr-e 在上

foj-o 次

ŝtri 破碎，分裂

orang-o 橘

flav-a 黃

eĉ (副)即使，甚至

proksim-a 近

kok-o 雞

sako 袋。囊

paf-i 射擊

komenc-i 開始

dis-(接頭語)表分散

1. *Jus batis la tria horo, kiam mi eniris en la urbon.*

2. *Rapidigu do la kuraciston.*

3. *Tenu ankaŭ plu tion en sekreto.*

4. *La kato staras malprok-
ŝime de mi pro la timo ke mi
batus ĝin.*

1. 當我走進城市裏時，
剛正敲三點鐘。

2. 那麼叫那醫生快來。

3. 那個亦請再保守祕
密。

4. 那貓立得離我很遠
因為恐怕我要打牠。

5. La hirundo flugis de supre suben.

6. En ĉiu tago la koko kriadas kelkfoje.

7. Se sako tro pleniĝas, ĝi baldaŭ disŝiriĝas.

8. Eĉ kiu plej bone pafas tamen iam maltrafas.

9. La oranĝo estas komence verda, poste flava kaj fine ruĝa.

5. 那燕子從上面飛下來。

6. 雞每天要叫幾次。

7. 倘若袋子太滿，牠即要破碎了。

8. 即使最善射的人，然而有時也會不中的。

9. 橘子先時是綠色的，後來是黃色的，最後是紅色的。

【註釋】第2句 Rapid-igu 是“使……快”。kurac-isto 是“醫生。”第4句，mal-proksime 是“遠”第5句，de supre sube-n 是“從上而下”。第6句 kri-adas 是“長鳴”。kelk-foje 是“幾次”。第7句，pleni-ĝas 是“滿起來”。dis-sir-iĝas 是“碎開來”。第8句，全文應當：Eĉ tiu, kiu plej bone pafas tamen iam maltrafas, 這裏去省tiu 一字。

語 法

原來副詞，除二十五個相關副詞外，共有三十個，一一加以說明如下：——

- (1) ajn (不論如何) 例如：mi deziras klan *ajn*.
- (2) almenaŭ (至少) 例如：por fari tion vi bezonas *almenaŭ* tri horojn.
- (3) ambaŭ (二者) 例如：mi kaj mia junfrato estas *ambaŭ* esperantistoj. *ambaŭ* 有時也可用作代名詞或形容詞，如：Ambaŭ esperantistoj estas afablaj (作形容詞)，La *ambaŭ* estas bonaj (作代名詞)。
- (4) ankaŭ (亦) 例如：Ili amas sin mem, kaj ili *ankaŭ* amas unu la alian.

- (5) ankoraŭ (還, 仍, 更) 例如 : La sukceso ne estas ankoraŭ certa.
又如 : Skribu al mi ankoraŭ fojon.
- (6) apenaŭ (至多, 幾不, 殆) 例如 : mi restos apenaŭ tri tagojn en Berlino.
又如 : mi apenaŭ sukcesis fini la laboron. (我幾乎不能做完那工作)
- (7) baldaŭ (不久, 即) 例如 : La sumo estos pagita de mi baldaŭ.
- (8) bis (再一回) 例如 : Bis kantu !
- (9) ĉirkaŭ (大約) 又如 : Ili estis ope ĉirkaŭ tricent.
ĉirkaŭe 意爲四周。例如 : ĉirkaŭe estas silento.
- (10) ĉu (表疑問)
- (11) do (那麼) 例如 : Rapidigu do la kuraciston.
- (12) eĉ (即使, 甚至, 連) 例如 : Eĉ kiu plej bone pafas tamen iam maltrafas.
又如 : Li ne diras tion eĉ al mi.
- (13) for (遠離) 例如 : For de tie ĉi !
又如 : Li estas for.
- (14) hieraŭ (昨日) (15) hodiaŭ (今日)
- (16) ja (果然, 委實) 例如 : La homoj ja ne povas vivi en akvo.
- (17) jam (已經)
- (18) jen (這裏, 現在) 例如 : Jen vi havas vian kutiman laboron !
jene (如下) 例如 : Li skribas jene.
- (19) kvazaŭ (宛如) 例如 : Li kvazaŭ volas ion komuniki al vi sola.

- (20) *ĵus* (剛才) 例如: *Ĵus batis la tria horo, kiam ni eniris en la urbon.*
- (21) *mem* (自己) (22) *morgaŭ* (明日) (23) *ne* (不)
- (24) *nun* (現在) (25) *nur* (祇)
- (26) *plu* (更,再) 例如: *Dangere estas lin lasi plu en tia libereco.*
(再讓他這麼自由是危險的。)
- plue* (而且,還) 例如: *Li plue diris, ke . . . (他還說...)*
- plu* 與 *plue* 不同, 例如: *Li diris plu* 則爲他再說下去。
- (27) *preskaŭ* (幾乎,殆) 例如: *mi jam vidis preskaŭ ĉian beston escepte leonon.*
- (28) *tamen* (然而,終) 例如: *Kvankam li estas riĉa, tamen li estas malfeliĉa.*
- (29) *tre* (很) 例如: *Ŝi estas tre bela.*
- (30) *tro* (太) 例如: *Ĝi estas tro longa.*

第四十六課

副詞續

<i>kvankam</i> (副) 雖然	<i>sufiĉe</i> 足夠	<i>spes-o</i> (世界語錢幣名)
<i>salon-o</i> 客廳	<i>grav-a</i> 重要	<i>problem-o</i> 問題
<i>spez-i</i> 出入(銀錢)	<i>freŝ-a</i> 新鮮	<i>trink-i</i> 飲
<i>lakt-o</i> 乳	<i>pac-a</i> 和平,平靜	<i>vidv-o</i> 鰥夫
<i>klas-o</i> 階級,等級	<i>gimnazi-o</i> 中學	

1. Ĉu vi havas sufiĉe da mono por la longa vojaĝo?

2. Mil spesmiloj plene sufiĉas por tiu ĉi vojaĝo.

3. Jen multe da personoj en tiu ĉi salono restas por diskuti tre gravan problemon.

1. 你有否充分的錢作此長途旅行?

2. 一千個 sm. 已儘夠這旅行了。

3. 這裏許多人留在客廳裏要討論一個很重要的問題。

4. La filo elspezis ĉiom da mono kiom lia patro antaŭe donis al li.

5. Li troe drinkis, tial li deziras pli da freŝaj fruktoj.

6. Mi trinkis teon kun iom da lakto.

7. Kvankam nun la vilaĝo ne estas paca, ni estas tamen tute trankvilaj.

8. La vidvino denove fariĝas edzino.

9. Kiam Zamenhof estis en la oka klaso de la gimnazio, li havis la novan lingvon, pli-malpli preta.

4. 兒子把他父親以前所給他的錢都用完了。

5. 他飲酒過分，所以他
要更多的水果。

6. 我飲茶和一些牛奶。

7. 現在村上雖然不安，
可是我們全然安心。

8. 那寡婦重新做了妻
子。

9. 當柴門霍夫在中學
八年級時他的新語多少是
完成了。

【註釋】第1句，sufiĉe 是 *havas* 的客語。在世界語中，副詞（大部份是數量副詞）可代替名詞做主語或客語。又如第3句中，*multe* 就是主語。第2句，*spesmilo* 是 *spes* 與 *mil* 結合，*speso* 是世界語的幣制的單位，從前荷蘭有世界語銀行發行此種鈔票，*speso* 約等於一厘，*spesmilo* 是一千厘，約等於一元。第4句，*elspezis* 是 *el* 與 *spezis* 結合，*el* 是出，*spezis* 是出入（銀錢），*elspezis* 即為“支出”，*enspezi* 則為“收入”。第8句 *vidv-in-o* 是 *vidv-* 與 *in-* 結合，*vidv-* 是鰥夫，*vidvino* 即為“寡婦”。*de-nove* 是“重新”。第9句，*pli-malpli* 是結合字，意為“多少”。

trinki 與 *drink-i* 二字，*trinki* 的意義較廣，指飲一般的飲料，*drinki* 僅指飲酒。

語 法

副詞的種類，就其性質可分為：1. 情狀副詞，2. 空間副詞，3. 時間副詞，4. 否定副詞，5. 疑問副詞，6. 數量副詞，及其他。

“空間副詞”表示空間，位置，場所。e 系的相關詞 *tie*, *cie*, *kie*, *nenie*, *ie*, 是空間副詞。其他如 *apude* (傍), *interne* (在內), *ekstere* (在外), *supre* (在上) *sube*, *malsupro* (在下) *antaŭ* (在前), *malantaŭe* (在後), *ĉirkaŭe* (四周), *kontraŭe* (對面, 反面), *transə* (彼方, 對面), *proksime* (近), *malproksime* (遠) 等, 都是空間副詞。

空間副詞可由前置詞加語尾 *e* 而轉成, 也可由形容詞或名詞轉成。如 *apude* 等由前置詞轉成, *proksime* 等由形容詞轉成。又如 *dome* 由名詞轉成。

空間副詞表示方向時, 可于其後加語尾 *-n*, 如 *Iru antaŭen!* (向前走!)。

“時間副詞”表示時間。am 系的相關詞 *tiam*, *ĉiam*, *kiam*, *neniam* 是時間副詞。其他如 *nun* (現在) *hodiaŭ* (今日), *subite* (忽然), *tuj* (即刻), *Ĵus* (剛才, 適), *dume* (當其時), *antaŭe* (先時), *hieraŭ* (昨日), *poste* (後來), *morgaŭ* (明日), *baldaŭ* (不久), *de nun* (自今), *antaŭ nelonge* (新近), *jam* (已), *ankoraŭ* (尙還), *ofte* (常), *iom post iom* (漸漸), *kelkfoje* (數次), *fine* (臨了, 末後), *frue* (早), *malfrue* (遲), *ne . . . plu* (不再), *longe* (久), *delonge* (早已), *antaŭ longe* (長久以前) 等, 都是時間副詞。

時間副詞可由二個以上語根合成。如 *ĉiuokaze* (不論何時), *ĉiujare* (每年), *senfine* (永久)。

“數量副詞”表示數量。om 系的相關詞 *tiom*, *ĉiom*, *kiom*, *neniom* 是數量副詞。其他如 *multe* (多), *malmulte* (少), *pli* (更), *malpli* (較少), *sufiĉe* (足夠), *tro* (太), *pleje* (最多), *tre* (很), *preskaŭ* (幾乎), *nur* (祇僅) *tute* (全然), *apenaŭ* (至多, 幾不), *almenaŭ* (至少), *denove* (重新, 再來), *refoje* (復, 再一次), *simple* (儘, 祇), *sole* (獨, 單), *duone* (一半) 及數副詞等, 都是數量副詞。

數量副詞的用法有二種：1. 做主語或客語；2. 做修飾語。數量副詞做主語或客語者其後必加數量前置詞 *da*。

例如：Jen multe da personoj en tiu ĉi salono restas por diskuti tre gravan problemon. (數量副詞做主語)，

Ĉu vi havas sufiĉe da mono por tiu ĉi vojaĝo. (數量副詞做客語)，

La laboristo multe laboras. (數量副詞做修飾語)。

第四十七課 副詞續

deput-i 選議員, 派代表	reprezent-i 代表	babel-i 閑談, 空話
ekscit-i 刺激, 激動	bagatel-o 瑣事	port-i 攜帶, 搬運, 穿着
venĝ-i 復仇	kunikl-o 兔	sag-o 箭
danc-i 跳舞	turn-i 旋轉, 轉向	vent-o 風
ĉaf-o 羊	obe-i 服從	luks-e 奢侈

1. Ĉu estas vere, ke la deputatoj povas reprezenti la opinion de la popolo?

2. La kredemulo ĉiam akceptas la mensogojn de la babilemulo.

3. Li estas tre ekkolerema kaj ekscitiĝas ĉe la plej malgranda bagatelo; tamen li estas tre pardonema, li ne portas longe la koleron kaj li tute ne estas venĝema.

4. Volonte mi akceptas vian proponon promeni en la arbaro.

5. La kuniklo kuras sage de tie, ĉi-tien.

6. La knabino ridas bele.

1. 議員能够代表民衆的意見, 這話是真的麼?

2. 那輕信的人常常接受(相信)那好多言的人的謊語。

3. 他是很容易發怒的, 而常激動於一件很小的瑣事, 然而他也是很會諒解的, 他發怒既不經久而又不是喜報復的。

4. 我願接受你的提議, 到林間去散步。

5. 那兔子從那裏到這裏疾馳如箭。

6. 那女孩嫣然一笑。

7. Dum la dancado ŝi sin turnis tiel facile kiel la vento.

8. La ŝafoj sin sekvas obeeme.

9. Ŝi sin vestis lukse.

7. 當她跳舞的時候，她轉身得像風一般的輕快。

8. 那些羊兒順從地跟着她。

9. 她穿得很奢華。

【註釋】第2句，kredemulo 是 kred-與-em-與-ul-結合，kred-是信，em-表嗜好，習慣，kredem-意即善于輕信的，kredemulo 即為“善于輕信的人。”mensogajojn 是 mensog-與 aj 結合，mensog 是說謊，mensogajojn 就是“謊語。”babilemulo 是 babil-與-em-與-ul-結合，babil-是空談，babilemulo 即為“好多言的人。”第3句，ek-koler-em-a 是“易于發怒的”。eksciti-iĝ-as 是“激動起來”。pardon-em-a 是“會原諒的”。veng-em-a 是“喜復仇的。第4句，promeni en la arbaro，不定式動詞形容名詞 proponon。第5句，sage 由名詞 sago 轉成副詞，意即“如箭”。

語 法

“情狀副詞表示狀態。el 系的相關詞 tiel, ĉiel, kiel, neniel, iel 是情狀副詞。其他如 alie (否則，異樣)，certe (確，一定)，eble (或許，可能)，entute (全體，一共)，ĝuste (恰恰，正適)，kontraŭe (反而)，kredeble (可信，大概)，kune (一起)，nepre (必，一定)，sendube (無疑)，sekve (因之)，ŝajne (似乎)，versajne (大概) tiamaniere (=tiele 這樣)，vane (徒然，空的)，vere (真的)，volonte (極願意)等，都是最常用情狀副詞。

情狀副詞除原來副詞外，可由名詞，形容詞，動詞轉成。

例如：La kuniklo kuras *sage* de tio, ĉi-tien, (由名詞轉成)

La knabino ridas *bele*. (由形容詞轉成)

La ŝafoj sin sekvas *obeeme*. (由動詞轉成)

“否定副詞”表示否定。否定副詞共有六個：ne, nenic, neniam, nenial, neniel, neniom.

“疑問副詞”表示疑問。疑問副詞共有六個：ĉu, kie, kiam, kial, kiel, kiom.

第四十八課 句之副詞

krom (前) 除外

pulv-o 火藥

okul-o 眼, 目

larm-o 淚

-er-(接尾語) 表份子

fajr-o 火

polv-o 塵埃

imperi-o 帝國

pionir-o 先峯, 工兵

-ism-(接尾語) 表主義

eksplo-d-i 爆發

sabl-o 砂

dron-i 沉溺

atak-i 攻擊

1. Unu fajrero estas suffĉa por eksplodigi pulvon.

2. Li estas tiel purema ke vi ne povas trovi ĉe li eĉ unu polveron.

3. Sablero enfalis en ŝian okulon.

4. Li paroladis de tempo al tempo pri tiu ideo.

5. Antaŭ ĉio, ni devas kontraŭas al imperiismo.

6. Mi kuradis la tutan tagon de loko al loko.

7. La geamantoj amas unu la alian. Nun ili sidas unu apud la alia.

8. La junulo, jam sen tio tre malĝoja, vidante ke lia amatino ekploris, ankaŭ dronis en larmoj.

9. La pioniroj de novaj ideoj renkontas nenion krom moko kaj atakoj.

1. 星星之火足以使火藥爆發。

2. 他是這樣好清潔, 就是一粒塵埃你也不能在他身上找到。

3. 一粒砂礫落入她的眼裏。

4. 他時時講到這個理想。

5. 首我們應該先反對帝國主義。

6. 我終日東奔西跑。

7. 這對情侶彼此相愛。現在他們並坐着。

8. 那青年本已很憂悒了, 見了他的愛人啜泣就沉於淚中了。

9. 新思想的先峯所遭到的除了譏刺與攻擊之外, 沒有別的了。

【註釋】第1句. fajrero 是 fajr-與-er-結合, fajr-是火,-er-是接尾語,表份子, fajrero 就是“星火”。eksplođigi 是由eksplođ-加接尾語-ig-而結合,eksplođ-是爆發(不及物動詞)。eksplođigi 是“使爆發”(及物動詞)。第2句, pur-em-(結合字)是“好清潔的”。polv-er-on 意即“一粒塵埃”。第3句, sabl-er-o 意即“砂粒”。enfalis 是 en-與 falis 的結合字,意即“落入”。第4句, de tempo al tempo 爲“時時”。第5句, antaŭ ĉio 爲“首先”。第6句, de loko al loko 爲“處處”, kuradis de loko al loko 意即“東奔西跑”。第7句, unu……la alia 爲“彼此”。第8句, jam sen tio 意即“沒有第二件事發生時已……”。malĝoja 是 mal-與 ĝoja 結合, ĝoja 是欣喜, malĝoja 爲“憂悒”。

語 法

某種修飾語有副詞的作用而非單獨一字所能表出者,叫做“句之副詞”。如本課所讀過的 de tempo al tempo, antaŭ ĉio, de loko al loko, unu la alia 等都是以前幾個字聯合造成句之副詞。

其他,如 ankoraŭ unu fojon (再一次), antaŭ nelonge (不久以前), ekster tio (此外), inter si (自己間), iom post iom (漸漸), jam de longe (好久), krom tio (=krome 此外) mano en mano (或 brako sub brako, 手攜手地), paso post paso (一步一步), tago post tago (一天一天), per si mem (自動地,自然), unu de la alia, (彼此), unu post (la) alia (一個個的)等,都是日常慣用的句之副詞。

第四十九課 通 信

inter (前) 在中, 中間	kar-a 珍貴的, 親愛的	surd-a 聾的
mut-a 啞的	son-o 聲音	liber-a 自由
invers-a 相反的, 倒逆的	aper-i 出現	kresk-i 生長
nombr-o 數量	ating-i 達, 到	milion-o 百萬
subvenci-o 補助金, 津貼	viand-o 肉	ŝu-o 鞋
respond-i 回答	nepr-o 必然	detal-e 詳細
el-(接頭語)表完畢, 通過		

Berlino, La 3an de aŭg., 1932

Kara nekonata k-do.

Trovinte vian adreson en "Internaciisto", mi unuafoje skribas al vi esperantan leteron. Mi sentas grandan ĝojon, kiel homo, kiu dum multaj jaroj estis surdmuta kaj subite perdas tiun ĉi surdmutecon kaj ricevas kapablon paroli ĉiujn lingvojn de la mondo kaj kompreni homojn de ĉiuj nacioj en la mondo.

Antaŭe, dikaj muroj de naciaj lingvoj staris antaŭ mi sed nun, kiam mi ellernis la facilan, belan, belsonan, internacian lingvon esperanto, tiuj ĉi muroj falis. Mi fariĝis libera. Mi povas libere interparoli kaj korespondi kun gekamaradoj en ĉiuj landoj. Kaj efektive, ĉu vi povas kompreni min, se mi skribus germanlingve, t. e. en la lingvo, kiun vi ne komprenas? Kaj inverse, mi neniel povus vin kompreni, se vi skribus al mi ĉinalingve. Inter ni staris la dika muro de fremda lingvo. Kaj nun tiu muro malaperis.

Nun kelkaj vortoj pri mi. Mi estas studento de la urba gimnazio. En nia gimnazio, oni ne instruas esperanton. Mi lernis nian karan lingvon ĉe miaj gepatroj. En nia familio, ĉiuj familianoj estas esperantistoj. Miaj gepatroj estas gelaboristoj.

En nia lando, pli kaj pli kreskas la senlaboreco. La nombro de senlaboruloj jam atingas al 8,000,000. Kaj la subvencio por senlaboruloj fariĝis pli kaj pli malgranda. La geknaboj de laborista familio ne nur ne hayas sufiĉe da lakto kaj viando, sed ankaŭ ne portas varmigajn vestaĵojn kaj novajn ŝuojn. Ankaŭ nia familio estas tre mizera kaj pli mizeriĝos se miaj gepatroj fariĝos senlaboraj.

Kara k-do! Mi tre deziras iom scii pri via lando kaj pri vi mem. Mi petas vin ne lasi mian leteron sen respondo. Nepre baldaŭ respondu detale al via germana k-do.

A. Schwartz.

Mia adreso: Germanio, BERLIN C25, Dicksenstr. 42

柏林，一九三二年八月三日

親愛的不相識的同志！

在“國際主義者”裏找到了你的通訊處，我第一次寫世界語信給你。我覺得極大的快活，好像一個多年聾啞的人，突然失去了聾啞病，而獲得了會說全世界各種言語與了解世界上各國人民的能力。

以前，在我前面立着各種民族語的厚牆，但是現在，當我學會了那簡易的，美麗的，好聽的，國際語——世界語，這些牆壁傾覆了。我成了自由的了。我可以自由地和各國的男女同志們會話和通信。真的，假使我用德語寫信，就是說，用一種你所不懂的言語，你能了解我嗎？反之，如果你用中文寫給我，我就無法可以了解你。在我們之間曾經立着一堵外國語的厚牆。而現在這堵牆消失了。

現在我講幾句關於我自己的話。我是市立中學的學生。在我們中學校裏，人們是不教世界語的。我是在我的父母處學了我們的親愛的言語的。在我們家庭裏，一切家人都是世界語者。我的父母都是工人。

在我們國家裏，失業是日益增加。失業工人的數目已達到了八百萬，而給失業工人的津貼越益減少了。工人家庭的孩子們非但沒有充分的牛奶與肉，而且沒有暖和的衣服與新的鞋子穿。

我們的家庭也是很窮苦的，而假使我的父母失了業，將更要窮苦呢。

親愛的同志！我很願知道一些你們國裏以及你自己的情形。我請求你不要讓我的信沒有回信。務請趕快詳細答覆你的德國同志。

A. Schwartz.

我的通訊處：.....

【註釋】ne-kon-ata 是“不相識的”。k-do 是 kamarado 的縮寫。Internaciisto 是雜誌名。unua-foje 爲“第一次”。surd-muta 卽“聾啞”。surd-mut-eco 是 sur-mut-的無形名詞。K 爲 kaj 的縮寫。el-lernis 是由接頭語 el-與 lernis 結合，意卽“學會。”belsona 是由 bel-與 sona 結合：son-是聲音，belsona 意卽“好聽”“悅耳”。inter-paroli 是由 inter 與 paroli 結合，inter 是在中間，interparoli 意卽“會話”。german-lingve 爲“以德文”。t. e. 爲 tio estas 的縮寫，意卽“就是”。inversæ 是由形容詞 inversa 轉成副詞，意卽“反之”。ĉinalingve 爲“以中文”。mal-aperis 是由 mal-與 aper-結合，aper-是出現，malaperis 卽爲“消失”。Nun kelkaj vortoj pri mi. 一句，是 Nun estas kelkaj vortoj pri mi 的省文，這裏因其意義顯明故缺去 estas 一字。famili-an-oj 是“家人。pli kaj pli 是句之副詞，意爲“漸漸”。sen-labor-ec-o 是無形名詞，意爲，“失業”。sen-labor-ul-oj 爲“失業者”。8,000,000 讀如 ok milionoj。ne nur ne havas 是“非但沒有”的意思，這裏在句中用二個否定字；在十六條文規中雖然有不能用二個否定字的規定，但是現在仍很多用之，varm-ig-ajn 是“使人暖的”。mizer-ig-os “變爲窮苦”。

本課是一個德國同志寫給中國同志的一封信。世界語者可以在各國無論何種世界語雜誌上徵求通信，或在各種雜誌上找徵求通信的人和他們通信而得到世界的知識。

練 習 題

1. 副詞就其性質共分幾類？試造例句各一！
 2. 用下列副詞造句各一：——
sekret-e, iomete, finfine,
 3. 用下列句之副詞造句各一：——
krom tio, de nun, unu post la aliaj
 4. 改正下列各句的錯誤：
 - (a) Mi revenis hejme.
 - (b) Escepte vi mi amas nenun.
 - (c) Li kuras malplej rapide ol mi.
 5. 把下列各句譯成中文：——
 - (a) Li estis apenaŭ foririnta, kiam vi venis.
 - (b) La ventego estas ankoraŭ pli granda, ol hieraŭ.
 - (c) Ekster tio kion mi jam diris al vi mi havas aliajn sciigojn al vi.
- 把下列各句譯成世界語：——
6. 不是各種植物 (kerskajo) 都可喫的。
 7. 不久之前他到上海來。
 8. 他說得少可是做得多。
 9. 她很願(用副詞)和我手挽手地(用句之副詞)一同散步
 10. 當她病時,我無時不在她的身旁。
 11. 靠了世界語,我們可以旅行全世界。
 1. 他們做事完全不依照人民的意見。

世 界 語
初 級 講 義
第 八 冊

第 五 十 課

前 置 詞

malgraŭ (前)雖然,不顧,無論
instig-i 鼓勵,慫恿
bov-o 牛
pretekst-i 託言,藉口
eks- (接頭語) 表前任,退職

sopir-i 嘆息,懷念 flam-o 火焰,熱情
krur-o 脛,小腿 vend-i 售
divid-i 分,分開 lup-o 狼
grup-o 團體,羣
vic- (接頭語) 表副,次

1. Mi sopiras je mia perdita
feliĉo. (mian perditan feliĉon.)

2. Tiu grava tago restas por
ni ĉiam memorinda.

3. La ideo dum dudek jaroj
flame instigadis min al laboro,
malgraŭ ĉia malfacileco kaj ĉiaj
malhelpoj.

4. Li tenas la manojn laŭ-
longe de la kruroj.

5. Ili vendis la bovon kaj
dividis inter si la monon pro ĝi.

6. Por ŝafon manĝi, lupo
trovos pretekston.

7. Ni iros nian vojon frank-
vile, kun kredo sincera,

1. 我嘆息我已失去的
幸福。

2. 這重要的一天對我
們是永久值得紀念的。

3. 這個理想二十年來
像烈火般地鼓勵我去工
作,不顧種種艱難和阻礙。

4. 他把雙手按在膝上。

5. 他們賣了牛,並在他們
之間分賣牛的錢。

6. 要喫羊,狼自有託
辭。

7. 我們將懷着誠篤的
信念鎮靜地走我們的路。

8. Kiam la prezidanto ek-siĝis, li fariĝis eksprezidanto.

9. Oni elektis lin vicprezidanto de la grupo.

8. 當大總統退職後，他就是前任大總統了。

9. 人們舉他爲這個團體的副會長。

【註釋】第 1 句，*sopir-i* 爲不及物動詞，其後常用前置詞 *je* (或 *pri*)，因爲 *je* 是用以表明其他前置詞所不能表明之關係的，括弧中即省去 *je* 而用目的格的形式。第 2 句，*memor-ind-a* 是“值得紀念的”。第 3 句，*instig-ad-is* 是“鼓勵”。“促進”(長時期的)。*mal-help-oj* 是“阻礙”的意思。第 4 句，*laŭ-long-e* 意爲“沿着”。第 7 句，*iros* 是不及物動詞，*nian vojon* 是動向格而非客語。第 8 句，*eksiĝis* 是由接頭語 *eks-* 與接尾語 *-iĝ-* 結合，*eks-* 表退職，前任，*eksiĝis* 即爲“辭職”。*eks-prezidanto* 就是“前任大總統”。第 9 句，*vic-prezidanto* 是由 *vic-* 與 *prezidanto* 結合，*vic-* 是接頭語，表副，次，*vicprezidanto* 即爲“副會長”，或“副總統”。

語 法

“前置詞”是用來表明字與字間的關係的。例如：*Mi sidas sur la seĝo.* “*sur*”便是表明“坐”與“椅子”的關係的。

前置詞放在名詞或代名詞之前。十六條文規的第八條說：“前置詞均需主格。惟表示動向時，前置詞後有用目的格語尾者，則與前置詞無涉。如文規第十三條說：“指方向時，凡字有目的格的語尾”。

前置詞之後通常用名詞或代名詞，而不可用不定式動詞，惟在 *por*, *antaŭ*, *anstataŭ* 三字之後可用動詞不定式。

例如：*Mi venas por vidi lin.*

Antaŭ skribi mi longe pripensas.

Anstataŭ plori li kantas.

十六條文規的第十四條說：“世界語的前置詞各個都有確定的意義。在需用某前置詞而其直接意義未能顯然時，則用前置詞 *je* 字。若 *je* 爲沒有固定意義的前置詞。如不用 *je* 字，則須用無前置詞之目的格”。

例如：*Mi sopiras je mia perdita feliĉo.* 此詩兩字間關係非其他前置詞所能表明，故用 *je* 字。

其他表示時間，度量衡等都用 *je* 字：一

例如：Li revenis *je* la sepa horo. (表時間)

La libro kostas *je* unu spesmilo. (表價格)

La ŝtofo estas longa *je* tri metroj. (表長度)

前置詞有時可以省去而用目的格。其用法共有二類，一為 *je* 字的省略，二為前置詞作為接頭語後的省略。

例如：La ŝtofo estas longa *tri metrojn* (= *je tri metroj*).

La birdo traflugas *la ĉambro*n (= *tra la ĉambro*).

前置詞有時可于其前伴着副詞。例如：konforme al, laŭlonge de.

前置詞後有時亦可用別個前置詞，或副詞。

例如：La kato kuris *el sub la tablo*. (貓從桌子底下跑出來)。

Mi iros for *de tie ĉi*. (我快要離開這裏)。

【註】在以上二句中，前置詞短句 *sub la tablo* 與副詞 *tie ĉi* 的性質是與名詞相同的。

前置詞可變成動詞，副詞，形容詞或名詞。

例如：Junuloj *ĉirkaŭis* ŝin. (男子們圍繞着她)

Dume la viroj staris *ĉirkaŭe*. (其時那些人站在四周)

La *antaŭaj* lecionoj estas pli facilaj ol la *malantaŭaj*.

(前面的功課比後面的更容易)

La armeo en la *malantaŭo* ribelis. (軍隊在後方叛變)

第五十一課

前置詞續

kontraŭ (前) 對, 反對	ĉirkaŭ (前) 環繞, 周圍	vund-i 傷
bru-o 聲音, 喧嘩聲	vast-a 廣大	profesor-o 教授, 講師
Moskv-o (地名) 莫斯科	universitat-o 大學	ŝtal-o 鋼
fleks-i 彎曲	vitr-o 玻璃	matur-a 成熟的
kandel-o 燭	brul-i 燒	-ing- (接尾語) 表插, 套或柄

1. La junulo kuraĝe batalis kune kun ni kontraŭ niaj malamikoj.

2. Li estis vundita ĝis morto.

3. Da bruo estis sufiĉe. (aŭ: Estis sufiĉe da bruo.)

4. Mi ne scias kiom de la ŝtofo ili jam pretigis.

5. Jam de longe ĉiuj esperantistoj grupiĝis ĉirkaŭ la sola lingvo Esperanto kaj labori s por ĝia disvastigado.

6. Li estas profesoro ĉe Moskva Universitato.

7. Ŝtalo estas fleksebla, kaj vitro estas travidebla.

8. Ĉevalido estas nematura ĉevalo, kokido—nematura koko, bovido—nematura bovo k. t. p.

9. En la kandelingo sidis brulanta kandelo.

1. 這青年很勇敢地和我们同向我們的仇敵爭鬥。

2. 他負傷致死。

3. 已經是夠喧鬧了。

4. 我不知這布料他們已做了多少。

5. 在好久以前每個世界語者已集合在這唯一的言語世界語的周圍，並爲了牠的推廣而工作。

6. 他是莫斯科大學的教授。

7. 鋼是可捲撓的，玻璃是透明的。

8. 駒是未長成的馬，雛雞——未長成的雞，犢——未長成的牛，以此類推。

9. 在燭台上有一枝燃燒着的蠟燭。☪

【註釋】第 4 句，Kiom de la ŝtofo 意謂布料的幾部份。Kiom da ŝtofo 其意義就不同，即爲多少布料或多少布匹。pret-ig-is 爲“使完成，”“預備”。第 5 句，grup-ig-is 爲“集成團體。”dis-vastig-ad-o 爲“使廣播遠及”，意即“傳播”或“推廣。”第 7 句，fleks-ebl-a 爲“可捲撓的”。tra-vid-ebl-a 爲“可透視的，”或“透明的”。第 8 句，ĉeval-id-o 爲“駒”。kok-id-o 爲“雛雞”。bov-id-o 爲“犢”。k. t. p. 是 kaj tiel plu 的縮寫，或作 ktp. 意爲“等等”，“其餘類推”。第 9 句，kandelingo 是由 kandel- 與 -ing- 給合而成，-ing- 是接尾。

語，表插，套，柄，*kandelingo* 即為“燭臺”。又如 *plumio* 是筆，*plumingo* 即為“筆套”；*cigaro* 是雪茄煙，*cigaringo* 即為“煙嘴”；*glavo* 是刀，*glavingo* 即為“刀鞘”。

語 法

前置詞共有三十三個：1. *al*, 2. *anstataŭ*, 3. *antaŭ*, 4. *apud*, 5. *ĉe*, 6. *ĉirkaŭ*, 7. *da*, 8. *de*, 9. *dum*, 10. *ekster*, 11. *el*, 12. *en*, 13. *ĝis*, 14. *inter*, 15. *je*, 16. *kontraŭ*, 17. *krom*, 18. *kun*, 19. *laŭ*, 20. *malgraŭ*, 21. *per*, 22. *po*, 23. *por*, 24. *post*, 25. *preter*, (經過) 26. *pri*, 27. *pro*, 28. *sen*, 29. *sub*, 30. *super*, (在上) 31. *sur*, 32. *tra*, 33. *trans* (橫過)。

前置詞像副詞一樣也可照性質分為空間，時間，情狀種種的前置詞。

空間前置詞：*al*, *apud*, *antaŭ*, *el*, *ekster*, *ĉe*, *de*, *ĝis*, *kontraŭ*, *inter*, *ĉirkaŭ*, *post*, *preter*, *super*, *sub*, *tra*, *trans*, *sur*, *en*。

super (在上)，如 *La birdo flugis super la domo.* (鳥在屋上飛)。*super* 與 *sur* 的意義不同，*super* 指在某物的上面至少有些距離，而 *sur* 則指完全接觸某物的上面。

preter (經過)，如 *La birdo flugis preter mian nazon.* (鳥在我的鼻前飛過)。

tra (穿過)，如 *La birdo flugis tra la fenestro.* (鳥已穿過窗飛去)。

trans (橫過)，如 *La birdo flugis trans la straton.* (鳥橫街面飛)。

preter, *tra*, 與 *trans* 三字的意義各不相同的。*preter* 是從旁經過，*tra* (穿過)，則為從中經過，*trans* 則為橫過，越過。

此外，*En* 與 *inter* 的意義完全不同。*en* 指在內部而 *inter* 指在兩物或數物之間。

時間前置詞：*antaŭ*, *ĉe*, *de*, *dum*, *ĝis*, *je*, *por* (有……之久)，*post*。

情狀前置詞：*anstataŭ*, *laŭ*, *kun*, *krom*, *malgraŭ*, *sen*, *pri*, *al*, *de*, *n*, *ĝis*, *ĉe*, *kontraŭ*, *per*, *por*, *sub*, *super*, *sur*, *pro*, *je*。

情狀前置詞中，por 與 pro 的意義不同。por 指目的，例如 *Mi fordonis ĉion por ŝi.* (我爲她放棄一切)。pro 指原因，例如 *Mi perdis ĉion pro ŝi.* (因爲她我失掉了一切)。

其他的前置詞：po (各, 每) 表示個別，da (的) 表示數量。

da 與 de, 的用法大有區別。da 字祇限於用在表示數量。如 *taso* 是杯，*taso da akvo* 爲一杯水，而 *taso de akvo* 則爲盛水的杯子。又如 *multe da libroj* 與 *multaj libroj* 也有不同之處，前者指數量的多，後者指種類得多。

第五十二課

前置詞續

zorg-i 留心, 注意

kap-o 頭

salik-o 楊柳

vort-o 字

naĝ-i 游泳, 浮泛

tir-i 抽, 拖, 拉, 引

korp-o 身體

ter-o 地, 地球

pont-o 橋

glu-i 黏貼

ŝanĝ-i 調換, 更改

kis-i 接吻

rab-i 劫掠

agl-o 鷹

tur-o 塔

brust-o 胸

blow-i 吹

-em-(接尾語) 表癖性, 習慣

1. *Mi pli zorgas pri ŝi ol pli mi mem, ĉar ŝia korpo ne estas forta.*

2. *La rabiston, kiu estis senkapigita, oni enterigis.*

3. *La aglo deflugis de la saliko, alflugis al la ponto kaj surflugis sur la turo.*

4. *Ili ĉirkaŭprenas sin ameme.*

5. *La infano elparolis kelkajn vortojn, kaj algluiĝis al la brusto de sia patrino.*

1. 我留心她更甚於我自己, 因爲她的身體不是十分強健。

2. 那被斬了首的強盜入葬了。

3. 這鷹從楊柳飛開, 飛到橋頭又飛上塔頂。

4. 他們熱情地互相擁抱着。

5. 這嬰孩喊了幾聲, 又黏貼到他母親的胸懷去了。

6. Ŝia feliĉo jam senrevene fornaĝis.

7. Ni korespondas por interŝanĝi esperantaĵojn.

8. Li staras senmove dum unu horo.

9. Ĉe mia alveno, vetero ŝanĝiĝis, vento blovegis de ok ĝis naŭ horoj; feliĉe je la tria posttagmeze mi jam estis ĉe mia pordo, tial la pluvego min ne batis.

10. Altirante ŝin al si li ŝin kisis.

6. 她的幸福已永逝而不復回了。

7. 我們為交換世界語物品而通信。

8. 他站着不動有一小時。

9. 當我到時天氣忽然變了，風吹得很厲害，從八至九小時；幸而在午後三時，我已在我的門首，所以大雨未曾打擊到我。

10. 把她湊近身邊，他便吻了她。

【註釋】第 1 句，Mi pli zorgas pri ŝi ol (mi zorgas) pri mi mem. 其中省去 mi zorgas 兩字。第 2 句，sen-kap-ig-ita 為“被斬了首”。en-ter-ig-is 為“使入土”，“入葬”。第 3 句，de-flugis 為“飛開”。al-flugis 為“飛到。”sur-flugis 為“飛上。”用前置詞做接頭語的動詞，其後往往用同樣的前置詞。第 4 句，ĉirkaŭ-prenis 為“圍抱”，“擁抱”。am-em-e 為“愛好地”“熱情地”。第 5 句，el-parolis 為“說出”，“喊出”。al-glu-iĝ-is 意為“黏住”，“貼着”。第 6 句，sen-reven-e 為“不復回”。for-naĝis 為“游走”，意為“永逝”。第 7 句，inter-ŝanĝi 為“交換。”esperant-aĵ-oj 為“關於世界語的一切東西，”如世界語書報，世界語紀念品及郵票及通信交換品等。第 9 句，ŝanĝ-iĝ-is 為“變化”。blouv-eg-is 為“大吹”。pluv-eg-o 為“大雨”。第 10 句，al-tir-ante 為“洩引”的意思。

語 法

前置詞由于二個或二個以上的字所組成者，叫做“句之前置詞”。通常所見到的如 antaŭ ol (在……前)，ĉirkaŭ de (在……四周)，dank'al 或 danke……n (賴乎，靠了)，escepte de 或 escepte……n

(除……外), en la daŭro de (在……時間中, 于……之久), for de (離開), interne de (在……中部) - kontraŭe de (在……對面), laŭlonge de (沿着) 等等, 都是句之前置詞。

前置詞亦可作接頭語之用。今將各個前置詞作接頭語的用法說明如下:——

al- 表對向及添加之意。

例如: alveni 向……來, 到; aldoni 添加; algluigi 黏貼。

antaŭ- 表在前之意。

例如: antaŭparolo 序言; antaŭhieraŭ 前日。

de- 表離開, 除去, 自從之意。

例如: deiri 離去; defali 跌開; detranĉi 割去; deveni 由來。

el- 表從出, 完了之意。

例如: eliri 走出; ellerni 學畢; eluzi 用破, 用舊。

en- 表在內, 入進之意。

例如: eniri 進入; enskribi 登記; enhavo 內容; enterigi 入土, 葬。

for- 表離去之意。(副詞)

例如: foriri 走開; forkuri 跑開, 逃走; for esti 不在; forflugi 飛去。

ĉe- 表在, 在場之意。

例如: ĉeesti 在場, 出席。

kun- 表共同集合之意。

例如: kunlabori 合作; kunveno 集會。

laŭ- 表依照之意。

例如: laŭplaĉe 隨意。laŭtempo 按時。

mem- 表自己, 單獨之意。(副詞)

例如: memstari 自立; memlerni 自修; memmortigo 自殺。

pri- 表關於, 及於之意

例如：priparoli 論及；pripensi 想到；priskribi 描寫。

sen- 表無，不之意。

例如：senpage 免費，sendube 無疑；senĉese 不休。

sub- 在下，私下之意。

例如：subtere 地下；subskribi 簽字；subaŭdi 私聽；subaĉeti 賄賂。

tra- 表穿，透之意。

例如：tratanĉi 穿過；tralegi 遍讀，流覽；travidi 透視。

sur- 表在上之意。

例如：surskribo 題名；surtera 地上的。

inter- 表中間之意。

例如：interparoli 互談；intersanĝi 交換。

kontraŭ- 表相對之意。

例如：kontraŭdiri 反辯，kontraŭstari 反抗。

krom- 表外加之意。

例如：kromseĝo 添座；kromedzino 妾。

per- 表藉力之意。

例如：perforti 暴行；peraĉeti 賄賂；perlabori 食力。

post- 表在後之意。

例如：postmorgaŭ 後日；postiri 追。

【註】以上的結合字學者如未能了解，暫時可當新字讀。前置詞做接頭語，學者切忌濫用，以免鑄成錯誤。

前置詞亦可作語根之用，而加接頭或接尾語。

例如： aliĝi 加入	apudaĵo 鄰近	ĉirkaŭo 四周。
ekstero 外表	fore 遠	krome 再者，此外
kuniĝi 結合	peri 轉交，介紹	posteulo 後進，子孫
subulo 下人	supraĵo 面積	malantaŭe 在後

第五十三課

接續詞

ju pli.....des pli	愈.....愈	nek (接) 既不, 又不
perfekt-a 完全	posed-i 佔有	avid-i 貪戀, 慾望
ĵaluz-o 妒忌	kovr-i 蓋, 掩, 遮蔽	vizaĝ-o 面
dens-a 緊密	vual-o 面紗	teori-o 理論
rond-a 圓	dub-i 懷疑	mis- (接頭語) 表錯誤

1. La projekto estas pli perfekt-a, ol la antaŭirantoj, aŭ de en rilato de konstruo aŭ en rilato de simpleco.

2. Ju pli multe oni posedas, des pli oni avidas.

3. Amo kaj ĵaluzo estas gefratoj.

4. Li miskomprenis, kion mi diris.

5. Mi ne sciis, ke li parolas esperante.

6. Ŝi kovris sian vizaĝon per densa vualo, tiel ke neniu povis vidi ŝian belan vizaĝon.

7. Oni ne kredis je la teorio, ke la tero rondiras ĉirkaŭ la suno.

8. Kvankam vi estas riĉa, mi dubas ĉu vi estas feliĉa.

9. Mi nek amas lin nek malamas lin.

1. 他的計劃或在構造方面或在簡易方面是比以前的更完善了。

2. 人們佔有的愈多, 貪戀愈大。

3. 愛情和妒忌是姊弟。

4. 他誤解了我所講的話。

5. 我並未知道他會講世界語的。

6. 她用很密的面紗罩住她的臉, 這樣沒有人可以看到美麗的面龐了。

7. 人們以前不相信地球繞日而行的學說。

8. 雖然你是有錢, 但我懷疑究竟你是否幸福。

9. 我也不愛他也不憎他。

【註釋】第 1 句, antaŭ-ir-antoj 爲先驅者, 這裏指 projekto, 意言以前的計劃。第 2 句, ju pli.....des pli 爲“愈.....愈.....”。第 3 句, mis-komprenis 爲“誤解”。第 6 句, tiel ke.....表明情形和結

果；如言她‘這樣’罩住後‘就’沒有人能見她的臉。第7句，*rondiras* 爲“繞行”。第9句，*nek.....nek* (或 *ne.....nek.....*) 爲“既不.....又不.....”

語 法

“接續詞”是用以連接詞或句的。

例如：*Tie ĉi estas viroj kaj virinoj*, (連接二詞)

Mi skribas kaj ŝi legas. (連接二句)

在世界語中接續詞在形式上可分爲三種：1. 本來接續詞，2. 相關接續詞，3. 句之接續詞。

1. 本來接續詞又可分爲二類：1. 純粹的接續詞，如 *aŭ, ĉu, ĉar, ju pli.....des pli, kaj, ke, kvankam, nek, ol, sed, se*；2. 由副詞或前置詞轉成的接續詞，如 *antaŭ, alie, cetero, do, ĝis, jen, nome, post, sekve, tamen* 等。

2. 相關接續詞，就是相關詞中的關係詞，如 *kiu, kio, kia, kies, kie, kiam, kial, kiel, kiom*。

3. 句之接續詞，由二個或二個以上的字所組成。此種句之接續詞可自由造成，例如：*kiel se* (宛若)，*tio estas* 或 *t. e.* (就是)，*timante ke* (恐怕)，*tial ke, pro tio ke* (因爲) 等。

接續詞在于句之構造方面，可分爲二大類：1. 結合接續詞，2. 副屬接續詞。

結合接續詞是用來連接同等的詞或句子，換言之就是連接同等的兩主句或句中同等的兩部分的。副屬接續詞是用來連接主句和子句(或稱副句)的。例如：*Mi skribas kaj ŝi kantas.* 其中兩主句並立的，所以 *kaj* 的作用不過是把 *mi skribas* 和 *ŝi kantas* 兩主句聯合成一混合句。倘如：*Mi skribas dum ŝi kantas.* 這 *dum* 乃表明主句中 *skribas* 的時間，故 *dum ŝi kantas* 意義雖獨立，而在這複雜句中 *dum ŝi kantas* 含有副詞作用，去修飾 *skribas* 的時間，所以是子句，是副詞子句。連接這樣的主句和子句的接續詞統稱爲副屬接續詞。

句子可分爲簡單句，縮合句，複雜句三種，複雜句是由于二個或數個簡單句構成的(見第十四課語法)。複雜句又可分爲二類：1. 混合句，2. 複疊句。

“混合句”是由于二個或幾個處于同地位的簡單句構成。例如 *Mi skribas kaj ŝi kantas*, 其中 *mi skribas* 和 *ŝi kantas* 兩簡單句是處于並立的地位，這種複雜句叫做混合句。又如 *malriĉe li vivas, sed honeste li agas*. 也是一樣。

“複疊句”是由于二個或幾個不同地位的簡單句構成。例如 *Mi pensas, ke mi estas malsana*. 其中 *mi pensas* 與 *ke mi estas malsana* 兩簡單句不能並立，*ke mi estas malsana* 一句做動詞 *pensas* 的客語，前句稱為“主句”，後句稱為“子句”，子句即由主句而生，係附屬於主句，此等由一主句與數子句構成的複雜句，叫做複疊句，又如：*Mi skribas dum ŝi kantas*. 此句由主句 *mi skribas* 與子句 *dum ŝi kantas* 構成，亦為複疊句。

混合句常用結合接續詞連接。因同等主句構成的混合句，在意義上可分為四種，結合接續詞也就分為四種：——

1. 加添的——祇 *kaj* 一字，用之於兩句或數句主句結合時其在意義上各不相干者。例如：*Mi skribas kaj ŝi kantas*. (連接二句)。又如：*Mi vidas ambaŭ lin kaj ŝin* (連接二字)。

2. 交替的——表明兩主句或數主句或數詞間非此即彼的情形。
aŭ (或)。例如：*Vi povus veni aŭ ŝi povus veni*. 又如：*Li ploras aŭ ridas*.

Ĉu.....aŭ, ĉu... ..ĉu (抑.....或)。例如：*Ĉu pluvos aŭ ventos*. (將下雨或將起風)。

jen.....jen (忽.....忽)。此兩字連用，表不同之時間或情形。例如：*Jen la kato krias* (叫), *jen la infano kantas*.

ne.....nek, nek.....nek (既不.....又不)。例如：*Mi renkontis nek lin nek lian fraton*. (我既不遇見他又不見他的兄弟)。

alie (否則)。例如：*Iru for, alie mi vin batus*.

3. 反對的——詞句有相反意義時用之。

sed (但)。例如：*Malriĉe li vivas sed honeste li agas*.

tamen (然而)。例如：*Li estas riĉa, tamen li ne kontentas* (知足)°

ĉetere (且况)。例如：*Mi ne volas drinki, ĉetere hodiaŭ mi estas malsaneta*. (我不要飲酒尤其是我今天有些不舒服)。

4. 承應的——承應上句。

tio estas (=t. e. 就是)。例如：Oni uzas la vorton "la" por difini (限定) vortojn, t. e. por montri (指示) ke oni parolas pri preciza (準確的) afero k. t. p.

tiel (如此，這樣)。Mi jam diris ĉion, tiel vi povos kompreni.

tial (因此，所以)。例如：Esperanto estas bona lingvo, tial ni devas ĝin lerni.

do (然則，那末)。例如：Vi ne konas la vojon, do mi montros ĝin al vi.

sekve (所以) 例如：Vi ne diligente lernis, sekve vi ĝis nun ne povas paroli esperanto.

【註】sekve 與 tial 不同，sekve 指事實，即有以上的事，所以有下面的果；tial 指原因，即有以上的原由，所以有下面的果。

第五十四課

接續詞續

venk-i 勝利

kontent-a 滿意

fenestr-o 窗

klub-o 俱樂部

dolor-o 痛

preciz-a 準確，精密

pas-i-o 熱情，情慾

ced-i 順從，讓步

fier-a 驕傲

1. Li diris, ke ni nepre venkos, ĉar nia forto estas granda.

2. Li estas tre malkontenta, pro tio ke (aŭ: tial ke, aŭ: ĉar) ŝi estas tro fier-a.

3. Malfermu la fenestron, por ke la freŝa aero libere eniru, kaj samtempe por ke la malfreŝa aero ne restu en la ĉambro.

4. Li ne venos al nia klubo hodiaŭ vespere, pretekstante ke li nun havas kapdoloron.

· 他說我們一定戰勝，因為我們的力量是很大的。

2. 他很不滿意，因為她太驕傲了。

3. 把窗開，使新鮮的空氣自由地流入，同時可使濁氣勿留在房裏。

4. 他今晚不到我們的俱樂部來了，託言他現在患着頭痛。

5. La malĝentila knabo forkuris, pro la timo ke (aŭ: timante ke) lia patro punos lin.

6. Ĉiu homo, ĉu li estas juna, ĉu maljuna, ne povas legi tiun libron sen larmoj.

7. De la tempo kiam mi ekamis ŝin, mi ĉiutage venadas al la domo kie ŝi loĝas ĉiam je la preciza horo.

8. La tranĉilo estas tiel malakra, ke mi ne povis per ĝi tranĉi la viandon.

9. Li donacis al mi tiom da libroj, ke ili kuŝas plene sur mia skribotablo.

10. Mi devas ĉiutage legi, malgraŭ ke mi ne estas inteligenta.

11. Eĉ se tio senigus min je ĉio, mia pasia amo al ŝi tute ne cedos; nur se mi ŝin ne perdus.

【註釋】第 2 句, mal-kontenta 爲“不滿意”。pro tio ke, tial ke 爲“因爲”。第 3 句, mal-fermu 爲“開”。en-iru “進入”。sam-tempo “同時”。mal-freŝa “濁”。第 4 句, kap-doloro “頭痛”。第 5 句, mal-ĝentila 爲“無禮”。第 11 句, sen-ig-us.....je 使……失掉。

語 法

複疊句常用副屬接續詞連接。複疊句按其性質可分爲九種：

1. 註釋, 2. 原因, 3. 效果, 4. 目的, 5. 情形, 6. 反對, 7. 比較,
8. 假定, 9. 時間, 因此副屬接續詞亦可分列如下。

5. 這無禮的孩子已逃去了, 因爲怕他的父親要責他。

6. 每個人不論他是年幼或年老的讀了這書都不能不下淚的。

7. 從我愛上了她的時候起, 我每日總在固定的時間到她住的地方去。

8. 這刀是這樣的鈍, 我不能用牠來割這肉。

9. 他給我這麼多的書, 我的寫字檯已爲牠們堆滿了。

10. 我雖不敏, 我仍要天天讀書。

11. 即使這是足以使我喪失一切, 只要我可以不失掉她, 我對她的熱愛永不讓步的。

1. 表註釋的接續詞大概用 *ke* 或關係接續詞連接。

例如：Mi ne scias, ke li parolas esperante. 此句中 *ke li parolas esperante* 就是註明 *ne scias* 的，也就是 *scias* 的客語。又如：Oni ne kredis je la teorio, ke la tero rondiris ĉirkaŭ la suno 一句中，*ke la tero rondiris ĉirkaŭ la suno* 即註明 *teorio* 的。其他則用相關詞連接亦可。例如：Mi ne havas tempon morgaŭ kiam ni devos kunveni. 句中 *kiam ni devos kunveni* 便是註明 *morgaŭ* 的。

2. 表明原因的接續詞。

ĉar, tial ke, pro tio ke (因為)，這三種的用法可通行，不相上下，惟語氣略有不同。

pretekstante ke (託言，假言) 此字並不表明真正的原因，不過偽作的原由吧了。例如：Li ne venos *pretekstante ke* li nun havas kapdoloron.

3. 表明效果的接續詞。

tiel.....ke, tiamaniere ke (如此.....所以)。例如：La tranĉilo estas *tiel* malakra, *ke* mi ne povas per ĝi tranĉi la viandon.

tia.....ke (此種.....即)。例如：Donu al mi *tian* veston, *ke* ĝi ne estas tro granda. (給我這種衣服，就是不要過大的)。

tiom.....ke (這麼.....所以)。指數量及程度，例如：Li donis al mi *tiom* da libroj, *ke* sur mia tablo kuŝas tro da ili.

4. 表明目的的接續詞。

por ke (俾，使)。例如：Malfermu la fenestron, *por ke* la freŝa aero libere eniru.

timante ke (恐怕)。例如：Mi zorgeme (當心地) iras *timante ke* mi falus.

5. 表明情形的副屬接續詞。

kiel (好像)。例如：Mi prezidis kiel aliaj tion faras. (我像別人那樣的當了主席)。

kiel se, kvazaŭ (好比)。例如：(Tiel ŝi parolas kiel se najtingalo kantus. (她講話宛如鶯兒歌唱)。

laŭ tio se (視乎)。例如：Vi sukcesas laŭ tio se vi diligente laboras. (你的成功全視乎你的勤作)。

第五十五課

接續詞續

kvazaŭ (接) 好似	lev-i 舉起	pied-o 足
rajt-o 公理, 權利	tribun-o 講台	larg-a 寬, 闊
pup-o 玩偶	pacienc-e 忍耐	pint-o 尖頭, 峯, 山巔
aŭd-i 聽, 聞	tondr-o 雷	fum-i 吸烟
opi-o 鴉片	escept-o 除出	palm-o 肺
nerv-o 腦	konsil-i 勸告	difin-i 限定

1. Ili levas unu piedon supren kvazaŭ ili kuros.

2. Tia estas filo, kia estas la patro.

3. Ju pli ni laboras, des pli ni havos rajton ripozadi.

4. Li parolas sur la tribuno kiel se li estas pastro.

5. Laŭ tio ke vi estas tiel dika, vi ne povos trairi tra mia mallargâ pordo.

6. Laŭ tio se vi estas riĉa aŭ malriĉa, vi estas estimata.

7. Ĉiufoje kiam li venas, li kunportas pupon kaj sukeraĵon por donaci al miaj infanoj.

8. Mi jam atendadis vin senpacience tiel longe kiel pasis jam tri jaroj.

9. Post kiam ni atingis la montpinton, ekaŭdiĝis tondro.

10. Se eĉ malmulte oni fumas opion, senescepte oni havus malsanon: ĉu de pulmoj aŭ de nervo, krom ke laŭ la konsilo de kuracisto oni uzus ĝin en difinita mutelco kiel kuracilon.

1. 他們把一足向上舉起, 好似他們要跑了。

2. 有這種父親即有這種兒子。

3. 我們愈勤勞, 愈有休息的權利。

4. 他在講台上演講好比一個牧師。

5. 照你是這樣粗大, 你不能走過我的狹小的門呢。

6. 你能否爲人尊敬, 要看你是貧還是富。

7. 每次當他來時他必帶了玩物和糖菓以贈給我的小孩子們。

8. 我不耐煩地等候你已有像過了三年一樣的長久了。

9. 我們達到山巔後忽聞雷聲。

10. 即使稍吸鴉片, 一定會有病, 或是肺的, 或是神經, 除非照醫生的規勸, 在限定的分量內當作藥品用牠。

【註釋】第 5 句, tra-ir-i “走過,” mal-larĝ-à “狹小”。第 6 句, mal-riĉa “貧”。第 7 句, ĉiu-foj-e “每次,” kun-port-as “帶”, suker-aj-o “糖菓”, por donaci al miaj infanoj 是註明 pupo 和 sukeraĵo 的。第 8 句, atend-ad-is “牢等”, sen-pacienco-e “不耐煩地”。第 9 句, mont-pinto “山巔,” ek-aŭd-ig-is “聞得,” “即響”。第 10 句, sen-escept-e 一律, 無例外, mult-ec-o “多少”, “分量”, kurac-il-o “醫藥品”。

語 法

6. 表明反對的接續詞。

kvankam (雖)。此字常與副詞 tamen 連用。

malgraŭ (tio) ke (雖, 無論)。例如: *Malgraŭ ke la mondo mokas lin, li pacienco eltenas.* (不顧及世界的人在嘲笑他, 他耐心地忍着)。

eĉ se 或 se eĉ (即使)。例如本課第 10 句。

escepte se (除非)。例如本課第 10 句。

7. 表明比較的接續詞。

kiel (如)。例如: *Li estas tiel dika kiel mi.*

kiom (這麼)。例如: *Tiom da libroj kiom vi havas.*

又如: *Mi tiom amas ŝin kiom ŝi amas min*

ne malpli ol (不啻, 一樣)。例如: *Mi amas ŝin ne malpli ol min mem.*
ol (比)

ju pli.....des pli (愈.....愈)

ju malpli.....des malpli (愈不.....愈不)

ju pli.....des malpli (愈.....愈不)

ju malpli.....des pli (愈不.....愈)

8. 表明假定的接續詞。

se (倘使)

nur se (惟若)。例如: *Vi nepre sukcesos, nur se vi penos.*

escepte se, krom se 或 ke (除非)

9. 表明時間的接續詞。

kiam (當時), dum (方在.....時), ĉiufoje.....kiam (每.....當時)
post kiam, post la tempo kiam (自.....以後), de kiam, de la tempo kiam
(自.....以來), tuj kiam (時即.....) antaŭ ol (在.....前), ĝis (至.....時)。

第五十六課

關係詞

muzik-o 音樂

soci-o 社會

scienc-o 科學

soldat-o 兵

milit-o 戰爭

rakont-i 講述

montr-i 指示

sufer-o 苦難

najbar-o 鄰人, 鄰舍

1. La muzikisto, kiu mortis ne longe, loĝis longe en nia urbo.

2. La domo, en kiu oni lernas, estas lernejo, kaj la domo, en kiu oni laboras, estas laborejo.

3. Mi ne amas la infanojn, kiuj ne obeas siajn gepatrojn.

4. Riĉa estas tlu, kiu ŝuldas al neniu.

5. Tio, kion li studas estas socioscienco.

6. La soldato rakontis al mi ĉion, kio okazis al li dum milito.

7. Kiu multe parolas, ne multe faras.

8. La infano serĉis sian pupon; mi montris al la infano, kie kuŝas ĝia pupo.

9. Kelkaj homoj sentas sin la plej feliĉaj, kiam ili vidas la suferojn de siaj najbaroj.

1. 那死了不久的音樂家, 在我們城裏住了好久。

2. 在那裏面人家讀書的屋子是學校, 在那裏面人家做工的是工場。

3. 我不愛不服從他們父母的那些孩子。

4. 不欠債的人就是富的。

5. 他所研究的是社會科學。

6. 那兵士向我講述對於他在戰爭中所發生的一切事。

7. 多說話的人並不多做事。

8. 那孩子尋他的玩偶; 我指示孩子, 牠的玩偶放在那裏。

9. 有幾個人覺得自己最幸福, 當他們看見他們的鄰人受苦時。

【註釋】第 5 句, soci-scienco 爲“社會科學”。

語法

“關係詞”爲相關詞之一, 在形式上與疑問詞相同, 卽由 ki- 加字尾而成。關係詞就是接續詞, 用以說明子句與主句中某部分的關係, 主句中有關係的部分, 稱爲“前詞”。

關係詞與疑問詞同，共九有個；爲 kiu, kio, kia, kies, kie, kiam, kial, kiel, kiom.

在複疊句中，子句必與主句的某部分（或主語，或謂語，或補足語，或修飾語）生關係（如無關係，則成混合句，而非複疊句）。

例如 La homo, kiu mortis ne longe, loĝis longe en nia urbo 一句，這裏 kiu 爲關係詞，即指主句中的主語 homo，其關係如下：——

┌ kiu mortis ne longe

La homo loĝis longe en nia urbo.

子句和主句中的主語客語或補足語生關係時，通常用關係代名詞 (kiu, kio)，或關係形容詞 (kia, kies)，如和主句中的謂語生關係，則用關係副詞 (kie, kiam, kiel, kial, kiom)。如和主句中的修飾語生關係，則用關係形容詞或關係副詞。

關係詞的數應與前詞一致。如 kiu 與 kia，在前詞爲多數時，則加語尾 j。但關係詞 kio 與 kies，因本無單數多數之別，則不論何時均不變其原形。關係副詞也是沒有數的變化的。

關係詞的格依其在子句中的位置而定。例如 Tio, kion li studas, setas sociscienco 一句，這裏關係詞 kion 因其在子句中爲客語，故用目的格，而並不依照其前詞的。

關係詞，同疑問詞一樣，不論其在子句中用作主語，客語，補足語，或修飾語，均須列在子句之首。但關係詞在前置詞短句中時則將前置詞列在句首，關係副詞次之。主句中的前詞爲便於識別起見，往往緊接關係詞之前，惟關係副詞則不必緊接前詞。

關係詞往往用同系的續接詞作前詞。如關係詞 kiu 多用 tiu 作前詞，kiam 多用 tiam 作前詞。前詞如爲同系的指示詞，有時可以省略。例如 Kiu multe parolas, ne multe faras. 此句 kiu 的前詞爲同系的指示詞 tiu，這裏因意義顯明，故可省略。關係副詞多省去前詞，因關係副詞的前詞多爲指定副詞。

在複疊句中，一主句同時用幾個關係詞包含幾句子句，子句更可包含子句。子句在主句中作用，其有名詞性質者爲名詞子句；形容詞性質者，形容詞子句；副詞性質者，副詞子句。

練 習 題

1. 用下列前置詞造句各一：——

kontraŭ trans el

2. 用下列接續詞造句各一：——

kiel se por ke aŭ.....aŭ

3. 用下列關係詞造句各一：——

kio kies kiom

4. 前置詞後可用不定式者有哪幾個？試各舉一例。

5. 改正下列各句的錯誤：——

(a) Li ne akceptis tio kiu mi donis al li.

(b) Ĉu vi eliros post manĝi?

(c) Mi volas manĝi por malsato.

把下列各句譯成世界語：——

6. 我剛從德國回來又到德國去了。
7. 你買衣料是爲你自己嗎？是的，我這衣料用了二十 am. 買來的。
8. 雖然他們是別國人，用了世界語他們却可以和我們談話。
9. 或大風或暴雨快來了。
10. 我伴着他同行，直到他能認識自己門口。
11. 你信到時我即覆。
12. 請你預早告訴我你離開北平的日期。

世 界 語
初 級 講 義
第 九 冊

第五十七課

問 投 詞

nu (間)好,唔

fi (間)吓

plezur-e 快樂

majstr-o 先生

ho (間)哦

hura (間)好

rigard-i 看,注視

lum-o 光

ve (間)唉

di-o 上帝

dolĉ-a 甜美

-aĉ- (接尾語)表惡劣

1. Ha, kiel bele!
2. Nu, iru pli rapide!
3. Ho, Dio! kion vi faras!
4. Ve, ŝi jam forlasis min!
5. Ho ve, li mortis je la perdo de ni ĉiuj!
6. Fi, hundaĉo!
7. Hura, ni venkas! Kiel plezure!
8. Vivu Esperanto!
9. Kuraĝe! Ni rigardu en la belan estontecon!
10. Ŝ, Ŝ, Kiu ŝatas vin?!
11. Helpon, kia dolĉa knabino enfalis akvon!
12. Kion? Ĉu nia majstro mortis?
13. Jen la lumo!

1. 哈,多麼美麗!
2. 好,快走吧。
3. 哦,上帝!你做什麼!
4. 唉,她已離棄我了!
5. 嗚呼,他死去,真是我們大家的喪失呢!
6. 吓,走狗!
7. 哈哈,我們得勝了!多麼快樂!
8. 世界語萬歲!
9. 勇敢些!我們看向美好的將來去!
10. 去,去,那個愛你?!
11. 救啊,多麼嬌美的女孩已墜入水中了!
12. 什麼?我們的先生死了麼?
13. 那邊便是光明!

【註釋】第 4 句, for-ĵasis, “離棄”。第 6 句, hund-aĉ-o 是 hund- 與 -aĉ- 的結合字, -aĉ- 是按尾語, 表惡劣, hundaĉo 即為“走狗”。第 11 句, en-falis “墜入”。第 9 句, est-ont-ec-on, “將來”第 10 句, ŝ, 是一種聲音。在慚惡及欲喚人靜默時用之。

話 法

“間投詞”是用來表明感情的作用的,其作用與句之構造無關。

例如: Ho 表驚異, ha 表快樂, Ve 表悲苦。

間投詞可以各種詞類造成之,惟原有的間投詞其數不多,今略述如下:——

ha (哈)。笑聲,及歡呼聲

he (噲)。使人注意

ho (哦)。驚異,憂愁的聲音

nu (好,唔)。急速斷定用之

ve (唉)。失望的聲音。例如 Ve, al mi malfeliĉa!

ho ve (嗚呼)。

fi (呸)。厭惡的意思

ŝ, ŝ. 使人停止發言的呼聲

brave (勇啊)。例如 Brave, li vere sukceso!

vivu (萬歲)。

hura (喝彩聲)。

第五十八課

標點法

ital-o 意大利人

halt-i 停止

tabul-o 板,版

signif-o 意義

migr-i 遊歷,遷移

ĉemiz-o 汗衫,襯衫

pend-i 掛

reklam-i 告白

franc-o 法人

pord-o 門

vort-o 字,語

Miskompreno

Italo migris Francion. Li tute ne sciis la francan lingvon. Haltinte antaŭ ĉemizvendeja pordo, sur granda tabulo pendigita supre de ĝi li legis la vorton: CHEMISERIE (en esperanto: ĉemizvendejo). Sed ĉar en itala lingvo tio havas la signifon de "Kiaj mizeroj!" (Chemiseriel!), li ekkriis: mi forkuris el Italio pro mizero, K ĉi tie oni eĉ reklamas pri ĝi!

一個意大利人到法國去遊歷。他完全不知道法文。有一次站在內衣店的門前，他在門上掛着的大招牌上看到 CHEMISERIE (世界語：內衣店) 一字。但是因為在意大利文中，那字 (Che-miseriel) 有“怎樣的困苦”的意義，他就喊道：我為困苦從意國跑出來，這裏竟有人為此告白！

【註釋】Ĉemiz-vend-ej-a, (ĉemiz- 內衣, vend- 售, -ej- 表場所) 內衣店的。tabulo 為板，版，這裏意譯作“招牌”解。

語 法

“標點法”是用點子或別的標記把句子或句子的幾部份分開。今把各種記號分別說明如下：——

逗點 (,)，是表明句子間最短的停頓，它有幾種用法：——

1. 在同位的名詞或代名詞用之。
如 Petro, amiko de Mario, estas.. ...
2. 幾個並行的名詞間。
如 Boneco, beleco kaj.....
3. 幾個字以上的字組成的修飾語後。
如 Promenante en la parko, mi renkontis fraŭlinon G.
4. 在各種子句前用之。
如 Li diras ke.....

5. 在兩句混合句的中間。

如 *Malriĉe li vivas, sed honeste li agas.*

6. 在一句中獨立語之後。

如 *Jes, vi estas prava.*

讀點 (;), 是用以表明一句中較長的停頓的, 其用法與逗點無大分別, 有時句子太長, 則小節用逗點, 大段用讀點。

例如: *Ĉe mia alveno, vetero ŝanĝiĝis, vento blovegis de ok ĝis naŭ horoj; feliĉe je la tria posttagmeze mi jam estis ĉe mia pordo, tial la pluvego min ne batis.*

雙點 (:), 用以表明兩句間的停頓, 非讀點所能表明, 其用法如下:—

1. 用以引出附加的說明。

如 *Oni devas havi sanecon: sen ĝi oni ja ne povas fari ion ajn.*

2. 用以引出置接陳說。

如 *Ŝi diras al li: mi vin amas.*

3. 用以表明兩句間接的關係。

如 *Fariĝas mateno: aperas sunbrilo.....*

停點 (.), 表明全句的完了。

問號 (?), 表示疑問。

呼號 (!), 用在情感句後或字後, 以表感觸。

引用號 (“ ”), 在引用別句時用之。

括弧 (()), 用以說明事物並在插入另一句於句中時用之。

連線 (—), 的用法與括弧相仿, 用以註釋前句, 或驟然插入句中表明轉折。例如: *Ŝanhajo—la granda urbo.*

省文 (’), 是用以表明字的省略。十六條文規的第十六條說: 名詞與冠詞之最後一個韻母有時可棄去而代以省文。

如 de la mondo 作 de l'mondo; ŝanhajo 作 ŝanhaj'.

惟 la 字的省寫，只有在其字的前面是韻母時可用之，如 Mi amas la knabino 一句中的 la 字就不能省寫。再在詩中，因音韻的關係也可用省寫。

世界語縮寫字的方法有二種：1. 把在前幾個或一個字母作為全字的代表而加停點。如 k. t. p. 等於 kaj tiel plu; t. e. 等於 tio estas; Esp. 等 Esperanto。2. 把第一個字母及最後幾個字母合成一縮寫字，中間用短劃接連。如 D-ro 等於 doktoro; k-do 等於 kamarado。

第五十九課 複雜句分析法

dezert-o 沙漠	posed-i 佔有	paf-i 射擊
kartoĉ-o 子彈	manier-o 方法, 樣子	defend-i 抵禦, 防護
sovaĝ-a 野蠻	kruc-o 十字形	persist-i 固執, 主張
dekstr-a 右	rekt-a 直	marŝi 進行
apart-a 各別的	tigr-o 虎	rab-i 搶掠

Unueco!

Tri viroj estis devojiĝintaj en la dezerto. La unua posedis pafilon sed ne kartoĉojn, la dua kartoĉojn sed ne pafilon kaj la tria estis bonega pafisto sed posedis nek pafilon nek kartoĉojn.

Tiamaniere ili kune povis defendi sin kontraŭ atakoj de sovaĝaj bestoj kaj malbonaj homoj.

Sed poste ili alvenis krucvojojn. La unua persistis iri la dekstran vojon, la dua, la maldekstran kaj la tria la rektan. Kaj, ĉar ili ne povis unuiĝi ili disiĝis, ĉiu marŝis apartan vojon.

La unuan manĝegis leono, la duan manĝegis tigro, kaj la trian mortbatis rabistoj.

一 致！

三個男子在沙漠中迷了路。第一個有了枝槍而沒有子彈，第二個有了子彈而沒有槍，而第三個正是一個很好的槍手但是他既沒有槍也沒有子彈。

在這種情形之下他們一起可以對野獸及惡人的攻擊而防護自己了

但是後來他們走到十字路口。第一個，主張走右面一條路，第二個，走左面，而第三個一直走。因為他們不能聯合，他們分散了，於是各人向各條路前進。

(結果)第一個，獅子吃了；第二個，老虎吃了；第三個，強盜打死。

【註釋】unu-ec-o, “一致”。de-voj-iĝ-intaj “迷途”。paf-il-o, “槍”。paf-ist-o, “槍手”。tia-maniere “那樣”。kruc-vojojn “十字路”。kruc-vojojn, dekstran vojon, maldekstran, rektan 後面的 n, 都是動向格的語尾。dekstra 爲“右”，maldekstra 爲“左”。unu-iĝ-i “聯合”。dis-iĝ-is “分散”。manĝ-eg-is “大吃”。mort-batis “打死”。rab-ist-o, “強盜”。

語 法

複雜句可分爲三種：1. 混合句，2. 複合句，3. 複疊句。

“混合句”是由于二個或幾個處于同等地位的簡單句構成(見第五十二課語法)，各句意義獨立。

例如：Mi skribas kaj ŝi kantas.

“複合句”也是由于二個或幾個簡單句構成，然其中一句或數句是隸屬於前句，隸屬的句子，稱爲副句或副詞子句，其意不能獨立。

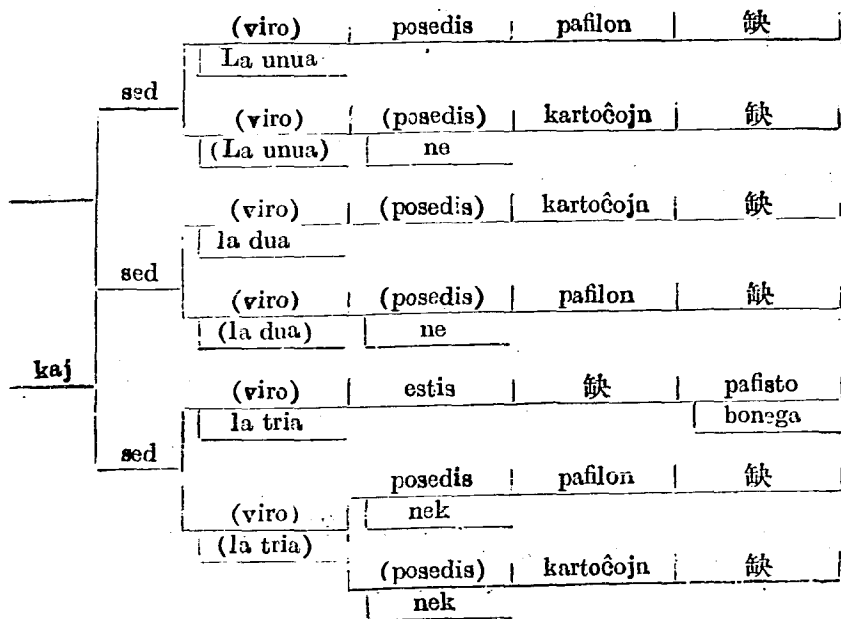
例如：La tranĉilo tranĉas bone ĉar ĝi estas akra.

“複疊句”是由于二個或幾個不同地位的簡單句構成(見第五十三課語法)，即主句含有一個或幾個名詞或形容詞子句等。

例如：Mi pensas, ke mi estas malsana.

複雜句的構造也可分爲主語，謂語，客語，補足語，修飾語等。混合句的分析法是把每個單句分爲主語，謂語，客語，補足語，修飾語各部份，然後再以不變語連繫之；惟在複合句或複疊句中，各部不限定是一個單詞，其主語，客語，補足語，修飾語也許是一句或甚至是幾句，故其分析法較爲複雜。

“混合句”因爲是由二個或幾個獨立的簡單句構成，故分析法與簡單句的分析法初無二致。例如 La unua posedis pafilon sed ne kartoĉojn, la dua kartoĉojn sed ne pafilon kaj la tria estis bonega pafisto sed posedis nek pafilon nek kartoĉojn. 這一混合的分析法是：

第六十課

複雜句分析法續

religi-o 宗教

talp-o 田鼠

pedik-o 虱

anser-o 鵝

parazit-i 寄生

blind-a 盲目的

hazard-o 偶然

glut-i 吞

insekt-o 昆蟲

stult-a 愚蠢的

Kio estas religio?

Religio estas kunmetaĵo el tri bestoj: talpo, pediko kaj ansero. Kion reprezentas la talpo?

La talpo estas preskaŭ blinda kaj ĝi reprezentas dion, kiu tute blinde, hazarde kaj malsaĝe jen bonon, jen malbonon faras. Kion reprezentas la pediko?

La pediko estas parazita insekto kaj ĝi reprezentas la pastron, kiu nenion faras kaj vivas parazite el la donacoj de la kredantoj. Kion reprezentas la ansero?

La ansero estas stulta: ĝi glutas ĉion, kion oni donas al ĝi. Tial ĝi reprezentas la malsaĝan kredanton, kiu glutas senpripenso ĉiujn mensogojn de la pastro.

宗教是什麼？

宗教是三種動物——田鼠，虱，和鵝——的混合體。田鼠代表什麼呢？

田鼠是差不多眼瞎的，它代表完全盲目地，偶然地，愚蠢地一忽兒做好一忽兒做壞的上帝。虱代表什麼呢？

虱是寄生蟲，它代表不做事而由信徒們的供養中過寄生生活的牧師。鵝代表什麼呢？

鵝是愚蠢的，人家給它什麼東西都會吞下去。所以它代表毫不思忖地吞嚥牧師一切謊言的信徒。

【註釋】kun-met-aĵ-o “混合物”。kred-ant-o 信徒，sen-pri-pense “毫不思索地”。

語 法

“複合句”的分析法，第一步與混合句相同，先把正句（或稱主句）與副詞各自分析起來，第二步再來表明副句在正句中的部位。例如：

Kelkaj homoj sentas sin la plej feliĉaj, kiam ili vidas la suferojn de siaj najbaroj. 這一複合句的分析法，第一步把正句與副句分析起來：

正句	homoj	sentas	sin	feliĉaj
	kelkaj			la plej

副句	ili	vidas	suferojn	缺
		Kiam	la, de siaj najbaroj	

第二步表明副句在正句中的部位：

homoj	sentas	sin	feliĉaj
Kelkaj	kiam ili vidas la		la plej
	suferojn de siaj najbaroj		

副詞子句專以修飾謂語，做主句中的修飾語的。

“複疊句”的分析法，與複合句相同。在複疊句中，名詞子句可做主句中的主語，客語，補足語；形容詞子句可做主句中的補足語，修飾語；副詞子句可作主句中的修飾語。

今把各種子句的用法及其分析法舉例如下：——

1. 名詞子句做主語。例如 *Ke la tero estas ronda estas pruvebla* (地球是圓一說是可證明的)。

Ke la tero estas ronda	estas	缺	pruvebla
------------------------	-------	---	----------

2. 名詞子句做主語或客語的同位。例如 *La fakto, ke vi faris malbonon, estas pardonebla*。

fakto = Ke vi faris malbonon	estas	缺	pardonebla
La			

3. 名詞子句做客語。例如 *Diru al li ke mi estas malsana.*

缺	Diru	ke mi estas malsana	al li
---	------	---------------------	-------

4. 名詞子句做補足語。例如 *Ordonu lin, ke li tuj venu.*

缺	Ordonu	lin	ke li tuj venu
---	--------	-----	----------------

5. 形容詞子句做補足語。例如 *Li libro estas kian mi ŝatas.*

libro	estas	缺	kian mi ŝatas
-------	-------	---	---------------

La

6. 形容詞子句做修飾語。例如 *Ĝi glutas ĉion, kion oni donas al ĝi.*

Ĝi	glutas	ĉion	缺
----	--------	------	---

Kion oni donas al ĝi

7. 副詞子句做修飾語。例如 *Ŝi kovris sian vizaĝon per densa vualo, tiel ke neniu povis vidi ŝian belan vizaĝon.*

Ŝi	kovris	vizaĝon	缺
----	--------	---------	---

per vualo	sian
-----------	------

densa

tiel

ke neniu povis vidi ŝian belan vizaĝon
--

各種子句的用法，依其性質，完全與單詞相同。複雜句的分析法大概如前面所講過的。組織最繁複的複雜句中，甚至各部都包含若干子句，學者不難細心研究，照前面講過的複雜句的分析法一一加以分析。讀書作文，必須先能完全分析句子的構造，讀書才能受益，而作文易致進步。

第 六 十 一 課

文 章 分 類

vek-i 醒	ofic-o 職務, 公務	direkt-i 引導
elektr-o 電	tram-o 電車	tint-i 作叮嚀聲
sonor-o 聲音	atent-i 注意	gard-i 防守, 留心
konduktor-o 管車者, 售票人	bilet-o 票	anonc-i 宣告
siren-o 龍女	fajf-i 吹, 鳴	maŝin-o 機器
ton-o 聲調	aŭtomobil-o 汽車	ŝarg-i 裝載
var-o 貨物	divers-a 不同, 異	spec-o 種類
material-o 材料	brak-o 手臂	kontor-o 賬房, 辦公處
butik-o 店舖	okup-i 佔有, 從事	
publik-o 公衆	ord-o 次序	

La Urbo Vekiĝas

Frue en la mateno la stratoj estas malplenaj, sed iom post iom rapidas homoj el siaj hejmoj al siaj laborejoj, oficejoj. Kelkaj iras piede, aliaj, kiuj havas longan vojon, direktas sin al la elektra tramo, kiu tutplena de homoj brurapidas tra la stratoj. La tramisto tintadas per sonorilo por atentigi la homojn, ke ili sin gardu. La konduktoro vendas biletojn kaj anoncas la lokon, kie la tramo haltas.

Fabriksirenoj fajfas kaj la maŝinoj komencas sian unutonan surdigan bruadon. Aŭtomobiloj ŝarĝitaj per varoj aŭ diversspecaj materialoj kuras tie kaj ĉi tie. Oficistoj kun siaj paperujoj sub la brako iras al siaj kontoroj kaj butikoj, kiuj baldaŭ estos vizitataj de la aĉetonta publiko. Sed en multaj hejmoj la virinoj estas okupataj ordigi la ĉambrojn kaj pretigi manĝaĵojn por la familio.

都市醒來了

大清早晨街道上人影全無，但是慢慢地人們從家裏出來匆匆到工場，辦事處去。有的步行，有的因為路遠，走向坐滿了人的喧鬧地馳過馬路的電車上去。那開車的噹噹地打着鈴，促人注意，叫他們各自當心。售票員賣着車票，報告電車停車的地點。

工廠裏的汽笛嗚嗚地響了，機械開始單調的使人欲聾的聲音。裝了貨物或各種材料的汽車這裏那裏馳騁着。職員們挾着皮包到顧客降臨的賬房間，商場裏去做事。但是有許多家庭中婦女們正在忙着整理房子及為家人備膳。

【註釋】mal-plenaj, “空”，意即人影全無。Ofic-oj-o “辦事處”。tut-plena, “完全滿了的”。bru-rapidas “喧鬧地馳過”。tram-ist-o 指“開車的”。tint-ad-as, “作噹噹之聲”。sonor-il-o “鈴”。atent-ig-i “使注意”。Fabrik-sirenoj (fabrik- 工廠, sirenoj 龍女) 指“工廠裏的汽笛”。unu-tonon “單調的”。surd-ig-an, 使人欲聾的”。bru-ad-o “聲音”，表示長時間的。diver-specaj, “各種的”。tie kaj ĉi tie 意即“來去”。ofic-ist-oj, “職員”。paper-uj-oj “盛紙的東西”，意譯“皮包”。ord-ig-i, “整理”。pret-ig-i “預備”。

語 法

一個意義完全的字的組合叫做“句”。幾句集合在一起，成爲一個連貫的整體叫做“段”。幾段集合在一起，成爲整篇的東西，叫做“文”。倘全文的篇幅很長其間又可分爲幾“章”。

文章是由于詞，句，段三者合而構成；文體有韻文散文之別，其內容可分爲記敘文，論說文，抒情文幾種。

“韻文”爲詩詞的總稱。韻文的構成；與音節及重音的配合有關，故其音調的高低，必有一定的次序。

“散文”爲詞句自由的組合，不受韻律的限制的。

“記敘文”是一種事實的記載（如寫景，敘事，遊記，傳記等），雖然有的出于虛構，其用記敘的形式寫成者，亦稱記敘文。

“論說文”是說明，解釋，理論或批判的文字。它是根據事實和原理而發表思想。

“抒情文”的產生，大概由于感情的要求任憑直覺的主觀而表現感情與思想（如詩歌，小說，戲劇等）雖然有些詩歌，小說，戲劇，是由于客觀的見解以理智的方法所寫成，而其目的也不外乎使人受感。

關於作文的方法，世界語與各種文字是出于一致的。學者要知道作文的方法，不僅是應該知道文章的種類，也不僅應該讀幾本修辭學就完事，學者在讀完這幾本初級講義之後，應該多讀幾本名家譯著，方可體得世界語的文體。“多讀”是作文最好的方法。

第六十二課

造語法

Kreml-o 舊沙皇宮殿名	horlog-o 鐘	krepusk-o 黎明, 黃昏
oktobr-o 十月	plac-o 曠場	palac-o 宮殿
sovet-o 蘇維埃	uni-o 聯邦, 聯盟	centr-o 中央, 中心
figur-o 形狀, 圖	kolomb-o 白鴿	svarm-i 羣集
gaj-a 快活的	kver-i 鴿鳴	tegment-o 屋頂
nutr-i 飼, 喂	vigl-a 活潑的	postul-i 要求
-um- (接尾語) 沒有確定的意義		

Kremla Horloĝturo

Aŭtuna suno rapide subiris. Estas krepusko. En Moskvo vespera vento estas malvarma jam en oktobro.

Ĉi tie estas la Ruĝa Placo de Moskvo. Transe alte staras la palaco Kremlo, kiu nun servas kiel sidejo de Tutsovetunia Centra Plenumkomitato. Jen, la fama Kremla horloĝturo!

Nun ne vidiĝas amindaj figuroj de kolomboj kiuj tage svarmis gaje kverante sur la tegmento. Jam kredeble hejmeniris la maljunulinoj, kiuj nutradis la birdojn, sin banante en varma suno dum la tago. Tiaj viglaj pioniroj, kiuj gaje ludadis supozeble postulemas hejme manĝopretigon de la patrino. (daŭrigota)

克列姆爾鐘塔

秋天的太陽匆匆西沉。是黃昏時分了。在莫斯科十月裏的晚風已很冷了。

這裏是莫斯科的紅色廣場。對面高聳着克列姆爾宮殿，現在做了全蘇聯中央執行委員會的會址了。嗟，那有名的克列姆爾鐘塔！

此刻已不見那些鴿子的可愛的影蹤了。它們白天在屋頂上愉快地羣集着叫的。在日間晒着暖暖的太陽飼鴿子的老婦人們，大概已歸家了。方纔歡樂地在玩耍的那活潑的少年先鋒們，大約在家裏催促母親準備晚餐了吧。 (待續)

【註釋】Kremlo, 舊沙皇宮殿，在俄京紅場對面。horlog-turo, “鐘塔。sub-iris, “下沉”，“落”。krepusko, “太陽既落之後或未昇之前的微明狀態。trans-e, “對面”。sid-ej-o “會址”，“座位”。Tut-svet-uni-a, “全蘇聯的。”Plen-um-komitato, (plen- 滿，-um- 不定的接尾語，plen-um-, 完成或執行的意思) 執行委員會。vid-ig-i, “看得見”。hejm-en-iris, “回家去”。mal-jun-ul-in-oj, “老婦”。supoz-ebi-e, “大約”。postul-em-as, “要求”，“催促”。manĝo-pret-ig-on, “食事的準備。”daŭr-ig-ota, “待續”。

語 法

“造語法”專述世界語字的構造，及其用法。

世界語底單字可分為兩類：1. 可變化的字，2. 無變化的字。

可變化的字就是有語根語尾的字，語根表示字的意義，語尾隨文法的關係而變化，有了語根語尾二部，才成爲一個整個的字。

無變化的字，就是有語根而無語尾的字，語根就可獨立成爲單字。它表示字的意義，同時也表示它在文法上所屬的詞類。

無變化的字有時亦可再加語尾，此時它的作用就與可變化的字一樣。例如 kontraŭ (前置詞)，kontraŭ-i 反對 (動詞)，kontraŭ-a 對面的 (形容詞)。

世界語的語根可活用，祇要在論理上許可，不論可變化字無變化字的語根，都可加種種語尾而成單字。例如：libr- 爲可變化字的語根，它可加 -o 成爲名詞，或加 -a 成爲形容詞，但是不可加 -i 或 -as 成爲動詞，因爲 libr- 絕沒有動詞的性質。又如 kontraŭ 爲無變化字的語根，但有時亦可再加語尾變爲 kontraŭ-i 或 kontraŭ-a，但如 kaj 一字是接續詞，則從來未見再加別種語尾而變爲別種詞類的。

世界語的語尾歸納起來共有下列十六種：——

- o 名詞單數主格的語尾
- oj 名詞多數主格的語尾
- on 名詞單數目的格的語尾（亦可作動向格的語尾）
- ojn 名詞多數目的格的語尾（亦可作動向格的語尾）
- a 形容詞單數主格的語尾
- aj 形容詞多數主格的語尾
- an 形容詞單數目的格的語尾（亦可作動向格的語尾）
- ajn 形容詞多數目的格的語尾（亦可作動向格的語尾）
- i 動詞不定式的語尾
- as 動詞現在式的語尾
- is 動詞過去式的語尾
- os 動詞將來式的語尾
- u 動詞命令式的語尾
- us 動詞假定式的語尾
- e 副詞的語尾
- en 副詞動向格的語尾

此外有六個分詞語尾：-ant-, -at-, -int-, -it-, -ont-, -ot-。分詞語尾與普通語尾略有不同，分詞語尾兼有接尾語及語尾兩種性質，在字的構造方面，因於其後還須再加語尾，故與接尾的性質無異，但是在另一方面，却與語尾相同，因它不能表示意義而同時須受文法上的變化。

第六十三課

造語法續

laŭt-o 高聲	pavim-o 鋪道, 砌石	aŭskult-i 傾聽
mekanism-o 機械構造	car-o 沙皇	epok-o 時代
melodi-o 音調	kor-o 心	tuŝ-i 觸
frap-i 敲	prolet-o 無產者	

Kremla Horloĝturo

(Findaŭrigo)

Ĉirkaŭo silentiĝis, papereroj mallaŭte dancetas sur la pavimo. Ho, komenciĝas nun la sonorado el la turo. Aŭskultu! Jen, “Internacio!”

La horloĝo montras 3 kvaronojn de la 5a. Ĝi havas mekanismou anonci je ĉiu kvarono.

En la cara epoko sonorilo de la horloĝo ludis melodion de “Dio gardu caron” kaj nun ĝi aŭdigas “La Internacion,” kiu donas al la tutmonda proletaro ĝojan esperon de liberiĝo.

Kiel kortuŝe frapas nian bruston, kiel kuraĝige instigas nin al la nova vojo, la sonorado de la kremla sonorilo!

克列姆爾鐘塔 (續完)

週遭寂靜，紙屑在鋪道上低聲飛舞。呵，現在塔中的鐘聲開始響了。聽哪！諾，國際歌！

鐘正指在五點三刻上。這鐘的構造是每刻鐘報告一次時間的。

在沙皇時代，那鐘奏着“上帝保佑沙皇”的調子的，而現在呢敲出國際歌來了。這鐘聲給全世界無產階級釋放的快樂的希望。

如何敲着我們的心臟呀，如何鼓勵我們走向新的道路呀，那克列姆爾的鐘聲！

【註釋】：Fin-daŭr-ig-o, “續完”。silent-iĝ-is “靜寂起來”。paper-er-oj, “紙屑”。mal-laŭte, “低聲”。danc-et-as “飛舞” komenc-iĝ-as, “開始”。sonor-ad-o, “響”。aŭdig-as, “使聞”。tut-monda 全世界的。prolet-ar-o, “無產階級”。liber-iĝ-o “解放”。kor-tuŝe “觸心地”。kur-aĝ-ig-e “使勇敢地”。

語 法

世界語的單字還可加接頭語或接尾語而另成新字（見第六七課語法）。

接頭語和接尾語的性質在實際上與語根相同，表示字的意義的，但是因為通常加在語根之前或後，故有其特別的名稱。接頭語通常加在語根之前，接尾語加在語根與語尾之間另成新字；有時接頭語或接尾語也可加語尾獨立成爲單字，（如 mal-o 相反的事情，iĝ-i 變成）。

世界語的單字亦可由兩個語根合成，稱爲合成語（見第五課語法）。十六條文規的第十一條說：“合成語以各字簡單的結合形成之（重要的字在末）；文法上的語尾亦當作獨立的部分”。例如：mang-tabl-o, 這裏，重要的字爲 -tabl-, 故在末，語尾 -o, 成爲獨立一部。

合成語的語根，有時因不分輕重，也可前後並放的，例如：jar-cent-o 也可作 cent-jar-o。

接頭語，接尾語，合成語的用法，固然是很簡單而且是很自由的。但是造語時第一須合于論理，否則錯誤百出，往往使人費解。

世界語單字的構造從最簡單以至於最複雜的，如下例的公式：——

語根 = 單字

語根 + 語尾 = 單字（或接頭語 + 語尾 = 單字；接尾語 + 語尾 = 單字）

接頭語 + 語根 + 語尾 = 單字

語根 + 接語尾 + 語尾 = 單字

語根 + 語根 + 語尾 = 單字

接頭語+語根+接尾語+語尾=單字

二個以上接頭語+二個以上語根+二個以上接尾語+二個以上語尾=單字

世界語的接頭語：——

1. bo- 表姻親；2. dis- 表分散；3. ek- 表忽然，開始；4. eks- 表前任，退職；5. fi- 表惡劣；6. ge- 表兩性；7. mal- 表相反；8. mis- 表錯誤；9. pra- 表久遠；10. re- 表回併；11. vic- 表副，次。

前置詞作接頭語：——

1. al- 表對向，添加；2. antaŭ- 表在前；3. de- 表離開，除去，自從；4. el- 表從出，完了；5. en- 表入內；6. for- 表離去；7. ĉe- 表在；8. kun- 表共同；9. laŭ- 表依照；10. pri- 表關於，及於；11. sen- 表無，不；12. sub- 表在下，私；13. tra- 表穿，透；14. sur- 表在上；15. inter- 表中間；16. kontraŭ- 表相對；17. krom- 表外加；18. per- 表藉，用；19. post- 表在後；20. ĉirkaŭ- 表周圍，super- 表超過。

世界語的接尾語：——

1. -aĉ- 表惡劣；2. -ad- 表動作繼續；3. -aj- 表事物；4. -an- 表一員；5. -ar- 表集合；6. -ĉj- 表親暱（對男性）；7. -ebl- 表可能；8. -ec- 表性質；9. -eg- 表增大；10. -ej- 表場所；11. -em- 表癖性，習慣；12. -er- 表分子；13. -et- 表減小；14. -id- 表後裔；15. -ig- 表致，使；16. -iĝ- 表變成；17. -il- 表工具；18. -in- 表陰性；19. -ind- 表值得；20. -ing- 表插套；21. -ist- 表職業，某種主義的人；22. -nj- 表親暱（對女性）；23. -obl- 表倍數；24. -on- 表分數；25. -op- 表集合；26. -uj- 表容載；27. -ul- 表某種性質的人；28. -end- 表應該；29. -oz- 表富了；30. -iv- 表能夠；31. -ism- 表主義；32. -um-（沒有確定的意義）。

今把以前未曾讀過的幾個接頭語·接尾語舉例如下——

- fi- 表惡劣。 如 fi-komerclisto 市儈
 pra- 表久遠。 如 pra-tempo 古時, pra-nepo 曾孫
 ĉirkaŭ- 表周圍。 如 ĉirkaŭ-preni 擁抱
 super- 表在上。 如 super-regi 統治
 -end- 表應該。 如 leg-end-a 應該讀的
 -oz- 表富子。 如 mont-oz-a 多山的
 -iv- 表能夠。 如 produkt-iv-a 能夠生產的
 -ism- 表主義。 如 internaci-ism-o 國際主義
 -um- 爲沒有確定意義的接尾語。 如 buŝ-um-o 嘴套,
 gust-um-i 嗜。

世界語中的外來語是根據柴氏的文規的第十五條造成。第十六條文規的第十五條說：“所謂外來語，就是大多數的文字，取之於一源的，用在世界語中並不變化，祇用其正音法就可以了；但是在一個語根的各字，最好把基礎的字不加變動，其餘依照世界語文規形成之”。

例如 telegraphy 一字爲外來語，在世界語中，用正音法作 telegraf-，名詞的時候加 -o 形容詞的時候加 -a。又如地名 Shanghai，在世界語中，用正音法作 Ŝanhaj- 因爲它是名詞，而于其後加 -o。

外來語中有 q, w, x, y 那些字母，爲世界語中所沒有，用正音法 q 應作 kv, w 應作 ŭ, x 應作 ks 或 kz, y 應作 j。

練 習 題

1. 用下列的間投詞各造一句：——

nu, ve, vivu.

2. 把下列一段加以標點：——

Granda reĝo ekregis en Grekio Aleksandro Macedona li estis nomata Li venkis popolojn kaj regnojn Kaj liaj pensoj alte leviĝis super la nubojn kaj flugadis kiel per aglaj flugiloj tiel alte sub la ĉielo ke li el tie ekvidis ke la tero estas en la oceano kiel ekzemplo naĝanta pomo en vazo da akvo.

3. 把第 2 題各句分析起來!
4. 把第 2 題各句譯成中文!

(今把生字註釋如下: Grekio 希臘, Aleksandro Macedona 亞歷山大馬西陀尼, regno 王國, nubo 雲, aglo 鷹, oceano 海洋, ekzempl: 例, vazo 缸, 盆)。

把下列各句譯成世界語：——

5. 老虎是吃人的野獸。
6. 在十字路口分開之後，他們各人都回家了。
7. 一切他所說的，對於我們都是很好的教訓。
8. 我們是為世界和平而奮鬥的世界語者。
9. 我們的民族被壓迫着，我們的領土 (teritorio) 被侵佔 (invad-) 着。
10. 帝國主義存在的時候，世界和平是不會存在的。
11. 在我們面前的問題，不是我們要不要和平，而是怎樣才能獲得真正的和平。
12. Mia Vivo 為題目，做一篇短文！

世 界 語
初 級 講 義
第 十 冊

第 六 十 四 課 詩

oh (間)啊
infer-o 地獄
radi-o 光線,無綫電

cel-o 志願,目的
propr-a 固有的

diabl-o 魔鬼
egal-e 平等

Ni Mem!

Kio helpos nin sur tere
Por la granda nia cel'!
Ĉu diabloj de l' infero
Aŭ la dioj de l' ĉiel'?

Ne, amikoj! Nek la dioj,
Nek diabloj de l' infer',
Nur ni mem per propraj soioj
Venkos ĉion sur la ter'!

我們自己!

在地球上什麼幫助我們
使我們的偉大的志願完成?
是地獄裏的魔鬼,
還是天上的神明?

不,朋友!既不是神明,
又不是地獄裏的魔鬼,
惟有我們盡自己的知能
在地球把一切戰勝!

Ĉio Nia

En la mondo
 Ĉio estas nia—
 Ies ajn propraĵo ne estas,
 Iuj ajn posedi ne rajtas sole.
 Oh, jes
 Ĉio—al ĉiuj egale
 Kiel la aero,
 Kiel sunradio.

一切是我們的

在世界中間
 一切都是我們的東西
 沒有所謂財物的私有，
 任何東西都不得獨佔享受。
 啊，對啊，
 一切平均地給與所有的人們
 正像空氣，
 正像太陽的光線。

作 詩 法

“韻文”有一定的韻律，其形式與散文不同，它在文學上佔重要的地位。

凡音調的高低，周而復始，有一定的次序的，叫做“韻律”。

凡句或短節，其韻母的高低有一定的韻律的，叫做“詩句”合幾個詩句而成一節叫做“解”合數解而成完全的韻文，叫做“詩”。

世界語的韻律，以音節為單位，音節的高低，全在韻母；高的叫做平聲，即文法上所謂重音，但在韻文中，平聲有兩種：1. 正平聲，2. 附平聲。

“正平聲”與文法上的重音相符合，在文法上每字重音之所在，即為詩中的正平聲。

離正平聲一個或兩個音節間文法上不是重要的地方，因詩的韻律的關係而添出一個重音，這叫附平聲。例如 Kiel sunradio (|·|·|·) 這裏 Sun- 為附平聲。

【註】韻律中非平即仄，通常用 | 表示平聲，用 · 表示仄聲。

世界語的詩，因一周中平仄的位置不同或先平後仄或先仄後平，大概可分為下列的四種韻格：—

|·|·|·(·) |··|·|(·) ·|·|(·) ·|·|(·)

【註】括弧中的仄聲可有可無。(如有時缺去○而無這個仄聲)

詩句中平仄往復一轉，叫做一“周”。一周有二音節的，三音節的：或至多十幾個音節的。二音節為一周的叫做二綴周；三音節的，三綴周其餘類推。

二音節的字，在文法上的重音在第一個音節上，在詩句中有時因左近的平聲而變弱其音，以致失却重音的價值，但是，重音的失却大概在三綴周以上的詩句中才有，否則，二綴周失去一個重音，而成三個仄聲在一起的時候，就于詩體不合了，在詩中二綴周的字不能失去重音的，有時限于韻律祇有變格的方法。

長的詩句，中間須有頓挫。如 En la mondon || venis nova sento 一句，En la mondo 與 venis nova sento 之間須有一個頓挫，頓挫有時有一定的地位，有時無一定的地位。

每二詩句的末尾，有相同的音節，叫做“韻腳”。詩句結尾為仄聲的叫做“雌詩”結尾為平聲的叫做“雄詩”。雌詩的韻腳為二個音節，雄的祇有一個音節。

例如：	雌詩	雄詩
 sur tero nia oel'
 de l' infero de l' ĉiel'

“韻法”以兩句為一對，“對法”有以一二為一對有以三四為一對的。

一解所含的詩句的多少，並沒有一定的限制的，通常是四句，六句。七句，八句四種。

每解中詩句排列 (1) 有同韻格同綴周的，(2) 同格不同綴的，(3) 也有格綴都不同的。如本課第一首的詩句，爲同格同綴周的，第二首爲同格不同綴的，而有不同格不同綴的詩句 (Ies ajn propraĵo ne estas, Luj ajn posedi ne rajtas sole, al ĉiuj egale 三句，在括線之後) 滲雜其中。

每一個詩句的第一個字母應該用大體字，

第六十五課 會 話

do (副) 那末	natur-a 自然的	art-a 藝術的, 人造的
pol-o 波蘭人	motiv-o 動機	komun-a 普通的, 公共的
kaŭz-i 致使, 引起	konsist-o 組織, 構成	

A. Kio estas esperanto?

B. Esperanto estas internacia lingvo.

A. Ĉu ie sur la tero sin trovas lando de esperanto?

B. Ne, esperanto ne estas natura lingvo de iu naĉto. Ĝi estas artefarita lingvo.

A. Kiu artefaris la lingvon?

B. D-ro Zamenhof faris ĝin.

A. Kiu estas D-ro Zamenhof?

B. Li estas pola okulisto.

甲, 世界語是什麼?

乙, 世界語是國際的語言。

甲, 是否在地球上某處有世界語的國家嗎?

乙, 不, 世界語不是某一個民族的天然語。它是一種人造語。

甲, 誰創造這種語言的?

乙, 柴門霍夫博士創造它的。

甲, 柴門霍夫博士是什麼人?

乙, 他是波蘭眼科醫生。

A. Kiam li kreis esperanton?

B. Li kreis ĝin en sia juneco kaj publikigis ĝin en la jaro 1887.

A. De kia motivo li kreis la novan lingvon?

B. Li volis venigi la pacon en la mondon per komuna lingvo. Li pensis, ke homoj malpacas kaj militas nur tial, ke ili ne komprenas unu la alian pro malsameco de lingvoj. Li kredis ke disvastigo de l' komuna lingvo forigos la kaŭzon de milito kaj venigos pacon.

A. Ĉu li estas prava?

B. Ne, li ne estis prava, ĉar li ne komprenis, kio estas vera kaŭzo de milito. Li ne komprenis konsiston de l' nuna socio; li malatentis ekziston de l' klasoj premantaj kaj premataj. Nur tiam, kiam la prematoj de la mondo unuiĝos kaj venkos la premantojn, venos la paco; Do, esperanto estas bona ilo de unuiĝo por ĉiuj prematoj de la tuta mondo.

甲, 什麼時候他造成世界語的?

乙, 他在他年輕的時候造成它, 而于一八八七年公佈出來。

甲, 由怎樣的動機他造成這新語言的?

乙, 他要用公用語使和平來到世界。他想人們之所以不和睦及戰爭的原因祇是因爲他們因語言不同彼此不能了解。他相信公用語的普及能去除戰爭的起因而使和平到臨的。

甲, 他是對的嗎?

乙, 不, 他是不對的, 因爲他不了解戰爭的實在的原因是什麼。他不了解現社會的組織; 他忽視了壓迫階級與被壓階級的存在。祇有世界上被壓迫者聯合起來戰勝了壓迫者的時候。平和才會到臨。那麼, 世界語該是一種全世界被壓迫者很好的聯絡的工具。

〔註釋〕 arte-far-it-a, “人造的”。 okul-ist-o, “眼科醫生”。 jun-ec-o, “青春”, “年輕的時候”。 publik-ig-is, “公佈”。 mal-pac-as, “鬥氣”, “不和睦”。 mal-sam-ec-o, “不同”, “異點”。 dis-vast-ig-o, “推廣”, “普及”。 for-ig-os, “去除”。 mal-atentis 忽視。

本課為二人對話討論關於世界的理論，一個詢問，一個答覆，關於世界語的理論，在理想主義者（柴門霍夫及其信徒）的眼光中，以為世界之不平，原因在於各個民族語言的分歧，彼此不能了解，因隔膜而引起誤會，因誤會而發生戰事，倘使世界語普及世界，世界和平即能實現。所以柴門霍夫曾經說過“世界語者要了解世界語主義（和平的理想）”的話。但是，事實否定了這個理想，因為世界之所以不和平，自有別的重大的原因，語言的分歧與世界和平與否實在沒有什麼大關係的。明白國際情勢的人認為世界和平祇有在全世界的被壓迫者戰勝了壓迫者的時候才會實現。但是世界語對於世界和平，自有它的功用，因為它是一個好好的聯絡全世界的被壓迫者的工具。

第六十六課 通 信

japan-o 日本人	liter-o 字, 字母	inform-i 報告
arm-i 武裝	Manĉuri-o 滿洲	ĉes-i 停止
munic-i-o 軍需	industri-o 工業, 實業	ekzempl-o 例, 模範
Fuĝi 富士	motor-o 馬達	submarin-o 潛水艇
mend-i 定購	mar-o 海	arme-o 軍隊
lekci-i 演講	brigad-o 旅, 團	reakci-e 反動地
eduk-i 教育	predik-i 宣講	serioz-a 嚴重
kovr-i 遮蔽		

Milita Preparo en Japanio

—Japana Korespondo

Jurnaloj grandlitere informas jen pri armeeligo el Manĉurio k Sanhajo, jen pri la malarmigo, sed milito en Manĉurio ne ĉesas, paco

ne venas kiel ili parolas. Tion bone komprenas ĉiuj laboristoj en municia-industrio. Ekzemple, Al Fuĝi Elektromaŝina Fabriko, serĉlumoj k elektraj motoroj por 300 submarinoj estas menditaj de Mararmeo. La militistaro sendis lecebrigadon k reakcie edukis laboristojn predik. ante, “oni komencos militon en septembro, do estante en tia serioza tempo penadu finkonstrui ĉiujn menditaĵojn ĝis la mezo de julio. Tio estas via devo por la nacio.” Tiel parolante ili malkovras la veron. (daŭrigota)

日本國內的戰事準備

— 日本通信

報紙上用了大字一忽兒報告滿洲上海撤兵，一忽兒報告軍縮，但是滿洲的戰事並不停止，和平並不如他們所說那樣的到臨。這是軍火工業中所有的工人所熟悉的。譬如海軍部向富士電機工廠定購了三百隻潛水艇所用的探照燈及電氣馬達。軍部派了宣講團反動地訓練工人，宣稱，“戰事將在九月間開始，所以在這樣嚴重時期應該到七月半為止造成所有的定貨。那是你們對於民族的責任”。那樣說，他們揭穿了真相。(待續)

【註釋】grand-liter-e “以大字”。arme-el-ig-o, “撤兵”。mal-arm-ig-o, “軍縮”。munici-industrio 軍火工業。elektro-maŝina “電機”。serĉ-lumoj, “探照燈”。sub-marinoj “潛水艇”。mar-armeo, “海軍”。milit-ist-ar-o, “軍部”。lecei-brigado, “宣講團”。fin-konstrui, “造成”。mend-it-aĵojn, “定貨。” pen-ad-u, “努力” mal-kovr-as, “揭開”, “暴露。”

第六十七課

通信續

Curumi (地名) 鶴見	branĉ-o 枝, 分支	Ŝibaŭra (地名) 芝浦
metal-o 金屬, 五金	uzin-o 工廠	tub-o 管子
Nakaĵimà (地名) 中島	plan-o 圖面	dung-i 窟

provizor-a 臨時的	sistem-o 式	produk-i 生產
forĝ-i 鎔冶	altern-i 輪值	jen-o (日幣名) 圓
Dengjoŝa (廠名) 電業社	last-a 最後	venen-a 毒
ritm-o 律	bomb-o 炸彈	esprim-i 表明
gas-o 氣	intens-i 緊, 濃	Curuga (港名) 敦賀
ŝip-o 船, 艦	koncentr-i 集中	Sagalen-o (島名) 庫頁
klar-e 明白	taĉment-o 隊	Usono 美國

Milita Preparo en Japanio

(Findaŭrigo)

Al Curumi Branĉo de Ŝibaŭra Metaluzino ankaŭ estas menditaj motoroj por 300 submarinoj. En Japana Ŝtaltubo-Fabriko oni multnombriĝis laboristojn, de 2200 al 2800 k tage k nokte rapidas fabriki armilojn. Nakajima Aeroplana Fabriko ekde majo dungis 600 provizorajn laboristojn k rapidis fabriki 91-sistemajn batalaeroplanojn. Dum junio oni produktis 26 aeroplanojn, sed nun planas pli altigi la produktivecon. Forĝistoj estas devigataj labori en tuta nokto unu fojon dum 5 tagoj. Laboristoj en maŝina fako alternas tage k nokte. Neniu laboristo en Nakajima Fabriko pensas ke la milito finiĝis. Male, ili sentas ke la milito pli grandiĝos. Dengjoŝa Elektro-Maŝina Fabriko, lastatempe akceptis mendon je ĉ. 20,000 jenoj. En aliaj fabrikoj estas rapidritme produktataj armilaro, bombo, venengaso ktp, k la laborintensigo estas ne esprimebla. La 1-a k 2-a de julio militŝiparo de Japana Mararmeo tute koncentriĝis ĉe Curuga k estas preta ekatiki Sovetion, k Japanaj Aeroplantaĉmentoj tute malaperis en enlanda Japanio; ili transiris al Manĉurio k norda parto de Japana Sagaleno. Jen estas klare ke la nuna supozita malamiko de japana imperiisto ne estas Usono, sed Sovetio

日本國內的戰事準備(續完)

海軍部並向芝浦五金工廠鶴見分廠定購了三百隻潛水艇所用的馬達。在日本鋼管工廠他們加雇工人從二千二百人增至二千八百人，日夜加工製造軍器。中島飛機工廠從五月起添雇了六百臨時工人趕製九十一式戰鬥機。六月間已造出二十六架飛機而現在計劃增高生產率。鎔鐵工人被迫五天做一次全夜工。機器部工人日夜輪班。在中島工廠中，沒有一個工人認為戰事已告結束。相反地，他們覺得戰事更將擴大。電業社電機工廠最近承接了兩萬圓的定貨。在其他的工廠裏加足速率在製造軍器，炸彈，毒瓦斯等，其工作之緊張，不可以筆墨形容。在七月一二兩日日本海軍部的艦隊集中於敦賀軍港，預備進攻蘇俄，而日本的航空隊已在日本國內完全不見；他們已遣往滿洲及日本庫頁島的北部去了。看來，日本帝國主義的敵人不是美國而是蘇俄是很明顯的了。

【註釋】 metal-uzino, “五金工廠”。 Ŝtal-tubo, “鋼管”。 mult-nombriĝis, “多倍”。 arm-il-ojn, “軍器”。 aero-plana, “飛機”。 ek-de, “自……起”。 91-sistema, “九十一式”。 (式樣) batal-aero-planojn, “戰鬥機”。 alt-ig-i, “增高”。 produkt-iv-ec-o, “生產率”。 Forĝ-ist-oj, “鎔鐵工人”。 dev-ig-ataj, “被迫”。 Mal-e, “相反地”。 grand-ig-os, “擴大”。 lasta-tempe, “最近”。 rapid-ritme, “加足速率地”。 arm-il-ar-o, “軍器”。 venen-gaso, “毒瓦斯”。 labor-intens-ig-o, 社會科學上的術語“勞動強度”，“工作之緊張”。 esprim-ebl-a, “不可形容的”。 milit-ŝip-ar-o, “艦隊”。 mar-arme-o 海軍。 koncentr-ig-is “集中”。 ek-ataki, “進攻”。 aeroplan-taĉmentoj, “航空隊”。 mal-aperis, “不見”。 en-landa, “國內的”。 tran-iris, “經過”，“渡過”。

世界語者與國內外世界語者通信，籍此以增進世界智識，這叫做“個人通信”。近年來各國世界語團體間有成立世界語通訊社應用世界

語做“國際通信”向各國報告時事消息。本課是一篇日本通信。學者應該明白世界語通信——尤其是國際通信——的重要。“個人通信”是實習世界語最好的方法。有許多國際消息，在通常報紙上所沒有見到的，我們惟有用世界語做“國際通信”，能以一種文字向全世界幾十個不同語言的國家傳出，或從各國得到，各種特殊的消息。

第六十八課 世界語史

Histori-o 歷史	tromp-i 欺騙	fundament-a 基本的
Volapük (語言名)	utopi-o 烏託邦	indiferent-a 無輕重的
util-a 有功效	rus-o 俄人	不關心的
precip-e 大概, 主要	bar-o 障礙	sved-o 瑞典人
propagand-i 宣傳	akir-i 獲得	progres-i 進步
franc-o 法人	Hungario 匈牙利	fervor-a 熱心
Aŭstr-o 奧	Eŭrop-o 歐洲	

Historio de Esperanto

La unua lernolibro de D-ro Zamenhof, kreinto de la lingvo, aperis en la jaro 1887, kaj tio estis la naskiĝo de Esperanto. En tiu tempo jam ekzistis alia internacia lingvo nomata Volapük. La bezono de internacia lingvo estis tiel granda, ke multaj homoj lernis Volapükon malgraŭ ĝia malfacileco.

Sed ili trompiĝis. Ĉar Volapük havis en si gravan fundamentan malbonecon, estas nature, ke ĝi ne povis longe daŭri.

Volapük baldaŭ mortis, sed ĝia malsukceso tre malutilis al la ideo de internacia lingvo. Oni opiniis, ke, ĉar Volapük malsukcesis, Esperanto ankaŭ malsukcesos, kaj ke la farado de lingvo estas tute neebla kaj utopia.

Esperanto do en la komenco iris malfacilajn vojojn plenajn de antaŭjuĝoj; kelkaj ridis kaj mokis, pli multaj estis tute indiferentaj pri la afero.

Tiam la unuaj Esperantistoj estis precipe rusoj, poloj, svedoj kaj kelkaj germanoj. Ili kune kun D-ro Zamenhof pacience eltenis la plej malfacilan tempøn de la propagando. Esperanto malrapide, nur malrapide trabatis sian vojon, kaj kiom da fojoj ĝi renkontis barojn kaj danĝerojn!

En 1898, post dek jaroj de sia apero, Esperanto komencis progresi en Francio. Tie ĝi akiris fervorajn kaj kapablajn amikojn, dank'al kiuj ĝi rapide propagandiĝis en la tuta Francio.

Tiu movado franca vekis malnovajn Esperantistojn en Rusio, Svedio, Germanio, Aŭstro-Hungario, k.t.p., kaj samtempe aliĝis pli kaj pli multe da novaj amikoj en ĉiuj landoj en Eŭropo. En 1905 ĝi eniris en Japanion, en la sama jaro en Usonon, kaj iom pli poste ankaŭ en Ĉinion. Tiel Esperanto fine disvastiĝis tra la mondo, ne lasante eĉ unu malgrandan terparton. (Daŭrigota)

世界語的歷史

這語言的創始者柴門霍夫博士的“第一書”在一八八七年出世，這是世界語的誕生。在那時候已經有了別種國際語 Volapük 了。雖然它是很困難，當時却有許多人學 Volapük，可見國際語的需要是多麼大了。

但是他們受欺了，因為 Volapük 內部自有基本的重要的缺點，自然，它就不能長久繼續下去。

Volapük 不久滅亡了，而它的失敗對於國際語的理想很有妨害。人家以為 Volapük 一經失敗，世界語也要失敗，並以為語言的創造完全是不可能而是幻想的。

世界語就走上充滿了偏見的艱難之路；有的人譏笑，大多數的人對於這件事情毫不關心。

當時第一批世界語者大概是俄人，波蘭人，瑞典人和幾個德國人。他們同柴門霍夫博士在一起耐心地忍受了最困難的宣傳時期。世界語慢慢地祇是慢慢地打進它的路，幾次遇到障礙和危險。

在一八九八年，在它的出世十年之後，世界語開始在法國進步。那裏它得到熱心的能幹的朋友，全賴他們它就迅速地傳佈到法國全境。

這一回法國的運動喚醒了俄國，瑞典，德國，奧匈等國的世界語老同志，同時在歐洲各國加入了許多新同志。在一九〇五年它輸入日本，同年輸入美國，過後又輸入中國，這樣，世界語終於散佈到全世界，連一個很小的地方都沒有放過。（待續）

【註釋】lerno-libro, “讀本”； unua lernolibro, “第一書”。nask-iĝ-o, 誕生。tromp-iĝ-is, “自欺”，“受騙”。mal-bon-ec-o, “缺點”。mal-util-is, “妨害”。far-ad-o, “製造”。ne-eblo 不可能的。antaŭ-juĝoj, “偏見”。el-tenis, “忍受”。mal-rapide, “慢慢地”。tra-batis, “打進”。propagand-iĝ-is, “傳佈”。sam-tempe, “同時”。dis-vast-iĝis, “散佈”，“普及”。ter-part-on, “地方”。

第六十九課 世界語史續

Bulonjo (地名) 蒲龍約	konstat-i 證明	sign-i 標記, 表示
fakt-o 事實	Ĝenevo (地名) 日內瓦	taŭg-a 適合
infl-u-o 應響	Vaŝintono (地名) 華盛頓	Kembriĝo (地名) 劍橋
Dreadeno (地名) 特萊斯敦	potenc-a 有力的, 權威的	ceter-a 其餘的
literatur-o 文學	verk-o 著作	regul-o 規則, 法則
frap-o 打擊	period-o 期間	Parizo (地名) 巴黎
rilat-o 關係	rol-o 角色, 任務	

Historio de Esperanto

(Findaŭrigo)

La Unua Internacia Kongreso de Esperantistoj, en 1905, havis lokon en la franca urbo Bulonjo. Ĝi kvazaŭ signas la komencon de nova epoko en la historio de Esperanto. En tiu kongreso kunvenis unuan fojon centoj da Esperantistoj el la plej diversaj landoj. Ĉiuj parolis en Esperanto, kaj ili tre bone kaj facile komprenis unu la alian. La fakto plene konstatis la taŭgecon de la lingvo, kaj grandan influon faris sur la propagandon.

La dua kongreso en Ĝenevo, la tria en Kembriĝo, la kvara en Dresdeno, la kvina en Vaŝingtono kaj la ceteraj kongresoj ĉiujare sekvis unu post la alia en diversaj lokoj de la mondo, kun ĉiufoje pli brilanta sukceso.

Dum tiuj jaroj la progreso de Esperanto estis rapida kaj potenca. Preskaŭ centoj da gazetoj en kaj por Esperanto regule eliradis; lernolibroj kaj literaturaj verkoj ĉiam pli riĉiĝadis.

Tiam en 1914, subite eksplodis la granda milito, kiam la Deka Kongreso estis tuj okazonta en Parizo. La kongreso ne povis okazi. En ĉiuj landoj Esperanta movado aŭ haltis aŭ malvigliĝis. Multaj Esperantaj gazetoj kaj libroj ĉesis eliradi. Granda frapo! Sed Esperantistoj ne malesperas pri la estonteco, ĉar ili bone konscias, ke en la rekonstrua periodo, kiu sekvos la militon, gravan rolon povos havi Esperanto por restarigo de internaciaj rilatoj.

世界語的歷史(續完)

第一次國際世界語者大會在一九〇五年在法國的蒲龍約羅城舉行。它似乎表示世界語史中新時代的開始。在這一次大會裏第一次有幾百從各國來的世界語者開會。大家都講世界語，他們都能很好很容

易的相互了解。此事十足證明這語言的妥善，並在宣傳上得到極大的影響。

第二次大會在日內瓦，第三次在劍橋，第四次在特萊斯敦，第五次在華盛頓，以及其餘幾次大會每年次第在世界各地舉行，每次都有顯著的成功。

在這幾年間，世界語的進步迅速而有力。差不多有百把種用世界語及關於世界語的雜誌經常出版；讀本及文學作品時時愈見豐富。

在一九一四年的時候，世界大戰忽然爆發，當時第十次世界語大會行將在巴黎舉行。這次會議沒有開成。各國的世界語運動因之有的停頓，有的消沉下來。許多世界語雜誌及書籍停止出版了。這是一個極大的打擊！但是世界語者對於未來並不因此失望，因為他們認清在大戰以後的再造時期中，世界語將負着重新建立國際關係的重大的使命。

【註釋】 havis lokon, “舉行”。 taŭg-ec-on, “妥善”。 ĉiu-jare, “每年”。 unu post la alia, “次第”。 ĉiu-fóje, “每次”。 el-ir-ad-is, “出來”，這裏意譯“出版”。 riĉ-ig-ad-is, “豐富起來”。 mov-ad-o “運動”。 mal-vigl-ig-is, “消沉下來”。 mal-esper-as, “失望”。 kon-sci-as, “認識”，“認清”。 re-konstru-a, “再造的”。 ludi.....rolon, “演.....色角” “負.....使命”。 re-star-ig-i, “重新建立”。

關於世界語的歷史，自從柴門霍夫創造到現在，可分為三個時期：自柴門霍夫創造世界語成功到一九〇五年第一次國際世界語大會為第一時期，那時候世界語正在萌芽；自第一次國際世界語大會到一九一四年第一次世界大戰為第二時期，那時候世界語到處開花結果；自第一次世界大戰以後即為第三時期，在這個時期，世界語已經過一次收獲，第二次再來播種，目前顯見它的非常繁榮了。近來全世界的政治家，

科學家，教育家，文學家，旅行家，以及宗教家等，莫不想把世界語拿在手裏當作他們自己的工具，尤其是全世界的被壓迫者迫切地需要世界語當作他們謀自身解放的工具之一。

第七十課 談話

kurs-o 課程，講義 organiz-i 組織 lig-o 聯結，聯盟，協會
entuziasm-e 熱心 ĉef-a 主要，首領

Karaj gekamaradoj! Ni alvenis la lastan lecionon de l'kurso. Mi estas tre ĝoja kaj kontenta, pensante, ke ni povas fini la kurson kun sukceso. Mi estas ĝoja pro tio, ke mi akiris tiel multe da kamaradoj. Mi estas kontenta pro tio, ke vi ĉiuj studadis kun fervoro en la daŭro de l'kurso. Mi kredas, karaj gekamaradoj, ke vi komprenis gravan utilecon de esperanto. Mi kredas, ke vi nepre daŭrigos fervoran studadon, kaj ke vi estos organizitaj en la Esperantista Ligo. Mi kredas ankaŭ, ke vi ne nur entuziasme subtenos nian esperantmovadon, sed ankaŭ mem partoprenos la movadon. La kurso finiĝas hodiaŭ, sed via esperantisteco estas nur ĵus komencita. Ĝi daŭros dum via tuta vivo. Vi ĉiam pli progresados en senĉesa studado kaj praktikado de l'lingvo. Kredeble vi ĉiuj bone scias, kio estas la praktikado de esperanto. Ni ne povas havi multe da okazoj buŝparoli kun eksterlandaj kamaradoj. Do, ĉefa praktikado de l'komuna lingvo estas en internacia korespondado en nuna tempo. Mi esperas, ke vi estu bonaj korespondantoj. Por bone praktiki la lingvon necesas bone studadi ĝin. Kaj sen praktiko vi ne progresos en la studado. Tion vi neniam forgesu.

親愛的男女同志們！我們到了最後一課的功課了。想着我們能夠成功地完畢了課程，我是很快樂與知足。我爲我已到了這麼多的同志而快樂。我爲你們都能在課程中熱忱地研究而知足。我相信，親愛的同志們，你們已經了解世界語重要的功用了。我相信你們必定能繼續

熱心的研究，並且你們在世界語者協會中組織起來。我又相信你們不祇熱忱地維持我們的世界語運動，而同時你們自己參加這個運動。課程今天完了，但是你們的世界語者的責任祇從剛才開始。它將在你們的一生中繼續下去。你們將時常在不間斷的這言語的研究與實用中得到更加的進步。無疑的你們都已知道什麼是世界語的實用了。我們不能有許多機會親口同國外同志講話。那末，在現在的時候這公用語言主要的實用該是國際通信。我希望你們做很好的通信員。爲了要很好的實用吾語需要很好的研究它。沒有實用你們不能在研究中得到進步的。這些請你們永遠不要忘記。

【註釋】ge-kamaradoj, “男女同志們”, util-ec-o, “功用”。Esperantista Ligo, “世界語者協會”。sub-ten-i 維持。esperant-mov-ad-on, “世界語運動”。esperant-ist-ec-o “世界語者的資格或責任”。sen-ĉes-a, “不停的”。ekster-land-aj, “國外的”。internacia korespondo, “國際通信”。korespond-ant-oj, “通信員”。

學者今天已讀完初級講義了，現在有二個問題放在我們的面前：一個是怎樣繼續學習世界語的問題，一個是怎樣開始做世界語運動的問題，關於繼續學習問題，有二個方法：1. 加入“中國世界語函授學社高級班”，2. 自己學習，自己讀幾本世界語中級讀物或定閱幾種世界語雜誌；然而無論如何，必須隨時隨地找機會實習世界語，經常同世界語同志用世界語談話或通信。關於開始做世界語運動問題，也有二個方法：1. 個人隨時隨地向不懂世界語的人宣傳世界語的重要及其優點，勸他們學習世界語。2. 加入世界語者協會集體地來做整個的世界語運動。

練 習 題

1. 改正下列各句各方面的錯誤：——

- (a) Esperanto estas ne natura lingvon kaj li estas artefarita.
- (b) granda estas Ĉinio, sed ĝi malestas fortaj.
- (c) Lernas diligente estas devo de ni.

2. 把下列各字各舉一例辯明其意義上的不同：——

scii,	sciigi,	sciigi
serĉi,	trovi,	sin trovi
-isto,	-anto,	-ulo, -ano.

3. 把六十四課第一首詩的詩句用 | 與 · 表示平仄聲！

4. 答下列各問句：——

- (a) Ĉu vi jam aliĝis al la Esperantista Ligo?
- (b) Pro kio vi lernis Esperanton?
- (c) Kia estas via opinio pri esperant-movado?

5. 把下列各句譯成中文：——

Ĉiu scio estas utila, utilas ankaŭ scio pri menseraroj (mens-思想), senteraroj. Amu la libron——fonton (泉源) de scio, nur scio estas savkapabla, nur ĝi povas fari nin spirite (精神上) fortaj, honestaj, konsciaj homoj, kiuj kapablas (能) sincere ami homon, estimi lian laboron kaj kore amrigardi belegajn fruktojn de lia seninterrompa (interrompa 間斷) grandega laboro. En ĉio, farita kaj farata de homo, en ĉiu objekto (事物) troviĝas lia animo (靈魂); plej multe da ĉi pura, honesta animo estas en scienco, en arto; plej elokvente (動聽) kaj kómpreneble ĝi parolas en libroj.

6. 把下列各句譯成世界語：——

柴門霍夫的逝世真是個悲劇 (tragedio)。一九一四年人們決定於巴黎舉行第十次萬國世界語大會，但是突然爆發了世界

大戰。柴氏在沒有實現他的理想以前終於在一九一七年四月十四日鬱鬱而死了。這個事實指示給我們：帝國主義是和平的破壞(romp-)者。

7. 寫一封信給外國同志或做一篇國際通信!

書報介紹

修畢本講義的讀者，備了一册字典，就可閱讀各種世界語的書報了。但是讀些什麼書呢？爲答覆這個問題，特地在最後一頁上來介紹幾種有益的書報：——

世界語漢文模範字典
現代中文世界語辭典
漢世辭典
Edinburgh pocket Dictionary
Plena Vortaro de Esp.
世界語活葉文選
世界語模範文選
世界語阿Q正傳
茵夢湖

海濱別墅與墳墓
加爾
小貝得
世界語會話指南
你會說世界語嗎？
世漢對譯小叢書
世界語科學小叢書
世界語國際通信集
世界語文法修詞講話

雜誌方面除 La mondo 之外，Internacia Literaturo 及 Sur Posteno 是值得定閱的。

經售處：

上海卡德路嘉平坊
中國世界語書店

一九三二年五月初版 一九三五年三月改訂再版

一九三六年三月三版 印三千冊

版	權
所	有

書名	世界語初級講義
定價	七角（外埠寄費在外）
編纂者	樂 嘉 焯
出版者	中國世界語函授學社
發行者	中國世界語書店
經售處	上海各大書店及各地世界語學會

本講義承郝力羣先生繪封面畫特此誌謝

廿六年三月十六日

贈會語世界乎此

229047